

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2015-2017

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Pavel Ďurčo

**Problémy bezpečnosti cestovního ruchu z pohledu občanů
ČR**

Praha 2017

Vedoucí diplomové práce:

PaedDr., Ing. Jan Zelinka, CsC.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER COMBINED (PART TIME) STUDIES

2015-2017

DIPLOMA THESIS

Pavel Ďurčo

**Security Problems of Tourism from the Perspective of
Czech Citizens**

Prague 2017

The Diploma Thesis Work Supervisor:

PaedDr., Ing. Jan Zelinka, CsC.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 28. 2.2017

Jméno autora: Pavel Ďurčo

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat vedoucímu diplomové práce PaedDr., Ing. Jan Zelinka, Csc. za jeho odborné vedení, metodickou pomoc a cenné rady, které mi poskytl při její vypracování.

Anotace

Đurčo, Pavel: „Problémy bezpečnosti cestovního ruchu z pohledu občanů ČR.“
Diplomová práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o. Katedra ekonomických studií. Vedoucí: PaedDr., Ing. Jan Zelinka, Csc. Stupeň odborné kvalifikace: inženýr. Město: Praha. Univerzita Jana Amose Komenského Praha, s.r.o., 2017. 81 s.

Bezpečnost je jednou ze základních podmínek vzniku a rozvoje cestovního ruchu. Vlivem špatné bezpečnostní situace, např. kvůli teroristickým útokům nebo vojenskému konfliktu, získá postižená lokalita u potenciálních turistů pověst nebezpečné destinace, což může vyvolat pokles turistických příjezdů do země.

Cílem diplomové práce je analyzovat problémy zvyšování bezpečnosti cestovního ruchu v České Republice v souvislosti s bezpečnostními problémy v současném světě. V teoretické části práce jsou vysvětlené v její první kapitole definice vybraných odborných a legislativních pojmů. V druhé kapitole je rozebraný pojem „cestovní ruch“ z pohledu odborníků na danou problematiku. Zároveň v třetí kapitole se věnujeme požadavky na bezpečnost cestovního ruchu.

Praktickou část tvoří čtyři kapitoly. V její čtvrté kapitole je rozpracovaný vliv cestujících na bezpečnost cestovního ruchu. V páté kapitole řešíme důsledky mezinárodní situace na současný cestovní ruch. V šesté kapitole realizujeme vyhodnocení dotazníkového šetření mezi veřejností ČR. V sedmé části je vyhodnocení řízených rozhovorů s vybranými odborníky na cestovní ruch.

Klíčová slova

Bezpečnost. Cestovní ruch. Dotazník. Řízený rozhovor. Turismus. Terorismus.

Annotation

Řurčo, Pavel: Security problems of tourism from the perspective of Czech citizens. The thesis. University of Jan Amos Komensky Prague, s.r.o., Departement of Economic studies. Supervisor: PaedDr., Ing. Jan Zelinka, Csc. The degree of professional qualification: Engineer. City: Prague: University of Jan Amos Komensky Prague, s.r.o., 81 pages.

Security is one of the basic conditions for the formation and development of tourism. Due to the bad security situation, eg. due to terrorist attacks or military conflict, the site gets negatively affected as a dangerous destination, which may cause a decline in tourist arrivals to the country.

The aim of the thesis is to analyze the problems of increasing the safety of tourism in the Czech Republic in connection with security issues in the contemporary world. The theoretical part of the thesis proposes in its first chapter definitions of selected professional and legislative terms. The second chapter is focused on the concept of "Tourism" from the perspective of experts, while the third chapter is dedicated to the safety requirements of tourism.

Practical part includes four chapters. In its fourth chapter we have elaborated passenger's influence on safety. In the fifth chapter, we handle the consequences of the international situation at the present tourism. In the sixth chapter we implement an evaluation of the questionnaire among the public of the Czech Republic. In the seventh part we present the evaluation of standardized interviews with selected tourism experts.

Keywords

Questionnaire. Safety. Standardized interview. Terorism. Tourism.

CONTENTS

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 DEFINICE VYBRANÝCH ODBORNÝCH A LEGISLATIVNÍCH POJMŮ.....	10
1.1 Evropská unie	10
1.2 Česká republika a její vstup do Evropské unie	11
1.3 Cestovní ruch a Evropská unie	12
1.4 Schengenská dohoda.....	13
1.5 Svoboda pohybu zboží a osob	13
1.6 Politika turismu v EU	14
1.7 Legislativní prostředí	16
1.7.1 Právo Evropské unie	17
1.7.2 Závazné právní akty	18
1.7.3 Právo Evropské unie a cestovní ruch	19
2 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU	27
2.1 Služby cestovního ruchu	38
3 POŽADAVKY NA BEZPEČNOST CESTOVNÍHO RUCHU	41
PRAKTICKÁ ČÁST	44
4 VLIV CESTUJÍCÍCH NA BEZPEČNOST CESTOVNÍHO RUCHU.....	44
5 DŮSLEDKY MEZINÁRODNÍ SITUACE NA SOUČASNÝ CESTOVNÍ RUCH	46
6 REALIZACE A VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI VEŘEJNOSTÍ ČR	50
6.1 Cíl průzkumu	50
6.1.1 Hlavní oblasti průzkumu	50
6.1.2 Stanovení hypotézy	50
6.1.3 Zkoumané vzorky.....	50
6.1.4 Metoda	51
6.2 Výsledky průzkumu.....	52

6.3	Vyhodnocení průzkumu.....	78
6.3.1	Vyhodnocení stanovené hypotézy.....	79
6.3.2	Doporučení pro praxi	79
ZÁVĚR		81
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....		82
SEZNAM ZKRATEK		90
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ		92
SEZNAM PŘÍLOH.....		95

ÚVOD

Cestovní ruch je dynamické hospodářské odvětví, které v posledních padesáti letech prošlo výrazným rozvojem. Svojí ekonomickou vahou se dokonce zařadilo mezi nejvýznamnější ekonomická odvětví vůbec. Jedním z důvodů takového rozmachu byl nárůst fondu volného času. Cestování se stalo jedním z vůbec nejoblíbenějších způsobů, jak trávit volný čas.

Cílem diplomové práce je analyzovat problémy zvyšování bezpečnosti cestovního ruchu v České republice v souvislosti s bezpečnostními problémy v současném světě.

Takto stanovený cíl je položen značně do roviny teorie. Proto je součástí práce i druhý cíl. Ten má za úkol potvrdit hypotézu, že bezpečnost může významně ovlivnit cestovní ruch. Hypotéza: Bezpečnost cestovního ruchu v České republice souvisí s bezpečnostními problémy v současném světě. Diplomová práce je členěna do sedmi kapitol. Pořadí kapitol je strukturováno tak, aby komplexně pojalo problematiku vztahů mezi cestovním ruchem a bezpečností.

V první kapitole teoretické části jsou vysvětleny definice vybraných odborných legislativních pojmů. V druhé kapitole je rozebraný pojem „cestovní ruch“ z pohledu odborníků na danou problematiku. Zároveň v třetí kapitole se věnujeme požadavkům na bezpečnost cestovního ruchu.

Praktickou část tvoří čtyři kapitoly. Ve čtvrté kapitole je rozpracovaný vliv cestujících na bezpečnost cestovního ruchu. V páté kapitole řešíme důsledky mezinárodní situace na současný cestovní ruch. V šesté kapitole realizujeme vyhodnocení dotazníkového šetření mezi veřejností ČR. V sedmé části je vyhodnocení řízených rozhovorů s vybranými odborníky na cestovní ruch.

TEORETICKÁ ČÁST

1 DEFINICE VYBRANÝCH ODBORNÝCH A LEGISLATIVNÍCH POJMŮ

Vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 došlo k završení jednoho z hlavních cílů zahraniční politiky z období počátku transformace ekonomiky v listopadu 1989, který byl vymezen ve vztahu k návratu země do evropských demokratických struktur. Evropská unie je dodnes velmi diskutovaným tématem. Prošla si již řadou krizí, ať už ve vztahu ke společné měně nebo ve vztahu ke slabším ekonomikám. Na úrovni jednotlivých států je Evropská unie často vykreslována jako démon regulující občanský, společenský, právní a politický svět v míře odporující zájmům individuálních zemí. Mnozí diskutují o tom, zda byl vstup České republiky do Evropské unie pozitivním či spíše negativním krokem. Bez ohledu na tyto diskuse je ovšem nutno reflektovat skutečnost, že vstup České republiky do Evropské unie přinesl řadu příležitostí pro dílčí rozvoj různých oborů činnosti, cestovní ruch nevyjímaje.

Často diskutovanou problematikou je také problematika společné měny. Česká republika si stále uchovává národní měnu. Spekulanti rádi hovoří o tom, že přijetím eura se stane Česká republika méně zajímavou destinací pro cestovní ruch, neboť dosud je z finančního hlediska stále velmi příznivou destinací především pro západní země. Otázkou však je, zda by byl dopad přijetí eura natolik citelný na úrovni cen při přepočtu dle aktuálního kurzu, aby skutečně významně ovlivnil atraktivní prostředí České republiky, jakožto cílové destinace cestovního ruchu.

Nelze pochybovat o tom, že vstup České republiky do Evropské unie přinesl řadu změn a dílčích vlivů, které se podepsali na ekonomické situaci státu a tudíž opět i na sféře cestovního ruchu.

1.1 Evropská unie

Evropská unie je formou funkcionalistické integrace, takové integrace, která přináší primárně hospodářské sjednocení jednotlivých členských států až s následným politickým přesahem. Tím je Evropská unie ve své podstatě odlišná od Spojených států amerických. Nutno podotknout, že již od raných počátků „evropského projektu“, byla role a pozice Evropské unie ve světě často diskutována na úrovni všech zapojených subjektů.

Mezinárodní ekonomická integrace probíhala v celkem pěti fázích. První fází bylo pásmo volného obchodu, které představovalo odstranění cel mezi jednotlivými státy, přičemž, ale obchodní politiku si státy vůči ostatním zemím upravovaly samostatně. Další fází pak byla celní unie, kdy vedle odstraněných cel došlo k harmonizaci společné celní politiky vůči třetím zemím. Třetí stupeň, pro nás velmi významný z hlediska cestovního ruchu, představoval společný trh, který rozšířil předchozí fázi o volný pohyb výrobních faktorů. Na společný trh navazuje hospodářská unie, v rámci které dochází k harmonizaci národních ekonomik a finální fází je měnová unie, která vedle politické integrace zahrnuje i společnou měnu, kterou je v rámci Evropské unie „euro“. Ve vztahu k cestovnímu ruchu přinesl významnou změnu především vnitřní trh Evropské unie, který zajistil volný pohyb zboží, služeb, kapitálu a osob.

1.2 Česká republika a její vstup do Evropské unie

Česká republika vstoupila do Evropské unie 1. května 2004. Vstupem do Evropské unie završila Česká republika dlouholeté utužování vztahů s Evropskými společenstvími, které bylo zahájeno sektorovým obchodním ujednáním a postupně bylo rozšiřováno a centralizováno až k obchodní a politické spolupráci. Snaha o intenzifikaci vztahů a styků s Evropskou unií byla typická především pro samostatnou Českou republiku, která si vstup do Evropské unie vymezila jako jednu ze svých hlavních zahraničně-politických priorit. Po ukončení předvstupních jednání byla dne 16. dubna 2003 v Athénách slavnostně podepsána Smlouva o přistoupení.

Vstup ČR do EU představoval řadu významných dopadů napříč všemi oblastmi, cestovní ruch nevyjímaje. Není to pouze zvyšování exportu a importu služeb cestovního ruchu mezi Českou republikou a zeměmi EU, ale význam vstupu České republiky do Evropské unie je třeba spatřovat také v oblastech, které rozvoj cestovního ruchu ovlivňují.

Česká republika získala vstupem do Evropské unie možnost čerpat finanční prostředky pro podporu cestovního ruchu a to jak z předvstupních nástrojů, tak z finančních nástrojů podle jednotlivých období v r.2004 – 2006, následně 2007 – 2013 a nyní 2014 – 2020. Toto čerpání bylo realizováno především na základě regionální politiky. Vstup České republiky do EÚ měl dopad i na oblast legislativy. Základem legislativního procesu je standardně implementace a transpozice směrnic do národního řádu. V kontextu právních aktů Evropské unie se jedná o nařízení, doporučení, rozsudky a další.

V obecné rovině lze dnes konstatovat, že členství České republiky v Evropské unii mělo pro českou společnost závažné důsledky. Došlo k posílení mezinárodního postavení a bezpečnosti České republiky, současně došlo k posílení vnitropolitické stability ČR, k rozšíření práv občanů republiky o evropskou dimenzi, o získání práva ČR podílet se na rozhodování Unie, byla omezena rizika plynoucí z geopolitického postavení republiky. Česká republika se začlenila do jednotného vnitřního trhu Unie, v rámci kterého dochází k volnému pohybu osob, zboží, služeb a kapitálu, došlo k vytvoření nových vztahů k členským státům Evropské unie. Republika se současně začlenila do vědeckých a technologických programů Unie a zapojila se do regionální politiky, což jí otevřelo přístup k finančním zdrojům evropských fondů.

1.3 Cestovní ruch a Evropská unie

Současná Evropská unie se stává územím, které na evropském trhu i světovém mezinárodním trhu cestovního ruchu má svoji významnou pozici. Někdejší vývoj a výsledky však ukazují, že konkurence dalších světových regionů i v současných ekonomických podmínkách si svoje pozice permanentně zlepšuje a klasická Evropa je nahraditelná nabídkou nových destinací a nových aktivit. Účastníci cestovního ruchu ve svojí vlastní krajině anebo v zahraničí vnímají cestovní ruch jako soubor aktivit, které jim umožňují uspokojit jejich potřeby počas cestování mimo jejich vlastní bydliště bez rozdílu, či jde o dovolenou anebo pracovní cestu. Pohled Euvropské unie na možnosti rozvoje cestovního ruchu se kvalitativně vyvíjel. Cestovní ruch působí jako důležitý ekonomický nástroj rozvoje lokality anebo regionu s cílem zvýšit životní úroveň místního obyvatelstva v podmínkách udržitelnosti na jedné straně a na druhé straně jako cílové místo účastníka cestovního ruchu. (Novacká, 2010, s. 9)

Cestovní ruch má velký potenciál přispět k dosažení několika hlavních cílů v Evropské unie, jakými jsou např. trvale udržitelný rozvoj, hospodářský růst, zaměstnanost a hospodářskou a sociální soudržnost. Cestovní ruch je osobnostně důležitý v oblasti poskytování pracovních příležitostí mladým lidem, kteří v cestovním ruchu představují dvakrát více pracovní síly než v ostatních odvětvích hospodářství. Růst zaměstnanosti v odvětví cestovního ruchu byl v uplynulých letech výrazně vyšší než v ostatních odvětvích hospodářství, díky tomu toto odvětví významně přispívá k lisabonskému cíli vytvářet vyšší počet kvalitnějších pracovních míst. Cestovní ruch je strategickou hospodářskou činností v evropské unii, přičemž jeho význam pro hospodářství Evropské unie bude v následujících letech pravděpodobně nadále narůstat. Podíl odvětví cestovního ruchu EU na HDP Evropské

unie dosahuje více než čtyři procenta, přičemž asi dva miliony podniků zaměstnávají okolo čtyř procent celkové pracovní síly (přibližně osm milionů pracovních míst). Pokud se z ohlední i příbuzné odvětví, odhadovaný podíl cestovního ruchu na HDP je ještě o mnoho vyšší - tedy cestovní ruch nepřímo vytváří 11 % HDP Evropské unie a zaměstnává asi 12 % pracovní síly.

1.4 Schengenská dohoda

Schengenská dohoda z roku 1985 je dohodou, která usnadnila volný pohyb osob. Tato dohoda iniciovala odstranění kontrol na hranicích, čímž technicky zjednodušila podmínky v rámci realizace služeb cestovního ruchu. Schengenská dohoda je dohoda mezi zeměmi Beneluxu, Francie a Německa, která se týkala zjednodušení hraničních kontrol. Rovněž však plánovala jejich úplné odstranění. Státy, které na dohodě participovaly, se současně zavázaly k důslednějšímu zabezpečení vnějších hranic. Zajímavým faktem je, že původně nebyla Schengenská dohoda součástí rámce EU, nicméně časem se stala skutečně důležitým prvkem integrace.

V důsledku přijetí Schengenské dohody došlo k odstranění hraničních zábran a jediným znakem či signálem při překročení hranic se staly cizojazyčné nápisy či transparenty vítající řidiče na území sousedního státu. Počet schengenských států postupně narůstal, což přidávalo na politické validitě projektu. V roce 1999 byl přesunut z mezivládní úrovně pod hlavičku EU prostřednictvím Amsterodamské smlouvy.

1.5 Svoboda pohybu zboží a osob

V rámci evropského hospodářského prostoru se mohou osoby volně pohybovat, v tomto kontextu je hovořeno o tzv. svobodě pohybu osob. Tu Cihelková (2003, s. 115) definuje jako *„odstranění jakékoliv diskriminace založené na národní bázi s ohledem na zaměstnanost, odměňování a jiné podmínky práce a zaměstnávání.“* Nicméně existují také výjimky, ty zpravidla vyplývají z politických, bezpečnostních a zdravotních důvodů. Svoboda pohybu se současně netýká veřejných služeb. Za tímto účelem je třeba, aby smluvní strany přijaly nezbytná opatření týkající se vzájemného uznávání diplomů, certifikátů a jiných výkazů o nabytí formální kvalifikace. Dále je nutno koordinovat opatření stanovená právem, regulačními a dalšími relevantními administrativními akty a rámci jednotlivých členských států Evropské unie. Součástí svobody volného pohybu osoby je i svoboda usazování státních příslušníků států ES nebo ESVO na území jiného státu. Tato svoboda zahrnuje také právo vykonávat zde aktivity jakožto samostatně výdělečná osoba, tedy zakládat a řídit podniky.

Občané tak mají právo usazovat se, pracovat, podnikat a žít v jakékoli jiné členské zemi. Volný pohyb osob je naplňován především ve formě volného pohybu pracovníků a volného pohybu podnikatelů, dále je častým volný pohyb studentů, volný pohyb důchodců, rentiérů či osob, které nejsou nijak svázány s výkonem ekonomické činnosti. Lisabonská smlouva upravuje volný pohyb osob ve svých člancích 45 – 54.

Volný pohyb zboží pak umožňuje přístup, kdy zboží, které je legálně uvedeno na trh v jedné členské zemi, může volně a bez překážek vstupovat na trhy ostatních členských států. Také volným pohybem zboží se zabývá Lisabonská smlouva a to ve svých člancích 34 – 37.

1.6 Politika turismu v EU

V podstatě až do poloviny osmdesátých let minulého století se turismus vyskytoval na okraji zájmů Evropské unie. V souvislosti s tím byl jeho rozvoj ponechán zcela v kompetencích členských států. Problematika turismu tak byla řešena pouze rámcově jakožto součást ostatních politik. O politice turismu Evropské unie jako takové je možno hovořit až od poloviny osmdesátých let.

Jak uvádí Tittelbachová (2011, s. 23), *„Evropská unie je oprávněna přijímat opatření a směrnice pro rozvoj turismu v součinnosti s dalšími politikami EU. S rostoucím významem turismu pro naplnění globálních cílů Společenství dochází ke stále těsnější spolupráci s členskými zeměmi jak v oblasti implementace evropských dokumentů a směrnic do národních politik, tak v oblasti finanční a nefinanční podpory pro realizaci strategických cílů. I nadále však politika turismu nespadá do přímé působnosti Evropské komise a každý členský stát řeší oblast turismu samostatně.“*

Období hledání pojetí politiky turismu a její pozice v rámci celkové politiky Evropské unie, tak by bylo možno charakterizovat období až do roku 1986. Až do tohoto roku vykonávaly členské země vlastní politiku turismu bez koordinace na nadnárodní úrovni. Následně došlo v roce 1986 k založení Poradního výboru pro turismus pro koordinaci činností s ohledem na přímý nebo zprostředkovaný vliv společných politik EU na rozvoj turismu.

Následně byl rok 1990 vyhlášen jako Evropský rok turismu. To s cílem zahájit proces k vytvoření konzistentní politiky turismu Společenství. V tomtéž roce byla Radou evropských společenství přijata směrnice 90/314/EHS o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy. V této směrnici byly upraveny podmínky volného pohybu služeb v oblasti turismu. Důraz byl přitom kladen na podmínky pro volnou hospodářskou soutěž a ochranu spotřebitelem. Předmětem směrnice bylo taktéž sblížení právních a správních předpisů členských států v této oblasti na území Společenství. Do roku 1992 se oblast turismu objevovala v základních

dokumentech evropské integrace pouze zprostředkovaně v souvislosti se zavedením společného trhu, dále pak formováním regionální politiky a prosazováním ochrany a zachování kulturní identity jednotlivých členských zemí. Poprvé v roce 1992 došlo k uvedení turismu jakožto společné aktivity Evropské unie ve třetím článku Maastrichtské smlouvy, kam byl zařazen pod písmenem t) opatření v oblasti energie, civilní obrany a turismu.

K počátku prosince 2009 vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, která novelizovala zakládající smlouvy Společenství. Ta přinesla současně také nové směřování Společenství také ve vztahu k turismu. Zvláštní článek o turismu zde uvádí, že Evropská unie doplňuje činnost členských států v odvětví turismu především ve smyslu podpory konkurenceschopnosti podniků v této oblasti. Pravomoci Evropské unie provádět činnosti s cílem koordinace nebo doplnění činnosti členských států v oblasti turismu jsou zakotveny v článku Smlouvy 2e.

Úpravu činnosti Evropské unie v oblasti cestovního ruchu obsahuje Lisabonská smlouva v hlavě XXI, článku 186, přičemž tato činnost je vnímána a formulována jako podpora vytváření příznivého prostředí pro rozvoj podniků v daném odvětví a současně také jako podpora spolupráce mezi členskými státy a to zejména výměnou dobré praxe. V tomto ustanovení v bodě 2 je konstatováno, že *„Evropský parlament a Rada v souladu s řádným legislativním postupem ustanovuje osobitá opatření doplňující činnosti vykonávané členskými státy pro dosažení cílů uvedených v tomto článku, přičemž je vyloučena jakákoliv harmonizace zákonů a jiných právních předpisů členských států“*.

Oblasti cestovního ruchu se dotýká řešení podle sekundárního komunitárního práva. To tvoří akty přijímané v rámci vnitřního legislativního procesu Evropské unie. Lisabonská smlouva vymezila tři skupiny politiky. Tyto politiky byly vymezeny podle míry přenesení národních kompetencí na nadnárodní úroveň. Turismus je ve své podstatě ale řešen ve všech skupinách politik, což je dáno především jeho průřezovostí. Velmi úzce je turismus propojen s problematikou jednotného vnitřního trhu, který byl zakotven v Jednotném evropském aktu, přičemž právě jednotný vnitřní trh je možno považovat za klíčový kámen integračního procesu, neboť zahrnuje volný pohyb zboží, volný pohyb služeb (turismus) a kapitálu a volný pohyb osob. Mezi ostatními politikami, iniciativami a strategiemi je možno jmenovat Lisabonskou strategii, Evropu 2020, fiskální politiku a pakt stability, finanční perspektivu a další.

V oblasti turismu má Evropská unie pravomoci provádět aktivity, jejichž prostřednictvím je realizována podpora, koordinace, případně jsou jimi doplňovány činnosti členských států

v souladu s článkem 195 Smlouvy o fungování Evropské unie. Evropská unie se v důsledku Lisabonské smlouvy mohla zaměřit na dvě oblasti činností, kterými je podpora vytváření příznivého prostředí pro rozvoj firem v turismu a podpora spolupráce mezi členskými zeměmi s využitím výměny příkladů dobré praxe, zkušeností a osvědčených postupů.

Poté, co skončila platnost Lisabonské strategie, přijala Evropská unie nový strategický dokument. Tím byla Evropa 2020 – strategie pro inteligentní a udržitelný růst.³¹ V tomto strategickém dokumentu jsou stanoveny základní strategické okruhy problémů, které je nutno řešit. Evropa 2020 byla vypracována s uvažováním na úrovni tří variant hospodářského rozvoje v Evropské unii v časovém horizontu do roku 2020. Tyto varianty jsou prezentovány jako tzv. scénáře a jsou celkem tři: progresivní vývoj, stabilizovaný vývoj a degresivní vývoj. Progresivní vývoj hovoří o udržitelném oživení, kdy bude Evropa schopna dosáhnout úplného návratu ke křivce hospodářského růstu a zvýšit svůj potenciál dalšího růstu. Stabilizovaný vývoj pak uvažuje na úrovni pomalého oživení, kdy bude Evropa trpět ztrátou blahobytu a opětovný hospodářský růst bude stát na narušeném základu. Degresivní vývoj pak uvažuje na úrovni tzv. ztraceného desetiletí, kdy Evropa utrpí trvalou ztrátu blahobytu a potenciálu budoucího růstu.

1.7 Legislativní prostředí

Cestovní ruch a jeho rozvoj je ovlivněn legislativním prostředím. Různé předpisy, nařízení, zákony a vyhlášky mohou cestovní ruch eliminovat nebo naopak podporovat. K nejvýznamnějším dokumentům na mezinárodní úrovni patří:

- Globální etický kodex cestovního ruchu, který definuje principy rozvoje cestovního ruchu např. právo na cestování, přístup ke kulturně-historickým a přírodním památkám, vzájemné respektování návštěvníků a místního obyvatelstva apod..
- Agenda 21, dokument týkající se trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu.

Oba uvedené dokumenty jsou dobrovolné. Nejedná se o závaznou legislativu, ale krajiny, které dané dokumenty ratifikovaly, se zavazují dodržovat jejich principy.

V rámci Evropské unie upravuje oblast cestovního ruchu několik směrnic a norem např.:

- Směrnice 99/42/EC ze 7. 6. 1999 dotýkající se zejména činnosti průvodců, sjednocuje požadavky na uznávání kvalifikace a doplňuje směrnice vytvářející všeobecný systém uznávající odborné vzdělání (89/48/EEC a 92/51/EEC),

- EV/ISO 18513:2003 „Služby cestovního ruchu – hotely a ostatní kategorie turistického ubytování – terminologie“,
- EN 13809:2003 „Služby cestovního ruchu – cestovní agentury a cestovní kanceláře – terminologie“.

K významným dokumentům patří také Rezoluce Evropského parlamentu k cestovnímu ruchu (2002), která obsahuje řadu komplexních doporučení pro další rozvoj cestovního ruchu. Její základní myšlenkou je zlepšení komunikace a spolupráce všech subjektů v cestovním ruchu a přijetí dlouhodobého programu na jeho podporu, včetně sjednocení legislativy. Podstatnými dokumenty jsou také Obnovená politika Evropské unie v oblasti cestovního ruchu a strategie Evropa 2020.

Oblast podnikání a činnosti cestovního ruchu v České republice ovlivňují také daňové zákony, Živnostenský zákon (podnikání v oblasti cestovních kanceláří, pohostinství, průvodcovská činnost), Obchodní a Občanský zákoník, Zákon o ochraně spotřebitele, Celní zákon, Zákon o pobytu cizinců na území České republiky, Lázeňský zákon (rozvoj lázeňského cestovního ruchu), Stavební zákon a příslušné vyhlášky (bezbariérové prostředí, protipožární opatření) aj.

Typickým příkladem vlivu legislativy na situaci v cestovním ruchu může být kategorizace ubytovacích zařízení, která upravuje zařazení ubytovacích zařízení do tříd (* - *****) podle standardu a kvality poskytovaných služeb a usnadňuje tak orientaci zákazníků. V krajínách, kde je kategorizace dobrovolná, je orientace zákazníků ve standardu poskytovaných služeb náročná a ne vždy avizovaný standard odpovídá skutečnosti.

Vzdělávací program Podnikové řízení v oblasti cestovního ruchu je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci projektu Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu.

1.7.1 Právo Evropské unie

- je souhrn právních norem, které zajišťují fungování společného trhu mezi zeměmi EU. Právo EU lze rozdělit na právo komunitární a unijní. Tyto dva subsystemy práva EU se ovšem stále více prolínají a spojují se v jeden systém, v Evropské právo.

Právo komunitární je založeno na principu podřízenosti členských států EU. **Právo unijní** je naopak založeno na principu koordinace členských států.

Komunitární právo se člení na primární a sekundární právo. **Primární právo** zahrnuje mezinárodní smlouvy členských států a je považováno za tzv. právo ústavní. **Právo sekundární** zahrnuje právní akty, které přijaly orgány EU, které byly vytvořeny primárním právem. Právo primární tedy podmiňuje existenci práva sekundárního.

Sekundární právo zahrnuje právní akty závazné (nařízení, směrnice a rozhodnutí) a nezávazné (rozhodnutí, doporučení), a další akty.

1.7.2 Závazné právní akty

- Nařízení

Nařízení je nejsilnějším oprávněným aktem EU a obecně závazným pravidlem. Nařízení je závazné a použitelné ve všech členských státech, přičemž nemusí být implementováno do právního řádu jednotlivých států, je tedy tzv. přímo účinné. Vedle členských států může nařízení zavazovat vnitrostátní subjekty. Pokud se vnitrostátní právo neshoduje s nařízením, má nařízení přednost.

- Směrnice

Směrnice je závazná jen pro členské státy, kterým je určena. Předepisuje státům výsledek, jakého musí být dosaženo v určité oblasti. Směrnice musí být implementována do právního řádu dotčeného státu. Volba nástrojů k dosažení výsledku je ponechána na vůli vnitřních právních řádů. Státy obvykle vydávají vnitrostátní právní akty, které mají stejný cíl jako směrnice. Přímo účinná směrnice nemůže ukládat povinnosti rovnou jednotlivcům, ovšem jednotlivci se může dovolávat práv, která mu směrnice přiznává.

- Rozhodnutí

Rozhodnutí je závazný právní akt jako celek, ovšem jen pro toho, komu je určeno. Pomocí rozhodnutí rozhodují komunitární instituce o jednotlivých případech. Může být určeno konkrétnímu členskému státu, nebo jednotlivému vnitrostátnímu subjektu. Adresáti rozhodnutí tedy musí být jednotlivě určeni.

Další akty

- Doporučení

Doporučení není právně závazné. Poskytuje členským státům návody pro jejich jednání, pomáhá jim tedy vytvořit směrnici postupu.

- Stanovisko

Stanovisko také není právně závazné. V rámci stanovisek je vyjadřován postoj institucí k nějaké otázce.

– Společná akce a společný postoj

Společná akce a společný postoj zahrnují spolupráci v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky, a spolupráci policejní a justiční v trestních věcech. Dalším pramenem práva EU jsou mezinárodní smlouvy uzavřené mezi členskými státy či organizacemi se třetími zeměmi nebo s mezinárodními organizacemi.

1.7.3 Právo Evropské unie a cestovní ruch

Nařízení Rady (ES) č. 1356/96 ze dne 8. července 1996 o společných pravidlech, která se vztahují na přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách mezi členskými státy s cílem zavedení svobody poskytování těchto přepravních služeb

Toto nařízení se vztahuje na přepravu zboží a cestujících mezi členskými státy po vnitrozemských vodních cestách a na tranzit po nich.

Podle tohoto nařízení může každý provozovatel přepravující zboží nebo cestující po vnitrozemských vodních cestách provozovat přepravu zboží a cestujících mezi členskými státy po vnitrozemských vodních cestách a tranzit po nich po splnění následujících podmínek:

- má sídlo v některém členském státě v souladu s jeho právními předpisy,
- je v tomto členském státě oprávněn provozovat mezinárodní přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách,
- využívá pro tyto dopravní operace lodi pro plavbu po vnitrozemských vodních cestách registrované v některém členském státě a, nejsou-li registrovány, vlastní osvědčení o příslušnosti k loďstvu některého členského státu,
- splňuje podmínky EU, za nichž může dopravce nerezident provozovat přepravu zboží a cestujících po vnitrozemských vodních cestách uvnitř členského státu (dle článku 2 nařízení Rady (EHS) č. 3921/91 ze dne 16. prosince 1991).

Nařízení Rady (EHS) č. 684/92 ze dne 16. března 1992 o společných pravidlech pro mezinárodní přepravu cestujících autokary a autobusy

Nařízení upravuje mezinárodní přepravu cestujících autokary a autobusy:

- na území Evropské unie,

- kterou provozují dopravci, kteří mají sídlo v některém členském státě podle jeho právních předpisů,
- s využitím vozidel v některém členském státě evidovaných a vhodných podle své konstrukce a vybavení pro přepravu více než devíti osob včetně řidiče.

Nařízení dále upravuje jízdu prázdných vozidel související s touto přepravou. V případě přepravy z členského státu do třetí země nebo naopak se toto nařízení vztahuje na část cesty po území členského státu, kde nastupují nebo vystupují cestující, po uzavření nezbytné dohody mezi EU a danou třetí zemí.

Nařízení stanovuje podmínky provozování mezinárodní přepravy cestujících definovaným způsobem dopravy, možnosti kontroly dopravců a sankce při porušení podmínek.

Nařízení uvádí definice pojmů *linková doprava, kyvadlová doprava, příležitostná doprava, doprava pro vlastní potřebu*.

Nařízení Rady (ES) č. 1085/2006 ze dne 17. července 2006, kterým se zřizuje nástroj předvstupní pomoci

Nařízení navrhuje nový rámec programování a poskytování pomoci. Nástroj předvstupní pomoci je jedním z obecných nástrojů přímo podporujících evropské politiky vnější pomoci. **Prováděcí nařízení č. 718/2007 ze dne 12. června 2007** stanoví, že cílem pomoci je prohloubení přeshraniční spolupráce naplněním mimo jiné podporou podnikání, zejména rozvoje malých a středních podniků, cestovního ruchu, kultury a přeshraničního obchodu, a dále rozvojem spolupráce, kapacity a společného využívání infrastruktury v oblastech, jako jsou vedle jiných oblast cestovního ruchu.

Prioritou při poskytování pomoci jsou investice do zakládání a rozvoje mikropodniků a malých podniků, řemesel a venkovského cestovního ruchu.

Nařízení Rady (ES) č 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)

Nařízení uvádí strategický přístup k rozvoji venkova. Stanovuje cíle pomoci, obecná pravidla a zásady pomoci.

Podpora rozvoje venkova souvisí s kvalitou života ve venkovských oblastech a diverzifikací hospodářství venkova. Tato oblast zahrnuje také podporu cestovního ruchu.

Podpora se poskytuje na:

- drobnou infrastrukturu, například informační střediska a značení turistických míst;
- rekreační infrastrukturu, například infrastrukturu umožňující přístup k přírodním oblastem, a ubytovací zařízení s malou kapacitou;
- rozvoj nebo uvádění na trh služeb cestovního ruchu vztahujících se k venkovské turistice.

Nařízení Rady (EHS) č. 3577/92 ze dne 7. prosince 1992, o uplatňování zásady volného pohybu služeb v námořní dopravě v členských státech (námořní kabotáž)

Nařízení zabezpečuje volný pohyb služeb v námořní dopravě uvnitř členského státu od 1. ledna 1993 pro všechny majitele lodí ze Společenství provozující lodě registrované v členském státě a plující pod vlajkou tohoto členského státu, pokud tyto lodě vyhovují všem podmínkám pro provoz kabotáže v daném členském státě, včetně lodí registrovaných v registru EUROS, po schválení tohoto registru Radou.

Službami námořní dopravy uvnitř členského státu se rozumí služby běžně poskytované za úhradu, zahrnující zejména:

- *pevninskou kabotáž*: přeprava cestujících nebo zboží po moři mezi přístavy na pevnině nebo hlavním území téhož členského státu bez zastávek v ostrovních přístavech;
- *služby pobřežního zásobování*: přeprava cestujících nebo zboží po moři mezi jakýmkoli přístavem členského státu a zařízeními nebo konstrukcemi umístěnými na kontinentálním šelfu daného členského státu;
- *ostrovní kabotáž*: přeprava cestujících nebo zboží po moři mezi přístavy na pevnině a na jednom nebo více ostrovech téhož členského státu či přístavy na ostrovech téhož členského státu.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/123/ES ze dne 12. prosince 2006 o službách na vnitřním trhu

Směrnice stanoví obecná ustanovení k usnadnění výkonu svobody usazování pro poskytovatele služeb a volného pohybu služeb při zachování vysoké kvality služeb. Směrnice se vztahuje na služby poskytované poskytovateli usazenými v některém členském státě.

Směrnice se mimo jiné vztahuje na služby:

- na služby cestovních kanceláří,

- na služby v oblasti cestovního ruchu včetně služeb turistických průvodců,
- služby pro volný čas,
- sportovní střediska,
- zábavní parky.

Podle této směrnice má rozvoj činností poskytování služeb přispět k podpoře harmonického, vyváženého a udržitelného rozvoje hospodářských činností, úrovně zaměstnanosti a sociální ochrany, rovného zacházení pro muže a ženy, trvalého a neinflačního růstu, vysokého stupně konkurenceschopnosti a konvergence hospodářské výkonnosti, vysoké úrovně ochrany a zlepšování kvality životního prostředí, zvyšování životní úrovně a kvality života, hospodářské a sociální soudržnosti a solidarity mezi členskými státy v rámci celého Společenství.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb

Směrnice se vztahuje na podniky usazené v některém členském státě, které vysílají v rámci nadnárodního poskytování služeb pracovníky na území jiného členského státu.

Členské státy zajistí, aby tyto podniky zaručovaly bez ohledu na právo rozhodné pro pracovní poměr pracovníkům vyslaným na jejich území pracovní podmínky, které jsou v členském státě, ve kterém je práce vykonávána, stanoveny právními či správními předpisy a/nebo kolektivními smlouvami nebo rozhodčími nálezy, které byly prohlášeny za všeobecně použitelné, týkající se :

- maximální délky pracovní doby a minimální doby odpočinku,
- minimální délka dovolené za kalendářní rok,
- minimální mzda, včetně sazeb za přesčasy; tento bod se nevztahuje na doplňkové podnikové systémy zaopatření v důchodu,
- podmínky poskytování pracovníků, zejména prostřednictvím podniků pro dočasnou práci,
- ochrana zdraví, bezpečnosti a hygieny při práci,
- ochranná opatření týkající se pracovních podmínek těhotných žen nebo žen krátce po porodu, dětí a mladistvých,
- rovné zacházení pro muže a ženy a ostatní ustanovení o nediskriminaci.

Směrnice Rady 95/57/ES ze dne 23. listopadu 1995 o shromažďování statistických informací v oblasti cestovního ruchu

Za účelem zřízení informačního systému statistiky v oblasti statistiky cestovního ruchu na úrovni Společenství provádějí členské státy *shromažďování, sestavování, zpracování a předávání* harmonizovaných statistických informací o poptávce a nabídce v oblasti cestovního ruchu ve Společenství.

Rozsah statistického zjišťování

Pro účely této směrnice se shromažďují informace o:

a) kapacitě kolektivních ubytovacích zařízení cestovního ruchu

- hotelech a podobných zařízení
- ostatních kolektivních ubytovacích zařízení, z toho informace o:
 - turistických kempech,
 - prázdninových ubytovacích zařízeních,
 - ostatních kolektivních ubytovacích zařízeních.

b) využití kolektivních ubytovacích zařízení:

- shromažďování informací zahrnuje vnitrostátní cestovní ruch, tj. domácí cestovní ruch a aktivní cestovní ruch
- poptávce po cestovním ruchu
- shromažďování informací zahrnuje vnitrostátní cestovní ruch, tj. domácí cestovní ruch a pasivní cestovní ruch
 - domácí cestovní ruch - osoby s bydlištěm v dané zemi cestující výlučně uvnitř této země
 - aktivní cestovní ruch - osoby s bydlištěm v jiné zemi cestující v dané zemi
 - pasivní cestovní ruch - osoby s bydlištěm v dané zemi cestující v jiné zemi

Ke směrnici o shromažďování statistických informací v oblasti cestovního ruchu bylo vydáno rozhodnutí Komise ze dne 9. prosince 1998, kterým se tato směrnice provádí. Rozhodnutí stanovuje definice, které se použijí pro ukazatele zjišťování a úpravy územního členění, obsahuje prováděcí pravidla pro postupy při předávání údajů a stanovuje odchylky povolené členskými státy.

Směrnice Rady 90/314/EHS ze dne 13. června 1990 o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy

Předmětem této směrnice je sblížení právních a správních předpisů členských států o souborných službách pro cesty, pobyty a zájezdy prodáváných nebo nabízených k prodeji na území Společenství.

Soubor služeb definuje směrnice jako předem stanovenou kombinaci alespoň dvou z následujících položek, je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin nebo zahrnuje-li nocleh:

- a) doprava,
- b) ubytování,
- c) jiné služby cestovního ruchu, které nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část souboru služeb.

Směrnice uvádí povinné náležitosti spojené s poskytováním služby, informace, které musí organizátor nebo prodejce spotřebiteli poskytnout v souvislosti se službou., opatření přijímaná členskými státy, možnosti reklamace spotřebitelem, zajištění záruky organizátorem nebo prodejcem.

Směrnice Rady 69/169 EHS ze dne 28. května 1969 o harmonizaci právních a správních předpisů týkajících se osvobození od daní z obratu a spotřebních daní při dovozu v rámci mezinárodního cestovního ruchu

(V důsledku zavedení kombinované nomenklatury se směrnice mění směrnicí Komise č. 89/220/EHS ze dne 7. března 1989)

Směrnice uvádí podmínky osvobození zboží od daní z obratu a spotřebních daní při dovozu v rámci cestovního ruchu mezi třetími zeměmi a Společenstvím. Dále uvádí podmínky osvobození zboží dováženého v osobních zavazadlech cestujících od daní z obratu a spotřebních daní při dovozu v rámci cestovního ruchu mezi členskými státy.

První Směrnice Rady ze dne 24. července 1973 o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu a směrnice Rady ze dne 10. prosince 1984, kterou se mění první směrnice (73/239/EHS) o koordinaci právních a správních předpisů týkajících se přístupu k činnosti

v přímém pojištění jiném než životním a jejího výkonu, a to zejména ve vztahu k asistenčním službám pro turisty

Směrnice se vztahuje na přístup k samostatné výdělečné činnosti v přímém pojištění, včetně poskytování asistence, prováděné pojišťovnami usazenými nebo hodlajícími se usadit na území členského státu, a na výkon této činnosti. Směrnice stanovuje pravidla pro pojišťovny se sídlem ve Společenství.

Asistenci se zde rozumí pomoc poskytovaná osobám, které se dostanou do nesnází na cestách, při pobytu mimo domov nebo při pobytu mimo trvalé bydliště. Spočívá v závazku poskytnout na základě předchozí úhrady pojistného okamžitě dostupnou pomoc osobě oprávněné podle asistenční dohody, jestliže se tato osoba dostane do nesnází v důsledku nahodilé události v případech a za podmínek uvedených v dohodě.

Rozhodnutí Rady č. 2006/516/ES ze dne 27. června 2006 o uzavření Protokolu o ochraně půdy, Protokolu o energii a Protokolu o cestovním ruchu k Alpské úmluvě jménem Evropského společenství - Prohlášení

Rozhodnutí Rady č. 2006/144/ES ze dne 20. února 2006 o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova (programové období 2007–2013)

Členské státy jsou vybízeny k tomu, aby zaměřily svoji podporu mimo jiné na cestovní ruch ve venkovských oblastech.

Rozhodnutí Komise č. 2005/338/ES ze dne 14. dubna 2005, kterým se stanovují ekologická kritéria pro udělování ekoznačky Společenství službám v kempech

Rozhodnutí Komise č. 2003/287/ES ze dne 14. dubna 2003, kterým se stanovují ekologická kritéria pro udělování ekoznačky Společenství ubytovacím službám pro turisty

Aby byla ubytovacím službám pro turisty udělena ekoznačka Společenství podle nařízení (ES) 1980/2000, musí poskytované služby spadat do skupiny výrobků "ubytovací služby pro turisty" definované v tomto rozhodnutí a musí splňovat ekologická kritéria stanovená v příloze tohoto rozhodnutí.

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2367/2002/ES ze dne 16. prosince 2002 o statistickém programu Společenství na období 2003 až 2007

Stále více zaměřovat statistiky na analyzování udržitelného cestovního ruchu spolu s udržitelným rozvojem vytvářením satelitních účtů.

Rozhodnutí Rady (EHS) č. 86/664 ze dne 22. prosince 1986, kterým se zavádí postup pro konzultace a spolupráci v oblasti cestovního ruchu

Tímto rozhodnutím se zřizuje Poradní výbor pro cestovní ruch, jehož členové jsou jednotlivé členské státy EU. Výbor má napomáhat výměně informací, konzultacím a spolupráci v oblasti cestovního ruchu. Zejména v oblasti poskytování služeb turistům. Každý členský stát má podle rozhodnutí podávat Komisi zprávu o nejvýznamnějších přijatých opatřeních a opatřeních, která zamýšlí přijmout v poskytování služeb turistům, které by mohly mít důsledky pro cestovatele z ostatních členských států.

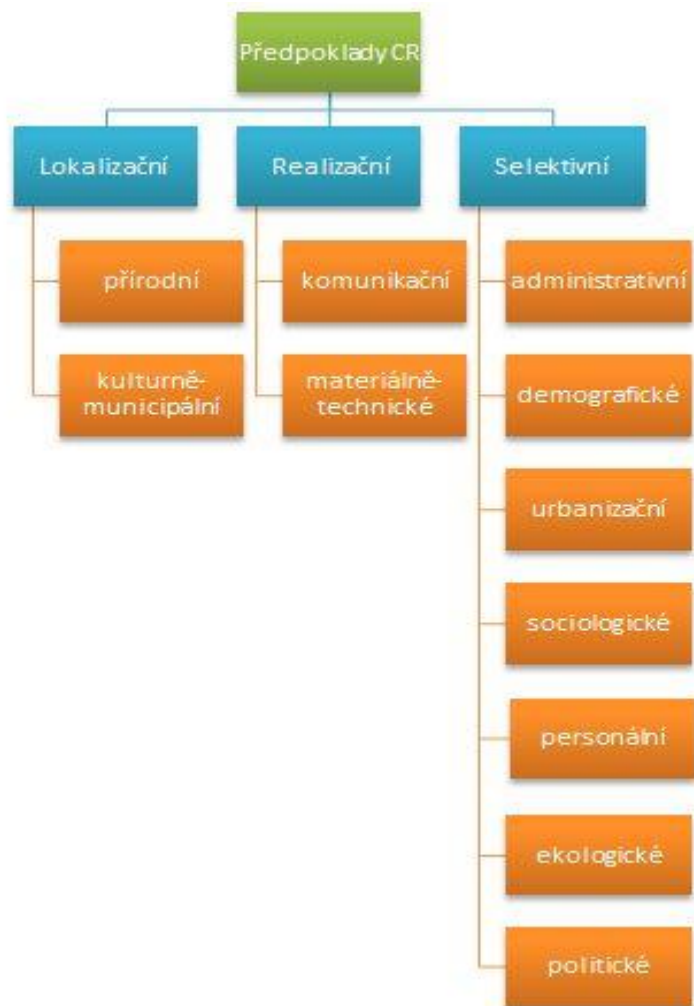
Rozhodnutí Rady ze dne 12.července 1982 o uzavření Dohody o mezinárodní příležitostné přepravě cestujících autokary a autobusy

Cestovní ruch se stává součástí života každého z nás. Všichni jsme jeho účastníky ať už ve formě krátkých výletů, služebních cest nebo zájezdů. Jedná se o velmi rychle se rozvíjející hospodářské odvětví, jehož dopad na ekonomiky všech států nelze zanedbávat. Zaměříme-li se na vliv cestovního ruchu v České republice, zjistíme, že se na celkové zaměstnanosti podílí více jak 4% a na tvorbě hrubého domácího produktu (HDP) cca 3%.

Absence zákonů a nařízení, které by upravovaly činnost podnikatelských subjektů, vedla v minulosti ke značným problémům, jejichž dopad byl především na koncové spotřebitele, tedy na klienty cestovních kanceláří a agentur. Příkladem jsou situace, kdy došlo k úpadku pořadatele zájezdů, který měl v té době své klienty v zahraničních destinacích. Ti pak byli ponecháni bez pomoci a museli návrat domů zajistit na své náklady, bez nároku na finanční kompenzaci. Tuto povinnost totiž před rokem 2000, pořadatel zájezdů neměl. Do českého právního řádu ji zavedl až zákon č.159/1999 Sb. o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu a o změně zákona č.40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU

Předpoklady cestovního ruchu představují souhrn přírodních a antropogenních aspektů včetně jejich mnohoúrovňových vazeb, které vytvářejí předpoklady pro realizaci cestovního ruchu. Podle Mariota (1983) je lze dělit na lokalizační, realizační a selektivní.

Obrázok 1 - Předpoklady cestovního ruchu

Pramen: Zelenka, Pásková

Cestovní ruch (tourism) je souhrn aktivit osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí a pobývajících v těchto místech po dobu ne delší než jeden rok, za účelem trávení volného času, podnikání či jiným účelem (podle The United Nations World Tourism Organisation – UNWTO). Obdobné je vymezení v návrhu normy EU – aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech za účelem trávení volného času, podnikání či jiným účelem (Zelenka, Pásková 2002).

V dnešní době již téměř nenajdeme člověka, kterému by pojem cestovní ruch nic neříkal. Lidé tedy v rámci účasti na cestovním ruchu uspokojují své potřeby a realizují své zájmy a záliby. Cestovním ruchem se rozumí způsob uspokojování potřeb lidí v oblasti rekreace, turistiky, lázeňské léčby a kultury, pokud k němu dochází mimo běžné prostředí ve volném čase obyvatelstva.

Je to přemístění osob z místa trvalého bydliště do místa cestovního ruchu a čerpání služeb spojených s pobytem v tomto místě za jiným účelem než výdělečným. Cestování a pobyt jsou znakem cestovního ruchu jen tehdy, jedná-li se o jev hromadný. Místem cestovního ruchu se stává oblast teprve tehdy, když je navštěvována pravidelně velkým počtem lidí. Díváme-li se na cestovní ruch z tohoto hlediska, pak jej můžeme chápat jako jednu z cest uspokojování potřeb lidí – jako součást spotřeby- jejíž struktura se vlivem různých okolností mění, ale vždy probíhá po určitou dobu mimo místo trvalého bydliště. Cestovní ruch jsou však také lidé, kteří službami (ubytovacími, stravovacími, sportovně rekreačními, dopravními, informačními, zprostředkovatelskými atd.) – tedy svojí podnikatelskou činností – umožňují druhým lidem zúčastnit se cestovního ruchu. Z tohoto hlediska cestovní ruch vystupuje jako komplex ekonomických činností různých oborů a odvětví, které svými výkony zabezpečují uspokojování potřeb účastníků cestovního ruchu. V tomto pojetí je cestovní ruch chápán převážně jako samostatná oblast národního hospodářství. Cestovní ruch jako takový významným způsobem ovlivňuje zhruba dalších pět oblastí: - podílí se na tvorbě HDP - přispívá do platební bilance - tvoří příjmy státního rozpočtu - má vliv na příjmy rozpočtu regionů - příznivě působí na investiční aktiv

Turismus podle Vitákové cestovní ruch, dnes právem často označovaný přímo za turistický průmysl, tvoří rovněž široký komplex činností a podílí se na něm celá řada subjektů. Cílem tohoto oboru lidské činnosti je umožnit, organizovat a zpříjemnit občanům cestování, ať již rekreační či poznávací. Hlavním subjektem je v cestovním ruchu cestující občan. K uspokojení jeho přání a potřeb se postupně vytvořila celá široká škála profesí a profesionálních podnikatelských subjektů. Šíře oboru cestovního ruchu tak ve svých ekonomických souvislostech přináší značný multiplikační efekt.

Definice cestovního ruchu podle UNWTO (United Nations World Tourism Organization – Světová organizace cestovního ruchu) říká, že:

1. cestovní ruch je činnost osob cestujících do míst a pobývajících v místech mimo své obvyklé prostředí po dobu kratší než jeden ucelený rok, za účelem trávení volného času a služebních cest (osoba nesmí být odměňována ze zdrojů navštíveného místa).

2. cestovní ruch je mnohostranným odvětvím, které zahrnuje dopravu, turistická zařízení, poskytující ubytování a stravování, služby cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské služby, turistické informační systémy a další infrastrukturu či další služby cestovního ruchu. Odvětví cestovního ruchu patří mezi nejvýznamnější součásti národní i světové ekonomiky.

T.k. lze stručně definovat jako aktivitu, která různými způsoby uspokojuje duchovní potřeby lidí (vzdělávání, poznávání, poučení, ale i zábavu či rozptýlení kulturními aktivitami). Technickou základnu **t.k.** tvoří kulturně historické objekty, kulturní a osvětová zařízení, společenská a zábavní centra. V praxi se **t.k.** zpravidla (až na výjimky) nevyskytuje v čisté podobě, ale vždy v kombinaci s poutním, kongresovým, pobytovým či lázeňským cestovním ruchem.

Podle **Páskové, Zelenky** **t.k.** (nebo také synonymicky kulturně poznávací) turismus, který je spojen s poznáváním jiných kultur, zvyků, tradic, způsobu života, náboženství. V rámci této formy rozlišujeme vzdělávací cestovní ruch usilující o získání znalostí a dovedností v navštíveném místě, či náboženský (religiózní, poutní) cestovní ruch, spočívající v návštěvách religiózních památek, velmi často u příležitosti náboženských obřadů a poutí.

Podle **Heskové** je **t.k.** jednou ze základních forem cestovního ruchu, která je spojena s poznáváním historie, kulturního dědictví, kultury, tradic, zvyků a způsobu života rezidentů navštívené destinace. Může mít podobu návštěv muzeí, galerií, výstav, kulturně historických památek, archeologických lokalit, hudebních či filmových festivalů, společenských, folklorních a náboženských akcí. **T.k.** vyžaduje ochotu návštěvníků dozvědět se něco nového, kombinuje tedy prvky vzdělávání se zábavou a trávením volného času. Podílí se na zvyšování společenské, kulturní a odborné úrovně lidí. Často dochází k jeho prolínání s jinými formami cestovního ruchu, zejm. lázeňským, rekreačním, zdravotním a kongresovým cestovním ruchem.

Podle **Mirvalda** je **t.k.** "forma cestovního ruchu, kdy účastník cestovního ruchu má za cíl vyvolání prožitků a poznatků z uměleckých děl, památek a sbírek, architektury, kulturních tradic a etnografických zajímavostí (folklór, kroje, zvyky, architektura) či kulturních akcí (výstavy, slavnosti nebo festivaly)."

Podle **UNWTO** je **t.k.** pohyb osob především z kulturních důvodů, jako jsou studijní cesta, umělecké představení, kulturní zájezd, cestování na festival a další akce, návštěva památek a sídel, cesta za poznáváním přírody, folklórem, uměním či poutěmi.

Podle **Kadlece, Svobody** se **t.k.** v poslední době rozděluje také na tzv. **art tourism**, tedy umělecký turismus, který je zaměřen na poznávání umění a současných kulturních projevů, a **heritage tourism**, neboli památkový turismus, orientovaný na historické památky a kulturní dědictví.

Podle **Vaníčka, Ruxe** je **t.k.** definován jako "pohyb osob mimo jejich obvyklé prostředí na dobu kratší než jeden souvislý rok (u domácího CR 6 měsíců), s cílem získat nové informace a zkušenosti k uspokojení kulturních potřeb. Oblast kulturního CR je významnou podmnožinou cestovního ruchu. Především zahrnuje cestovní ruch v městských oblastech, zejména historických, seznámení s jejich architekturou, kulturními památkami a návštěvu zařízení, jako jsou muzea, divadla atd. Může zahrnovat i cestovní ruch ve venkovských oblastech, kde se turisté seznamují s kulturními tradicemi domorodých komunit (např. festivaly, rituály), životním stylem lidí v těchto zeměpisných oblastech, historií národů, jejich uměním, náboženstvím a dalšími prvky, které pomáhají utvářet jejich způsob života, jejich hodnoty a životní styl. Tato forma cestovního ruchu je populární po celém světě a kulturní turismus může sehrát významnou roli v rozvoji různých regionů světa."

T.k. se tedy věnuje bližšímu seznámení turistů s kulturními cennostmi navštěvované lokality. Je to cestování, jehož cílem je návštěva památek, galerií, festivalů, kongresů i etnografických zvláštností. K tomu také přispívá rozvoj dopravních prostředků, který zkracuje vzdálenosti mezi všemi kouty světa. Nejčastěji se tomuto druhu turismu věnují cestovní kanceláře, pro které tento představuje další možnost finančního zisku. Kromě cestovních kanceláří **t.k.** využívají i majitelé kulturních objektů a místní lokality (obce, kraje, regiony), pro které přináší tento typ turismu kladný multiplikační efekt.

Mezinárodní Charta kulturního turismu – vznik v roce 1999, pod záštitou **ICOMOS**. Pomáhá regulovat směr managementu cestovního ruchu v místech s významným kulturním dědictvím. Definuje vztah mezi turismem a kulturní diverzitou míst, turismem a interkulturním dialogem a turismem a regionálním rozvojem. Organizace a státy podepsané pod touto chartou se zavazují k boji proti chudobě v turistických destinacích, ochraně životního prostředí a vzájemnému kulturnímu respektu.

Cestovní ruch (tourism/tourist trade)

- je soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestováníma pobytem osob mimo místo trvalého bydliště a obvykle ve volném čase.

Jejich cílem je odpočinek, poznávání, zdraví, rozptýlení a zábava, kulturní a sportovní vyžití, služební cesty, tj. získání komplexního zážitku.

- k vymezení podstaty cestovního ruchu existuje více přístupů a to z hlediska společenských věd (ekonomie, psychologie, sociologie, pedagogiky), přírodních věd (geografie, ekologie), medicíny a podobně. Cestovní ruch lze chápat jako ucelený teoretický systém
- je soubor činností zaměřených na uspokojování potřeb souvisejících s cestováním a pobytem osob mimo místo trvalého bydliště a obvykle ve strávení odpočinkového času.
- jejich cílem je odpočinek, poznávání, zdraví, rozptýlení a zábava, kulturní a sportovní vyžití, služební cesty, tj. získání komplexního zážitku. K vymezení podstaty cestovního ruchu existuje více přístupů a to z hlediska společenských věd (ekonomie, psychologie, sociologie, pedagogiky), přírodních věd (geografie, ekologie), medicíny a podobně.
- cestovní ruch lze chápat jako ucelený teoretický systém.

Forma cestovního ruchu (form of tourism)

Vyjadřuje různé příčiny a jejich důsledky, související s cestováním a pobytem návštěvníků na cizím místě. Rozlišujeme formy cestovního ruchu z geografického hlediska (vnitřní, národní, zahraniční, Mezinárodní, regionální), podle počtu účastníků (individuální, kolektivní, masový, ekologický), podle věku návštěvníků (mládežnický, rodinný, seniorský), podle převažujícího místa pobytu (městský, příměstský venkovský, horský, přímořský), podle ročního období (sezónní, mimo sezónní, celoroční), podle způsobu organizování (individuální, organizovaný), podle použitého dopravního prostředku (železniční, lodní, letecký, motoristický), z hlediska dynamiky (pobyťový, putovní), ze sociologického hlediska (návštěvy příbuzných a přátel, sociální, etnický) a podobně.

Druhy cestovního ruchu (kind of tourism)

Vyjadřuje účel (motiv) cestování a přechodného pobytu návštěvníků v cílovém místě. K základním druhům patří rekreační, sportovní / dobrodružný, kulturní, lázeňský / zdravotní a obchodní cestovní ruch, např. kongresový cestovní ruch a stimulační (incentivních) cestovní ruch.

Kongresový cestovní ruch je formou obchodního cestovního ruchu, který se spojuje s cestováním a pobytem v kongresovém místě, zaměřuje se na výměnu vědeckých i odborných

znalostí a zkušeností. Kongresové akce mohou být národní nebo mezinárodní. Mezinárodní kongresy organizují mezinárodní organizace za účasti zástupců alespoň tří národů (podle článku 7 Charty OSN)

Na realizaci akcí kongresového cestovního ruchu, jako části MICE, se obvykle podílí profesionální organizátor (plní funkci koordinátora mezi všemi přímo a nepřímo zainteresovanými subjekty na těchto akcích, PCO - Professional Congress Organiser), tak poskytovatelé služeb (například ubytovací, stravovací, průvodcovské, přepravní, informační apod.)

Při počtu účastníků do 100 osob jde obvykle o seminář, školení, kolokvium, kulatý stůl.

Při počtu účastníků od 100 do 300 osob jde obvykle o konferenci nebo sympozium.

Při počtu nad 300 osob jde obvykle o kongres nebo sjezd.

Kongresový cestovní ruch patří z ekonomického hlediska dlouhodobě nejvýnosnějším formám cestovního ruchu, přináší zisk pro podnikatelské subjekty, město, region, vyrovnává sezónnost.

MICE - zkratka z anglického slova Meetings, Incentives, Conferences-Congresses, Events-Exhibitions, čili setkání, iniciativy, kongresy / konference, akce. Někteří odborníci často používají místo MICE i termín "The Meeting Industry".

Stimulačný (incentívny) cestovní ruch je formou obchodního cestovního ruchu označována jako cestování s cílem stimulovat nebo motivovat zaměstnance, kteří se přičinili o obchodní úspěch podniku a jejichž výsledky jsou měřitelné. Vznikl v sedmdesátých letech, v době hospodářské krize, kdy byla snaha zvýšit produktivitu a pracovní morálku. V současnosti je manažerským a marketingovým nástrojem. Stimulace (odměna) může pomoci podniku dosáhnout nějaký cíl a u zaměstnance vyvolat další pozitivní motivaci. Stimulační cestovní ruch má vliv na zlepšení mezilidských vztahů v podniku a loajalitu zaměstnanců.

Produkt cestovního ruchu (tourism product)

Je vše co se nabízí na trhu cestovního ruchu a má schopnost uspokojit potřeby návštěvníků a vytvořit tak komplexní soubor zážitků. Je to soubor služeb, které produkuje a nabízí cílové místo (primární nabídka) a podniky a instituce cestovního ruchu (sekundární

nabídka). Z hlediska návštěvníka je to vždy soubor (balíček) služeb, pro který je charakteristické vzájemná podmíněnost a komplementarita, zákazník si produkt skládá obvykle sám, kombinací různých služeb s ohledem na nemateriální charakter není možné služby předem vyzkoušet, proto při jejich nabídce mají důležitou roli informace.

V marketingu se rozlišují obvykle tři úrovně produktu:

1. Obecný produkt - jádro, které tvoří nabídka specializovaných služeb (přeprava, přenocování) a variabilní primární nabídka cílového místa,
2. Očekávaný produkt, se kterým se ve skutečnosti setká zákazník a kterým se producent služeb odlišuje od konkurence (prostředí, atmosféra, pohostinnost, ochota pracovníků, kvalita, značka),
3. Širší produkt poskytuje dodatečný zážitek (překvapení, sleva pro stálého hosta, blahopřání k svátku).

Produkt je komplexní soubor zážitků, proto při jeho tvorbě musí producent nejdříve rozpoznat jádro zákaznických potřeb, které má produkt uspokojit a pak navrhnout očekávaný produkt a najít způsoby jeho dalšího rozšíření. Produkt musí být v souladě s jeho cenou, aby odpovídal požadavkům zákazníka.

Regionalizace cestovního ruchu (regionalisation of tourism)

Je dokument, který na území ČR vymezuje několik regionů cestovního ruchu a určuje jejich kategorie. Regiony jsou vymezeny z hlediska charakteru jejich vnitřních vazeb, soudržnosti a homogenity. S ohledem na přírodní a kulturně-historické podmínky byly v regionech určeny hlavní aktivity cestovního ruchu a význam. Regionalizace má význam pro výběr aktivit cestovního ruchu, které mají v daném regionu největší potenciál pro alokaci investičních zdrojů na rozvojové aktivity a pro marketingovou činnost.

Multiplikační efekt cestovního ruchu (násobič effect of tourism)

Každý spotřební výdaj, který udělá návštěvník, získávají podniky cestovního ruchu jako příjmy za realizované služby a zboží. Tyto příjmy se mohou uspořit, nebo spotřebovat. Část, která se spotřebuje, se označuje jako mezní sklon ke spotřebě. Část, která se uspoří, se nazývá hraniční sklon k úsporám. Podnikatelská aktivita je tím výhodnější, čím větší je mezní sklon ke spotřebě. Pokud se příjmy spotřebují, dostávají se do ekonomického koloběhu a přeměňují se na spotřební zboží a služby, investiční statky, nebo finance.

Příjmy z cestovního ruchu projdou takto několika stadii s multiplikačním - násobným účinkem (efektem). Jde o příjmový multiplikátor, který je vždy větší než jedna, protože původní výdaj vyvolává řadu dalších indukovaných výdajů. Lze jej zkoumat na úrovni státu, regionu a na podnikové úrovni. V teorii cestovního ruchu aplikoval teorii multiplikátoru H. G. Clement (1960). Velikost multiplikačního efektu závisí na sortimentu služeb a zboží, stupně rozvoje regionu, rozsahu importu ze zahraničí a plateb do zahraničí (zahraničním touroperátorem, nadnárodním společností).

Propagace cestovního ruchu (tourism promotion)

Je nástroj neosobní komunikace - cílevědomá činnost zaměřená na vyvolání a pokyny potřeb lidí uspokojovaných v cestovním ruchu. Rozlišuje se státní a komerční propagace (reklama). Státní propagace se zaměřuje na podporu cestovního ruchu cílových míst (státu, regionů a středisek cestovního ruchu) doma a v zahraničí. Její nositelem je agentura pro cestovní ruch, jakož i orgány regionální a místní samosprávy a státní správy. Komerční propagace se zaměřuje na ovlivňování prodeje konkrétních produktů doma a v zahraničí. Její nositeli jsou podniky cestovního ruchu, které propagují vlastní produkty. Využívají se přitom různé prostředky a média.

Cestovní agentura (travel agent's / travel agency)

Je podnikatelský subjekt cestovního ruchu, který na základě živnostenského oprávnění poskytuje služby v rozsahu stanoveném o zájezdech, podmínkách podnikání cestovních kanceláří a cestovních agentur a změně občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Od cestovní kanceláře se liší tím, že při prodeji zájezdů konečným spotřebitelům může plnit pouze funkci zprostředkovatele cestovní kanceláře.

Cestovní kancelář (tour operator)

Je podnikatelský subjekt cestovního ruchu, který na základě živnostenského oprávnění poskytuje služby v rozsahu stanoveném zákonem o zájezdech, podmínkách podnikání cestovních kanceláří a cestovních agentur a změně občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Hlavním předmětem její činnosti je organizování, nabídka a prodej zájezdů konečnému spotřebiteli, se kterým musí vlastním jménem uzavřít smlouvu o obstarání zájezdu. Podle tematického zaměření zájezdů jde o obecnou nebo specializovanou cestovní kancelář, podle druhu cestovního ruchu o cestovní kancelář zaměřenou na domácí cestovní ruch, aktivní zahraniční cestovní ruch (incomingové cestovní kancelář), nebo pasivní

zahraniční cestovní ruch (outgoingových cestovní kancelář), podle počtu zaměstnanců, nebo objemu dosahovaných tržeb o malou, středně velkou nebo velkou cestovní kancelář.

Touropérátor (tour operator)

Nabízí katalog zájezdů jednotlivých cestovních agentur.

Turistická informační kancelář (tourist information office).

Je zařízení cestovního ruchu zaměřené na poskytování informací, prodej upomínkových předmětů a jiného doplňkového zboží návštěvníkům. Podílí se na propagaci a rozvoji cestovního ruchu v cílovém místě (středisku nebo regionu). Zřizuje se v městech a střediscích cestovního ruchu.

Zahraniční cestovní ruch (foreign tourism)

Představuje cestování a pobyt obyvatel určitého státu v zahraničí ve volném čase kratší než jeden rok, jehož cílem je odpočinek, poznávání, kulturní a sportovní vyžití ap. Podle turistických proudů z hlediska daného státu se dělí na příchodový a odchodový cestovní ruch. Ve vztahu k platební bilanci státu se dělí na aktivní a pasivní zahraniční cestovní ruch.

Příjezdový cestovní ruch (inbound tourism/incoming tourism)

Je aktivní cestovní ruch do cílové země uskutečněný rezidenty jiných zemí (výletníci, turisté). Podle World Tourism Organisation (dále jen "WTO") jde o účast osob na cestovním ruchu v cílové zemi, jejíž občany nejsou kratší než jeden rok, s cílem využít volný čas, věnovat se obchodu a podobně.

Výjezdový cestovní ruch (outbound tourism/outgoing tourism)

Je aktivní cestovní ruch. Podle World Tourism Organisation (dále jen "WTO") jde o účast osob na cestovním ruchu v cílové zemi, jejíž občané nejsou kratší než jeden rok, s cílem využít volný čas, věnovat se obchodu a podobně. Cestovní ruch do cílové země uskutečnění rezidentů jiných zemí (výletníci)

Aktivní cestovní ruch (incoming tourism)

Je příjezd návštěvníků do cílového místa. V zahraničním cestovním ruchu jde o příchod zahraničních návštěvníků do cílové země (příchodový cestovní ruch), jejichž výdaje

v navštívené zemi se projevují v aktivech bilance cestovního ruchu jako součástí platební bilance státu.

Pasivní cestovní ruch (out-going tourism)

Je cestování rezidentů do cílového místa. V zahraničním cestovním ruchu jde o cestování rezidentů do cílové země (odchodový cestovní ruch), jejichž výdaje v navštívené zemi se projeví v pasivech bilance cestovního ruchu jako součástí platební bilance státu.

Domáci cestovní ruch (domestic tourism)

Je cestování a pobyt domácího obyvatelstva (rezidenti) ve vlastní zemi s Cílem využít volný čas na odpočinek, poznávání, rozptýlení, zábavu, kulturní a sportovní vyžití a podobně, pokud nepřesáhne šest měsíců.

Návštěvník (visitor)

Je subjekt cestovního ruchu, nositel poptávky po cestovním ruchu, tj každý, kdo uspokojuje své potřeby během cestování a pobytu mimo místa trvalého bydliště spotřebou statků cestovního ruchu. Podle WTO (1991) jde o cestujícího, zahrnovaného do statistiky cestovního ruchu, tj osobu, která cestuje na přechodnou dobu do jiného místa, než je obvyklé místo jejího pobytu, přičemž hlavní účel cesty je jiný než vykonávání výdělečné činnosti v navštíveném místě.

K návštěvníkům patří stálí obyvatelé (rezidenti), turisté a výletníci. K cestujícím nezahrnovaným do statistiky cestovního ruchu patří, neboli proplouvá cestující, pracovníci v pohraničí, dočasní imigranti, kočovníci, uprchlíci, příslušníci armády v zahraničních posádkách, diplomaté a představitelé konzulátů.

Rezident (resident)

Je stálý obyvatel státu. Podle WTO v domácím cestovním ruchu je to osoba, která žije alespoň šest po sobě jdoucích měsíců v jistém místě před příchodem do jiného místa na kratší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu je to osoba, která žije v zemi alespoň jeden rok před příchodem do jiné země na kratší dobu než jeden rok.

Výletník (same-day visitor/excursionist)

Je jednodenní návštěvník. V mezinárodním / domácím cestovním ruchu je výletníkům návštěvník, který cestuje do jiné země / jiného místa, než je země / místo jeho trvalého

bydliště a mimo běžného životního prostředí na kratší dobu, než je 24 hodin, aniž by přenocoval v navštívené zemi / místě, přičemž hlavní účel jeho návštěvy je jiný než vykonávání výdělečné činnosti.

Turista (tourist)

Je návštěvník, který v navštíveném místě alespoň jednou přenocuje. Podle WTO v domácím cestovním ruchu je to rezident, jehož cesta zahrnuje minimálně jedno přenocování, ale ne delší dobu než šest měsíců. V zahraničním cestovním ruchu je to návštěvník, jehož cesta do jiné země zahrnuje alespoň jedno přenocování, ale netrvá déle než jeden rok. Z hlediska délky pobytu rozlišujeme rekreantů a turistu, který se krátkodobě zdržuje v navštíveném místě.

Dovolenkář (holiday-maker/vacationer)

Cestuje ve volném čase a jeho cílem je odpočinek, poznávání, rozptýlení a zábava, kulturní a sportovní vyžití, zdraví a podobně a na navštíveném místě resp. v navštíveném státě pobude více než určitý počet nocí nebo dnů, např. v ČR více než 2 až 3 přenocování.

Turistika (hiking)

Je forma sportovního cestovního ruchu a jedna z nejúčinnějších forem aktivního odpočinku, pro kterou je typická změna místa pobytu a provádění pohybových aktivit, přičemž člověk vynakládá fyzické síly.

Dvojpokojovéubytování (double-bed)

je druh hotelového pokoje s možností přenocování pro dvě osoby v oddělených postelích.

Dvojlůžkový pokoj (twin room)

je druh hotelového pokoje umožňující přenocování dvěma osobám v posteli se dvěma lůžky, nebo ve dvou postelích umístěných vedle sebe

Pojem „turismus“

Z důvodu stále častěji používaného pojmu "turismus", který je definován v lexikografických příručkách se výrazy turismuscestovní ruchu vážou jako synonyma (podporovat turismus = podporovat cestovní ruch). Kromě nich se při slově turistický uvádí i výraz turistický ruch. Na rozdíl od cestovního ruchu se však slova turismus a turistika

používají v češtině i na pojmenování pobytu v přírodě a druhu sportu chůzí. Na pojmenování odvětví zaměřeného na cestování a pobyt mimo bydliště s rekreačním nebo poznávacím cílem se v české terminologii vžil spíše výraz cestovní ruch (srov. Termíny aktivní cestovní ruch, pasivní cestovní ruch, zahraniční / přeshraniční cestovní ruch, domácí cestovní ruch, mezinárodní cestovní ruch, světová organizace cestovního ruchu). Souvislost s cestovním ruchem se sice vyjadřuje přídavným jménem turistický (např. Turistický pobyt, turistický průvodce, turistická víza) a účastníci na cestovním ruchu se nazývají turisté (zahraniční turista, nároční turisté, jednodenní turista, adrenalinový turista), ale statisticky se slova turistický a turista v slovenském jazykovém projevu používají častěji v souvislosti se sportem chůzí (turistická ubytovna, turistický výstroj, turistická mapa na rozdíl od cestovní mapy, turistické značky, turistická obuv, turistický oddíl, vysokohorský turista).

Na rozdíl od běžného nebo uměleckého jazykového projevu, ve kterém můžeme efektivně využívat bohatost synonym, v odborné terminologii se vyžaduje ustálenost a jednotnost termínů. Proto doporučujeme používat na pojmenování daného odvětví jednotně termín cestovní ruch a kancelář, která se zabývá organizováním aktivit cestovního ruchu, doporučujeme nazývat cestovní kancelář (agentura). Pojmenování turistická (informační) kancelář je vhodné pro pojmenování informačních středisek pro provozování turistického sportu. Na druhou stranu v době, kdy se množství dokumentů a odborných textů překládá do češtiny z angličtiny, zvyšuje se frekvence používaného slova turismus ve významu "cestovní ruch", protože anglická podoba pojmenování tourism ovlivňuje překladatelů.

2.1 Služby cestovního ruchu

Služby cestovního ruchu jsou definované jako heterogenický soubor užitečných efektů, které uspokojují potřeby návštěvníků. Služby cestovního ruchu mají průřezový charakter. Poskytují je nejen podniky cestovního ruchu, ale i subjekty působící v jiných národohospodářských odvětvích.

Služby cestovního ruchu je možné dělit z více hledisek. K nejčastějším poskytovaným službám v oblasti cestovního ruchu z hlediska druhu je možné zařadit tyto, viz níže uvedené:

- ubytovací služby,
- stravovací (pohostinské) služby,
- služby cestovních kanceláří a cestovních agentur,
- průvodcovské služby,
- přepravné služby (silniční a autobusová doprava, železniční doprava, letecká doprava, doprava po vodě, lanovky a vleky),

- informační služby,
- športovně – rekreační služby,
- koupelové a zdravotní, lázeňské služby,
- wellness služby,
- služby cestovního pojištění,
- animačné služby,
- vízové služby,
- kongresové služby a jiné.

Ústředný orgán státní správy může upravovat podmínky následných služeb:

- poskytování ubytovacích služeb,
- poskytování pohostinské činnosti,
- činnost cestovních kanceláří a cestovních agentur,
- služby průvodců cestovního ruchu.

Ministerstvo ve spolupráci s ostatními ministerstvy a ústředními orgány, může spolupracovat při úpravě podmínek poskytování dalších služeb z pohledu jejich využití pro cestovní ruch.

Ubytovací služby, pohostinská činnost, činnost cestovních kanceláří a cestovních agentur jsou poskytované jako živnosti. Průvodce cestovního ruchu může vykonávat činnost buď v pracovnoprávním vztahu anebo na živnost. Podmínky živnostenského podnikání a kontrolu nad jejich dodržováním upravuje živnostenský zákon. Věcně příslušnými orgány pro živnostenské podnikání jsou všechny obvodní úřady všeobecné státní správy, odbory živnostenského podnikání. Podrobnější informace:

Ubytovací služby

Ubytovací služby jsou poskytované v ubytovacích zařízeních, kterými jsou budovy, prostory anebo plochy, ve kterých se veřejnosti celoročně poskytuje za úhradu přechodného ubytování a s ním spojené služby. Ubytovacími zařízeními jsou i sezónní ubytovací zařízení, které poskytují ubytování a s ním spojené služby nejdéle devět měsíců v roce.

Kategorizaci ubytovacích zařízení upravuje vyhláška vydaná příslušným ministerstvem.

Pohostinská činnost

Pohostinská činnost je poskytovaná v pohostinských živnostenských prostorách. Pohostinské živnostenské prostory jsou prostory v objektech, ve kterých se připravují pokrmy

a nápoje, uskutečňuje sezde prodej jídel a nápojů, případně doplňkový prodej polotovarů a výrobků potravinářského charakteru a poskytují sezde služby s tím související.

Ubytovací a stravovací služby z hlediska svého charakteru jsou upraveny i hygienickými předpisy. Kontrolu dodržování hygienických předpisů provádějí regionální úřady veřejného zdravotnictví. Dodržování ustanovení zákona o potravinách patří také do působnosti orgánů Státní veterinární a potravinové správy.

Cestovní kanceláře a cestovní agentury

Cestovní kancelář pořádá zájezdy a služby cestovního ruchu a prodává je cestujícím buď přímo, nebo prostřednictvím zprostředkovatelů, např. cestovních agentur.

Cestovní agentura prodává a rezervuje služby cestovního ruchu pro cestující (spotřebitele).

Podmínky podnikání cestovních kanceláří a cestovních agentur upravuje zákon. Kontrolu dodržování ustanovení tohoto zákona vykonává obchodní inspekce.

Průvodce cestovního ruchu

Průvodcem cestovního ruchu je osoba, která provází návštěvníky v jazyce podle jejich výběru a podává výklad o kulturním a přírodním dědictví nějaké oblasti a má odbornou způsobilost, na kterou má osvědčení o získaném vzdělání v akreditované instituci podle zákona.

3 POŽADAVKY NA BEZPEČNOST CESTOVNÍHO RUCHU

Bezpečnostní rizika ve světě jsou příležitostí pro Českou republiku. Například v průběhu veletrhu cestovního ruchu ITF SlovakiaTour v bratislavské Incheba Expo aréně zorganizoval Svaz cestovního ruchu ČR odborný seminář na téma "Bezpečnostní rizika - příležitost pro domácí cestovní ruch". Na veletrhu proběhl seminář, kde bylo poukázáno na to, že v loňském roce celosvětově cestovalo až 1,2 miliardy lidí, což bylo o 50 milionů více než rok předtím. Mnohonárodní byl rok 2016 v oblasti cestovního ruchu více než rekordní. V období od ledna do listopadu přišlo do země velké množství turistů. Narostl i počet přenocování. Pozitivem je i to, že Českou republiku objevují i samotní Češi když ve sledovaném období tvořily 60 procent všech turistů.

Počet zahraničních hostů vzrostl. Pod nárůst návštěvníků se přitom podepsala i bezpečnostní situace ve světě, zejména nestabilní situace v severní Africe, či v Turecku, které Německo nedávno zařadilo mezi rizikové země pro cestovatele.

Bylo konstatováno, že po teroristických útocích v Paříži zaznamenali místní hotely až 25 procentní propad návštěvnosti (revPAR poklesl o 20%). Turisté z evropských zemí, které před zhoršením bezpečnostní situace zásobovali severní Afriku by nyní mohli přijít i do České republiky. Důležité bude uspokojit jejich očekávání a požadavky, protože laťku mají nastavenou poměrně vysoko. "Kdysi Egypt navštívilo ročně velké množství turistů z různých zemí světa, nyní se jejich počet snížil o 80 procent. Podobně je na tom například i Tunisko. Tyto země v současnosti bojují o turisty zejména nízkými cenami, proto se tam část klientely bude vracet, i navzdory bezpečnostním rizikům. " *Na druhé straně to mnohý odradí, raději dají přednost dovolené např. na Slovensku, Maďarsku, atd.*

To, že Češi opět začínají objevovat svou zemi, se potvrzuje a to, že není dobrá "Bezpečnostní situace ve světě nahrává Česku, ale i jiným sousedním zemím. Během této zimy tvoří domácí ČR až 70% návštěvníků, jde zejména o rodiny s dětmi, pro které je bezpečnost relevantní faktor. "V zimních střediscích se zaznamenal i zvýšený počet turistů z okolních zemí přicházejících auty. Po pádu ruského letadla dokonce i mnozí ukrajinští návštěvníci dali přednost autu a neváhali procestovat až 1500 km. Významnou roli v podpoře turismu v regionech hrají organizační střediska, která se zatím ukázala jako nejlepší fungující nástroj. "Naším úkolem je vytvářet atraktivní produkty, které přilákají nejen jednodenních návštěvníků, ale pomohou například i růstu prodloužených víkendových pobytů.

Česko je v zahraničí vnímáno jako bezpečná země, proto bychom si měli chránit tuto výhodu a dát si pozor na to, aby se zahraniční hosté u nás setkali se službami, jaké

očekávají. Tomu by měl napomoci i Systém kvality, který bude dobrovolný a bude se týkat nejen ubytovacích či restauračních zařízení, ale i lyžařských středisek či aquaparků.

Potenciál růstu návštěvníky je i v oslovení mladých lidí, ať bohaté klienty, kteří jsou chudí na čas, ale mohou je zaujmout zajímavě nakombinovaná balíčky služeb. Perspektiva je také zejména v asijských trzích, v nichž se vidí potenciál. Potřebuji však pokračovat nadále v investicích do infrastruktury jako jsou cyklostezky, turistické stezky a dotáhnout některé služby."

Světový index míru každoročně v prodeji v primární pohled na posouzení destinace z hlediska bezpečnosti, což je ústřední kritérium i pro cestovní ruch.

Česká republika je ve světě vnímána jako bezpečná destinace, a to ve výběru destinace pro dovolenou, ale velmi často hraje roli celková nižší znalost České republiky, což může negativně ovlivnit i vnímání úrovně její bezpečnosti. Zintenzivňující propagací České republiky, aby bezpečná destinace je cílem agentury CzechTourism.

Index posuzuje mírové podmínky, jež úzce souvisí i s bezpečností, a které jsou podmínkou pro rozvoj cestovního ruchu. V rámci indexu hodnotí Institute for Economics and Peace rovinu vnitřní i vnější bezpečnosti, mezi ukazatele patří kriminalita, násilné trestné činy, politická stabilita, dodržování lidských práv i potenciál pro teroristické činy či pravděpodobnost násilných demonstrací. Zohledňuje se i počet vězňů či počet policistů a dalších ochranných složek státu.

"Faktor bezpečnosti má zásadní vliv na výběr dovolenkové destinace. Dle výzkumu provedeného Institutem turismu agentury CzechTourism na zdrojových trzích v předchozím roce vyplynulo, že faktor bezpečnosti je vůbec tím nejdůležitějším při výběru destinace. Naprosto zásadní je dle výzkumu pro turisty z Jižní Koreje, Indie, Brazílie či Číny. Cenová dostupnost, atraktivita destinace a nabídka služeb hraje význam při výběru destinace až po prvotním zhodnocení destinace z hlediska bezpečnosti".

Na prvních příčkách žebříčku se dlouhodobě umisťují evropské destinace Island, Dánsko a Rakousko (pořadí prvních třech), Evropa je také hodnocena aby nejmírumilovější kontinent. Z mimoevropských destinací si nejlépe vede Nový Zéland. Na samém konci hodnocení Světového indexu míru je Sýrie, z evropských zemí dopadlo nejhůře Turecko. Česká republika si od roku 2008, kdy je index zveřejňován, polepšila.

Bezpečnost hostů a ochrana jejich majetku

Specifický charakter provozu hotelů a jejich zařízení představuje shromáždění velkého počtu osob. Neznalost prostředí spolu s velkou rozlohou znamená při požáru poměrně vysoké riziko pro zdraví a životy osob. O bezpečnosti hotelu se rozhoduje již při jeho výstavbě. Obecně technické požadavky na výstavbu určují kromě jiného také podmínky nutné k zajištění bezpečnosti, a to zejména:

- stanoví nutnost vybudování únikových cest,
- možnost vyhlášení požárního poplachu a řízení evakuace,
- použití stavebních materiálů,
- povinnost nouzového osvětlení únikových cest,
- umožňují zásah jednotek požární ochrany.

Vedení hotelu má odpovědnost za minimalizaci možností vzniku požáru a za ochranu životů hostů i zaměstnanců.

K povinnostem vedení hotelu patří:

- vypracovat dokumentaci požární ochrany,
- nejméně jednou ročně uskutečnit kontrolu požární bezpečnosti objektu,
- zabezpečit proškolení zaměstnanců a seznámení s postupem evakuace z budovy,
- zajišťovat připravenost vyhlášení cvičného požárního poplachu,
- zpracovat formou návodu bezpečností pokyny pro hosty s jasně vyznačenými únikovými cestami a to i pro osoby hendikepované, děti apod.,
- zajistit pravidelnou periodickou prohlídku prostředků a zřízení požární ochrany,
- zabezpečit, aby byl v recepci generální klíč ke dveřím všech místností ,
- dbát na to, aby únikové cesty byly volné,
- objekty musí být vybaveny potřebným počtem hasicích přístrojů,
- v objektech musí být instalovány hydrantové systémy.

Vedení podniku musí zabezpečit vedení dokumentace požární ochrany, ke které patří:

- požární řád,
- požární evakuační plán,
- požární kniha.

PRAKTICKÁ ČÁST

4 VLIV CESTUJÍCÍCH NA BEZPEČNOST CESTOVNÍHO RUCHU

Vlivy působící na cestovní ruch a na rozvoj cestovního ruchu působí především vnější vlivy, tj. faktory, které nesouvisejí přímo s cestovním ruchem, ale do značné míry ovlivňují poptávku po cestovním ruchu.

Tyto vnější vlivy se mohou rozdělit do několika základních oblastí:

Demografické a sociální vlivy

- jako stárnutí obyvatelstva, zvyšování počtu pracujících žen a tím i zvyšování rodinných příjmů, růst podílu jednočlenných domácností, růst vzdělanosti populace, trend pozdějšího zakládání rodiny, zvyšování počtu bezdětných manželství, možnost větší migrace obyvatelstva, zvýšení objemu volného času.
- Celkový počet obyvatelstva roste pomaleji, zvyšuje se však podíl starších obyvatel s největšími sklony k cestování a také s finančními předpoklady umožňujícími účast na cestovním ruchu realizovat.
- Očekává se také větší migrace pracovní síly, zvláště příliv do rozvinutých zemí Evropy a Ameriky.
- V méně rozvinutých zemích se bude ve větší míře rozvíjet domácí cestovní ruch, pro lépe situované rodiny a jednotlivce i zahraniční cestovní ruch, což bude vyvolávat potřebu produktů a služeb pro specifické etnické skupiny obyvatelstva.
- Vyšší úroveň vzdělání bude zvyšovat touhu poznávat jiné lidi a kultury a získávat nové zkušenosti.
- Rychlá doprava a uplatnění moderních komunikačních technologií relativně zkracují vzdálenosti a umožňují stále větší globalizaci, což se projevuje i v životním stylu.

Ekonomické vlivy

- Produkt cestovního ruchu je označován za tzv. produkt zbytný, což znamená, že v případě ekonomické recese lidé omezují osobní spotřebu tohoto produktu a vynakládají na něj méně prostředků. Pokud ukazatele, které souvisejí s cenou, zůstávají nezměněny, potom se odhaduje, že nárůst osobní spotřeby o 1 % vyvolá nárůst produktů cestovního ruchu také o 1%, ovšem v případě nárůstu osobní spotřeby o 5% bude nárůst osobní spotřeby v cestovním ruchu o 10%. Politické vlivy.

- Politické změny ve střední a východní Evropě usnadnily cestování a růst přepravy mezi západní a střední Evropou. V souvislosti s uskutečňováním programu jednotného trhu Evropské unie, která předpokládá volný pohyb osob, zboží, služeb a kapitálu, došlo ke sjednocování předpisů a uvolnění vzájemných obchodů, což se příznivě odráží v podnikatelských aktivitách. Odstraňují se vnitřní hranice uvnitř Unie, usnadňuje se možnost vycestování zavedením bezvízového styku, který se rozšiřuje na stále větší počet zemí.
- Naopak politická nestabilita může významně ovlivnit cestovní ruch (balkánská krize, teroristické útoky ap.). Technický rozvoj. Technický rozvoj, který se projevuje zejména v letecké dopravě, v nových komunikačních technologiích a výpočetních systémech činí cestovní ruch neustále rychlejší a levnější, se snadným přístupem k informacím a rezervacím. Velký důraz bude kladen také na bezpečnost cestování.

VLIVY PŮSOBÍCÍ NA CESTOVNÍ RUCH

Vnější – nesouvisí přímo s ČR, ale ovlivňují je 4 oblasti:

a) demografické a sociální – stárnutí obyvatelstva, zvyšování počtu pracujících žen, zvyšování příjmů, růst podílu jednočlenných domácností, růst vzdělanosti populace, trend pozdějšího zakládání rodiny, zakládání bezdětných manželství, zvýšení objemu migrace obyvatel, zvýšení objemu volného času

b) ekonomické – produkt ČR produkt zbytný, tzn. v případě ekonomické recese lidé omezují spotřebu tohoto produktu => při – vydaných prostředcích, pokud ukazatele související s cenou zůstanou nezměněny => – nárůst spotřeby o 1% => – nárůst spotřeby produktu ČR o 1% + v případě nárůstu osobní spotřeby o 5% => nárůst spotřeby produktu ČR o 10%!

c) politické – ve střední a východní Evropě probíhají změny => usnadnily cestování => volný pohyb mezi západní a východní Evropou, dochází k vytvoření jednotného trhu v rámci EU => volný pohyb osob, služeb a kapitálu => sjednocování předpisů a uvolňování vzájemného obchodu, což se příznivě odráží v podnikatelských aktivitách ČR

d) technický rozvoj – nejvíce v letecké dopravě (dnes nastal mírný pokles) => hledají se nové možnosti + trend výpočetních systémů (Internet) + důraz na bezpečnost cestování.

5 DŮSLEDKY MEZINÁRODNÍ SITUACE NA SOUČASNÝ CESTOVNÍ RUCH

Bezpečnost a pocit jistoty byly vždy nezbytnou podmínkou pro cestování a cestovní ruch. Je prokázanou skutečností, že otázky bezpečnosti a ochrany nabraly v cestovním ruchu v posledních dvou desetiletích mnohem větší váhu. Změny ve světě, které se za posledních 20 let odehrály, byly obrovské. Právě kvůli teroristickým činům, občanským válkám, přírodním katastrofám či epidemiím se bezpečnost ve světě výrazně snížila. Cestovní ruch se nedokázal plně vyhnout negativním dopadům a důsledkům těchto událostí, což se plně projevuje na regionální, ale i globální úrovni cestovního ruchu (Kovářov a Zimányi, nedatováno). Obavy o bezpečnost nejenže ovlivňují individuální rozhodnutí turisty, ale mají širší dopad na ekonomickou a politickou jistotu jednotlivých zemí, což následně ovlivňuje celkové prostředí, ve kterém je cestovní ruch uskutečňovaný a na základě kterého jsou cílové destinace vnímány.

Turistické chování a tedy i výběr destinací je hluboce ovlivněn vnímáním managementu bezpečnosti a bezpečnostních rizik. 5% 15% 23% 52% 5% Afrika-56 milionů Amerika-169 milionů Asie a Tichomoří-248 milionů Evropa-563 milionů Blízký východ-52 milionů 21 I když je poselství, které prezentuje cestovní ruch jako sílu míru vnímáno jako populární a pozitivní, realita je taková, že cestovní ruch má malý vliv na otázky bezpečnosti a je mnohem více závislý na míru a stejně tak je mír závislý na cestovním ruchu.

V posledních letech byly teoretické rozhovory a problematika týkající se vztahu mezi cestovním ruchem a bezpečností shrnuta do tří skupin konceptů.

Skupina A - Koncept vztahující se k incidentům souvisejícím s narušením bezpečnosti v cestovním ruchu

Typy incidentů narušující bezpečnost jsou:

Případy trestné činnosti:

- loupež,
- krádež,
- znásilnění,
- únos.

Terorismus:

- domácí terorismus,
- mezinárodní terorismus,
- přeshraniční terorismus.

Vztah mezi cestovním ruchem a terorismem můžeme pozorovat ve třech podobách:

- terorismus, který je zaměřen na civilní cíle, ale někdy postihuje i turisty,
- terorismus, který je zaměřen na ekonomické cíle, které funkčně souvisí s cestovním ruchem; a nakonec,
- terorismus, který je přímo zaměřen na turisty, kterých lze považovat za lehké cíle díky jejich relativně vysokému vlivu na medializaci.

Politické a občanské nepokoje:

- státní převrat,
- povstání,
- výtržnosti,
- násilné demonstrace.

Války:

- příhraniční války,
- občanské války,
- vyčerpávající/dlouhodobě trvající války.

Války, a to buď v plném rozsahu, nebo jen v některých oblastech země, mají vážné důsledky na poptávku ze strany turistů. Vypuknutí války má na rozdíl od teroristických činů tendenci ovlivňovat na cestovní ruch mnohem negativněji a tento vliv přetrvává delší dobu.

Skupina B - Koncept vztažený ke vlivu bezpečnostní krize a incidentů narušujících bezpečnost cestovního ruchu, turisty a hostitelské komunity.

Ve většině případů incidenty narušující bezpečnost způsobují změnu ve vnímání rizika turisty, a proto jsou vždy přeneseny do jejich rozhodnutí týkajících se cestování. Ty se mohou projevat ve formě zrušení rezervací do postižených míst nebo pro ty turisty, kteří se v postižené oblasti již nacházejí, evakuaci z daného místa či předčasný návrat domů.

Nejčastěji ukazatele použité ve snaze o pochopení reakcí turistů na měnící se podmínky bezpečnostní situace jsou:

- záměr cestovat do postiženého místa určení,
- zrušení stávajících rezervací,
- reálné vyhýbání se nebezpečným destinacím,
- změny týkající se poptávky po informacích v oblasti rizikového cestování před vycestováním do vybrané destinace,
- znalost bezpečných a nebezpečných oblastí v rámci dané destinace.

V mnoha zemích představuje cestovní ruch hlavní zdroj posílení místní, regionální a národní ekonomiky. Protože by incidenty ohrožující bezpečnost mohly mít negativní vliv na tyto ekonomiky, tyto případy jsou obvykle příčinou velkého zájmu vlády jednotlivých zemí. Obavy takového typu, mění vládní politiku a její postoj vůči budoucnosti cestovního ruchu jako odvětví, které hraje v ekonomice důležitou roli.

Vlády zemí postižených jakýmkoli typem ohrožení cestovního ruchu a jeho bezpečnosti, se zpravidla snaží zavádět nové vylepšení bezpečnostních opatření zaměřených na prevenci a snížení výskytu budoucích incidentů ohrožujících bezpečnost cestovního ruchu v turistických oblastech av rámci možností poskytují finanční pomoc na vypořádání se s negativními důsledky vyvolanými ohrožením bezpečnosti cestovního ruchu a turistů.

K vyhodnocení vlivu vlády na bezpečnostní situaci v cestovním ruchu, slouží tyto ukazatele:

- změna úrovně bezpečnosti naměřené v postižených oblastech,
- změny vládní politiky vůči cestovnímu ruchu z krátkodobého a dlouhodobého hlediska,
- rozsah státních složek, které se přímo nebo nepřímo podílejí na provozním, finančním a marketingovém zabezpečení cestovního ruchu.

Skupina C - Koncept vztahující se ke krátkodobým, středním a dlouhodobým reakcím všech zainteresovaných subjektů cestovního ruchu ve vztahu ke stávající bezpečnostní krizi a potenciálním bezpečnostním hrozbám.

Tato skupina představuje očekávané a reálné úsilí, které by měly vynaložit jednotlivé subjekty cestovního ruchu v reakci na incidenty, které by mohly v budoucnu ohrozit bezpečnost vybraných destinací. Incidenty, které v současné době reálně ovlivňují turistické destinace a způsobují tak turistickou krizi nebo incidenty, které turistickou destinaci negativně ovlivnily již v minulosti.

Zkušenosti z minulosti ukazují, že destinace, které měly obavy o narušení bezpečnosti jakýmkoli incidenty, se touto situací zabývaly předtím, než k takovému incidentu došlo nebo až poté, co se odehrál a způsobil krizi cestovního ruchu. Je samozřejmé, že země, resp. destinace, které s takovými případy narušení bezpečnosti počítaly, byly lépe připraveny. V obou případech však prevence a zmírňování následků závisely na spolupráci mezi všemi subjekty cestovního ruchu v postižených oblastech.

Společné ukazatele, které hodnotí rozsah spolupráce a úspěšnost plánů na řešení bezpečnostní krize jsou:

- dostupné informace u reálných a potenciálních turistů související s riziky při cestování,

- dostupnost atraktivních pobídek pro domácí turisty,
- úroveň viditelnosti bezpečnostních opatření, školení zaměstnanců v oblasti cestovního ruchu v bezpečnostních otázkách,
- přítomnost složek armády v turistických zónách,
- vzdělávání místních obyvatel.

Zkušenosti z minulosti ukazují, že těm destinacím, které správně koordinovaly své úsilí na získání opětovné důvěry turistů, se to podařilo v relativně krátké době.

Na měření efektivity metod pro obnovu důvěry se používají tyto ukazatele:

- míra zapojení místních společenství do úsilí na obnovu postižených míst, úroveň pozitivních veřejných vztahů a kampaní na zlepšení veřejného mínění mezi médii, turisty i místními obyvateli,
- úroveň šíření pozitivních zpráv mezi stávající, ale i potenciální turisty;
- pořádání speciálních akcí,
- dostupnost komplexních marketingových kampaní ze strany organizací destinačního managementu, nevládních organizací, ale i samotné vlády (Mansfeldy a Pizam, 2006).

6 REALIZACE A VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ MEZI VEŘEJNOSTÍ ČR

6.1 Cíl průzkumu

Cílem průzkumu práce je zjistit názory a postoje občanů na aktuální otázky a problémy související s bezpečností cestovního ruchu a občany v současných společenských podmínkách. Na základě zjištěných údajů z průzkumu a jejich vyhodnocením lze získat důležité informace, které mohou pomoci lépe poznat a pochopit dané problémy a najít optimální způsoby jejich řešení.

6.1.1 Hlavní oblasti průzkumu

Průzkum je orientován do čtyř stěžejních oblastí:

- I. Okruh otázek souvisejících s charakterem občanů, kteří se aktivně podílejí na cestovním ruchu.
- II. Názory občanů na bezpečnost cestovního ruchu v České republice v rámci společnosti.
- III. Postoje a názory občanů na bezpečnost v cestovním ruchu ve světě.
- IV. Morální aspekty, prevence pro občany cestující a jejich vliv na bezpečnost cestovního ruchu.

6.1.2 Stanovení hypotézy

V průzkumu jsme si stanovili následující hypotézu:

Hypotéza č. 1: Respondenti vnímají existenci patologických jevů ve společnosti.

6.1.3 Zkoumané vzorky

Průzkum byl realizován na vzorku 218 respondentů občanů se středoškolským vzděláním a občanů s vysokoškolským vzdělánímz toho 197 respondentů, ostatní občané 21 respondentů tvořilo jednotlivé kategorie.

Kategorii středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných občanů tvořily:

- **A** skupina: středoškolsky vzdělané občané
- **B** skupina: občané vysokoškolsky vzdělání

Ostatní občané byli rozděleni do pěti skupin podle délky aktivně se podílejících na cestovním ruchu:

- C. skupina: občané, kteří se v cestovním ruchu neúčastní
- D. skupina: občané částečně se účastnící v cestovním ruchu doma
- E. skupina: občané bez pracovního poměru
- F. skupina: občaním v pracovním poměru
- G. skupina: občané účastnící se v cestovním ruchu - zahraničí

6.1.4 Metoda

Průzkum názorů a postojů občanů na aktuální otázky a problémy související s bezpečností v cestovním ruchu v České republice v souvislosti s bezpečnostními problémy v současném světě. S občany v současných společenských podmínkách byl realizován tento průzkum v období leden-březen 2017 dotazníkovou metodou.

Při rozhodování se o vhodnosti metody jsme zvolili metodu dotazníku, pomocí které nám bylo umožněno shromáždit větší množství informací v poměrně krátké době.

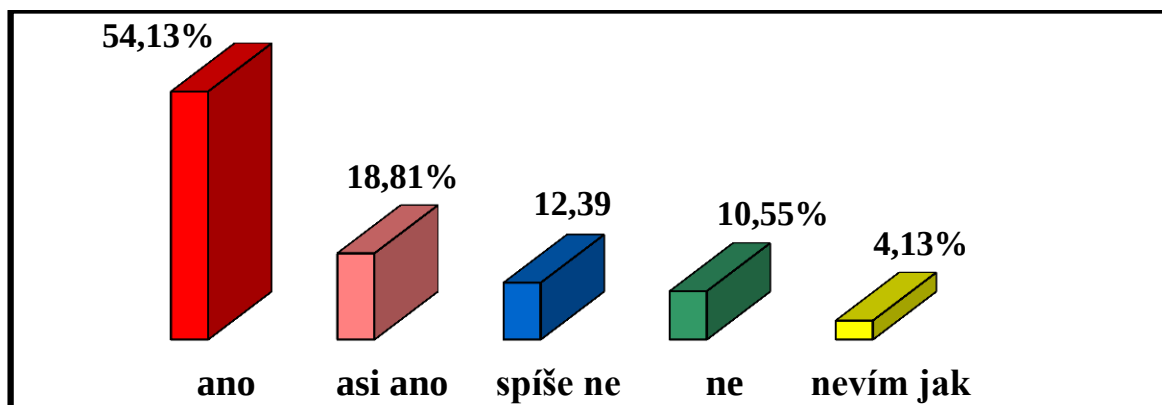
6.2 Výsledky průzkumu

Tabulka 1 - Potřebujeme, aby se odborná komunita společnosti v současnosti věnovala bezpečnostním problémům v cestovním ruchu?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>
A skupina	43	50,00	14	16,28	14	16,28	13	15,12	2	2,33
B skupina	56	50,45	26	23,42	13	11,71	9	8,11	7	6,31
C skupina	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
D skupina	3	75	1	25	-	-	-	-	-	-
F skupina	2	100	-	-	-	-	-	-	-	-
G skupina	14	100	-	-	-	-	-	-	-	-
A+B skup	99	50,25	40	20,30	27	13,71	22	11,17	9	4,57
C+D+F+G	19	90,48	1	4,76	1	4,76	1	4,76	-	-
A+B+C+D+F+G	118	54,13	41	18,81	27	12,39	23	10,55	9	4,13

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 1 - Potřebujeme, aby se odborná komunita společnosti v současnosti věnovala bezpečnostním problémům v cestovním ruchu?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafu č. 1 vyplývá, že více než polovina respondentů si myslí, že se odborná komunita společnosti potřebuje, aby se věnovala bezpečnostním problémům v cestovním ruchu. Pouze 10,55% z respondentů je toho názoru, že to není nutné a 4,13% dotázaných to neví posoudit. Z toho všeho vyplývá, že bezpečnost v cestovním ruchu je jednou z prioritních oblastí tohoto podnikání.

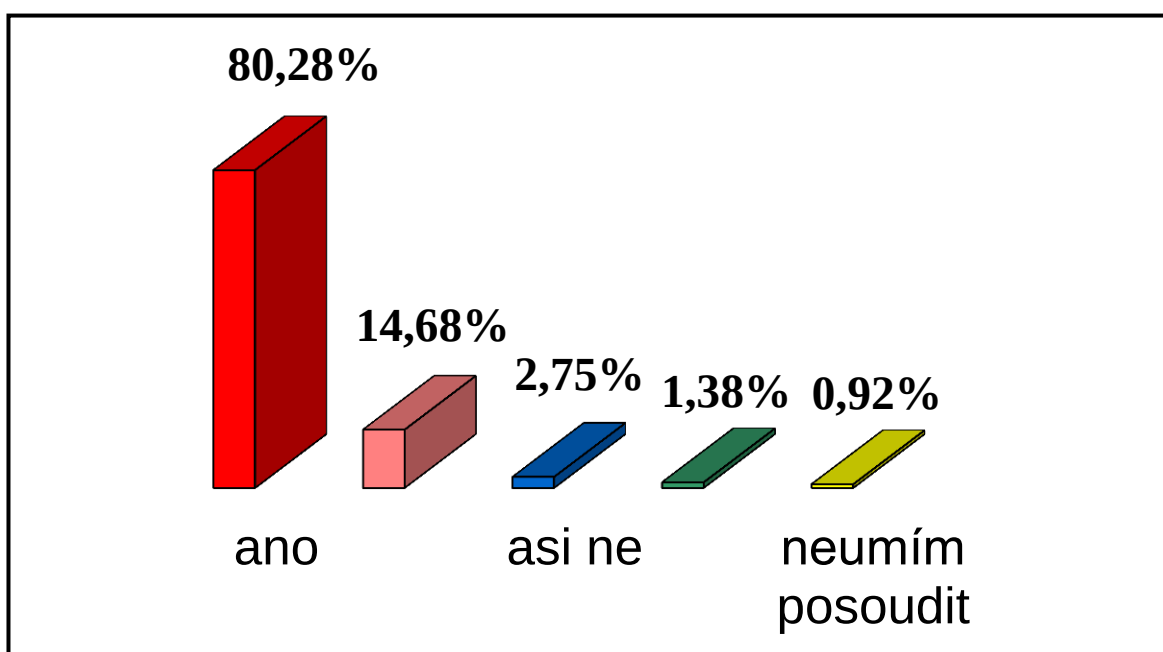
Tabulka 2 - Domníváte se, že pro prevenci v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu ve společnosti je lepší mít výlučně profesionálních odborníků?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumim posoudit	
	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%
A skupina	43	50,00	14	16,28	14	16,28	13	15,12	2	2,33
B skupina	56	50,45	26	23,42	13	11,71	9	8,11	7	6,31
C skupina	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
D skupina	3	75	1	25	-	-	-	-	-	-
F skupina	2	100	-	-	-	-	-	-	-	-

G skupina	14	100	-	-	-	-	-	-	-	-
A+B skup	99	50,25	40	20,30	27	13,71	22	11,17	9	4,57
C+D+F+G	16	76,19	2	9,52	1	4,76	1	4,76	1	4,76
A+B+C+D+F+G	175	80,28	32	14,68	6	2,75	3	1,38	2	0,92

Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 2 - Domníváte se, že pro prevenci v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu ve společnosti je lepší mít výlučně profesionálních odborníků?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

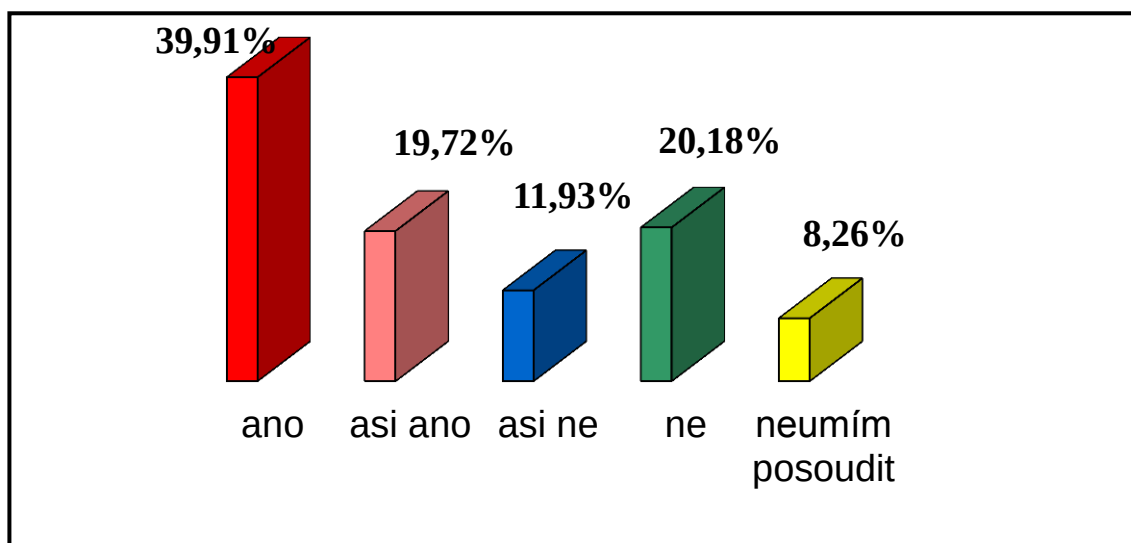
Z vyhodnocení tabulky č. 2. Které je představované grafem č. 2 vyplývá, že pro prevenci v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu ve společnosti je lepší mít výlučně profesionálních odborníků se vyjádřilo kladně 80,28% respondentů. 14,68% respondentů se vyslovilo spíše ano a pouze velmi malé množství respondentů 2,75% smýšlí spíše ne a jen 1,38% bylo proti. Z toho jasně vyplývá, že s přesunem odpovědnosti za prevenci v oblasti bezpečnosti cestovního ruchu ve společnostina specialisty zamýšlí většina managementu podnikající v oblasti cestovního ruchu.

Tabulka 3 - V případě ohrožení zvyšování počtu občanů s aktivní účastí v cestovním ruchu ve společnosti je výhodnější mít menší odbornou komunitu v prevenci?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
A skupina	37	43,02	7	8,14	14	16,28	23	26,74	5	5,81
B skupina	40	36,04	34	30,63	10	9,01	16	14,41	11	9,91
A+B skup	77	39,09	41	20,81	24	12,18	39	19,80	16	8,12

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 3 - V případě ohrožení zvyšování počtu občanů s aktivní účastí v cestovním ruchu ve společnosti je výhodnější mít menší odbornou komunitu v prevenci

(Zdroj: Vlastní výzkum)

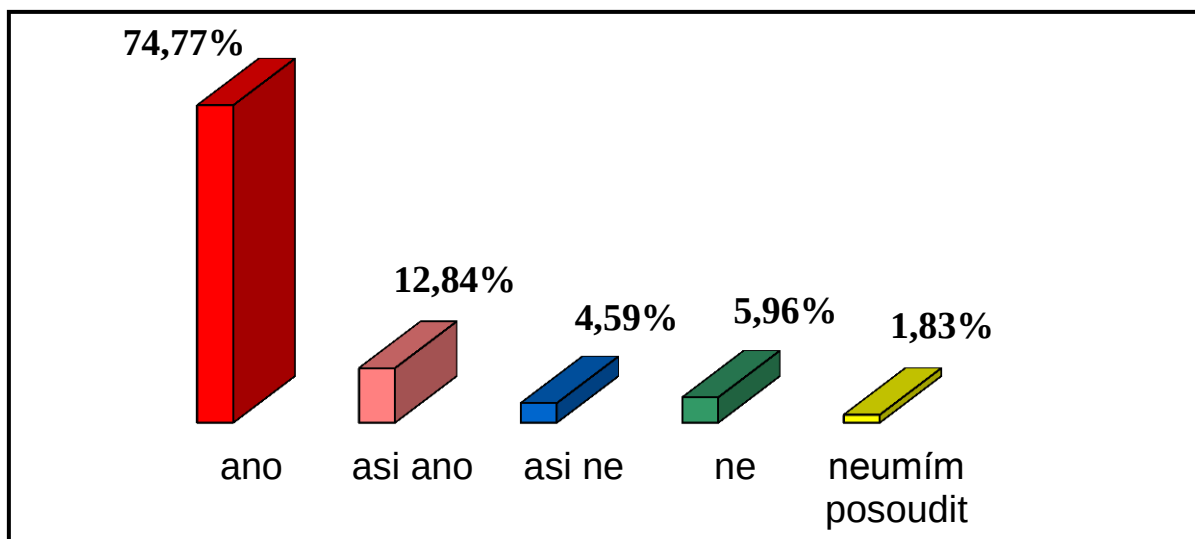
Z grafu a tabulky č. 3 je zřejmé, že většina respondentů 39,91%, kteří se vyjádřili ano spolu s 19,72%, kteří se vyjádřili asi ano, že v případě ohrožení zvyšování počtu občanů s aktivní účastí v cestovním ruchu ve společnosti souhlasí s tím, že je výhodnější mít menší odbornou komunitu v prevenci.

Tabulka 4 - Jste pro, aby občané, kteří se aktivně účastní v cestovním ruchu v zahraničí byli školeni?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%
A skupina	69	80,23	9	10,47	3	3,49	5	5,81	-	-
B skupina	80	72,07	17	15,32	5	4,50	8	4,06	18	9,14
C skupina	1	100	2	50	-	-	-	-	11	78,57
D skupina	2	50	-	-	-	-	-	-	-	-
F skupina	-	-	1	50	-	-	-	-	-	-
G skupina	11	78,57	1	7,14	2	14,29	-	-	-	-
A+B skup	99	50,25	40	20,30	27	13,71	22	11,17	9	4,57
C+D+F+G	14	66,67	2	9,52	2	9,52	3	14,29	-	-
A+B+C+D+ F+G	163	74,77	28	12,84	10	4,59	13	5,96	4	1,83

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 4 - Jste pro, aby občané, kteří se aktivně účastní v cestovním ruchu v zahraničí byli školeni?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z tabulky a z grafu č. 4, nám vyplývá, že 74,77% obyvatel souhlasí s tím, aby občané, kteří se aktivně účastní v cestovním ruchu v zahraničí byli školeni? Nesouhlasí s tím pouze 5,96% respondentů. Což znamená, že tento problém považuje velká většina obyvatelstva za velmi významný a mají představu, že by mohli být školeni z oblasti bezpečnosti při cestování.

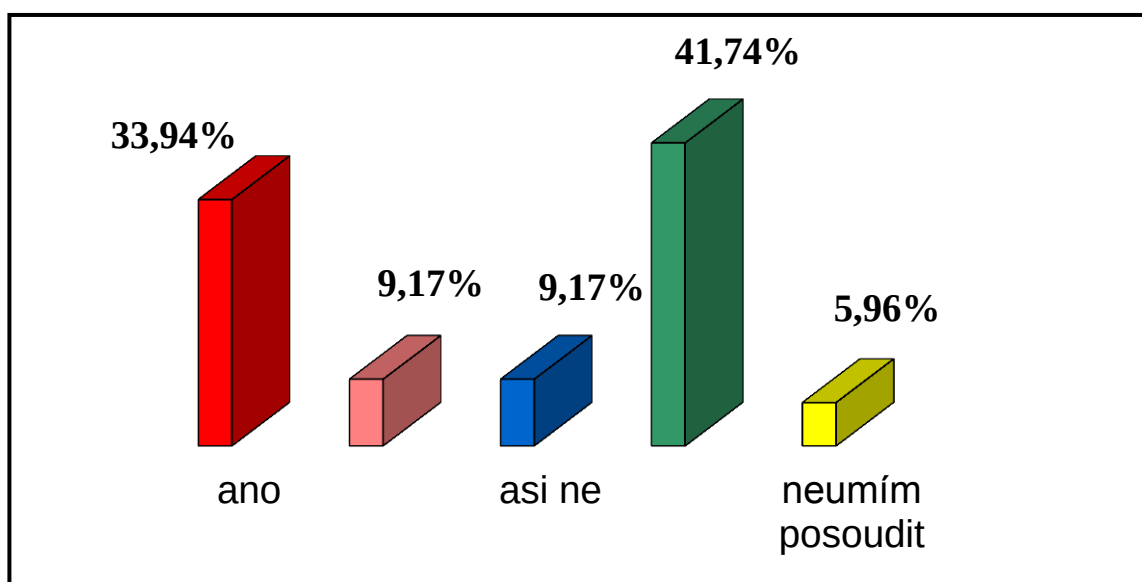
Tabulka 5 - V případě proškolení občanů do zahraničí na cestovní ruch je to pozitivně akceptováno manažerem?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
A skupina	-	-	-	-	20	9,17	-	-	-	-
B skupina	1	4,76	4	19,05	46	53,49	5	5,81	5	5,81
C skupina	5	23,81	-	-	-	-	-	-	11	78,57
D skupina	2	50	-	-	-	-	-	-	-	-
F skupina	-	-	1	50	-	-	-	-	-	-

G skupina	11	78,57	1	7,14	2	14,29	-	-	-	-
A+B skup	99	50,25	40	20,30	27	13,71	22	11,17	9	4,57
C+D+F+G	14	66,67	2	9,52	2	9,52	3	14,29	-	-
A+B+C+D+F+G	1	4,76	5	23,81	10	4,59	20	9,17	111	50,92

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 5 - V případě proškolení obcemi do zahraničí na cestovní ruch je to pozitivně akceptované manažerem?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafu č. 5 vidíme, že respondenti většinou odpověděli, že v případě kdyby účastník absolvoval povinné školení před odchodem do zahraničí na cestovní ruch byly by ochotni toto u něj akceptovat, pokud by to bylo pro účastníka povinné. Přijalo by ho jen 33,94% z respondentů.

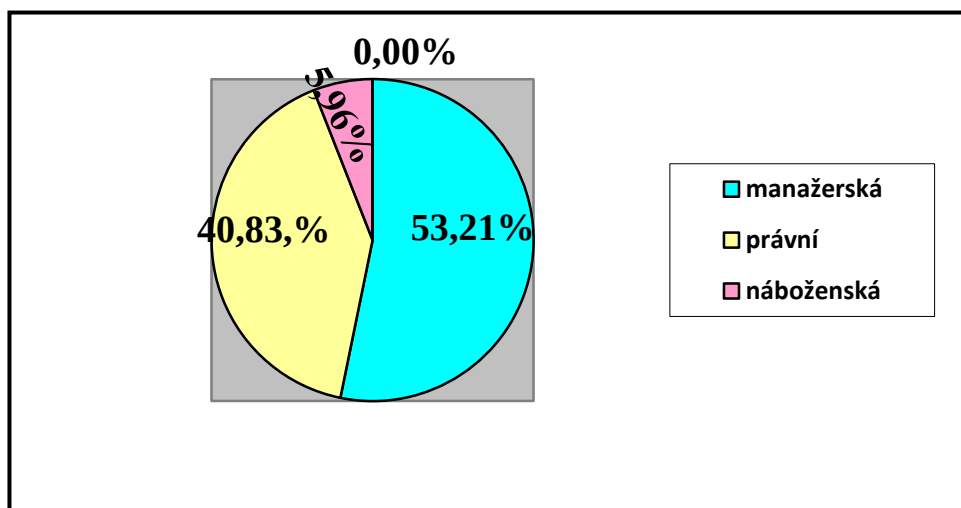
V případě, kdyby účastník absolvoval povinné školení před odchodem do zahraničí na cestovní ruch byly by ochotni toto u něj akceptovat, pokud by to bylo pro účastníka povinné jsou v 50,92% respondenti spíše za neakceptace. Přijalo by ho 43,12% a 5,96% to nedokáží posoudit.

Tabulka 6 - Která problematika v rámci výchovného působení na občany v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu Vás nejvíce zajímá?

Skupina / odpověď	manažerská		právní		náboženská	
	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%
A skupina	47	54,65	33	38,37	6	6,98
B skupina	56	50,45	51	45,95	4	3,60
C skupina	1	100	-	-	-	-
A+B skupina	103	52,28	84	42,64	10	5,08
D skupina	1	25	3	75	-	-
F skupina	2	100	-	-	-	-
G skupina	9	64,29	2	14,29	3	21,43

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 6 - Která problematika v rámci výchovného působení na občany v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu Vás nejvíce zajímá?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

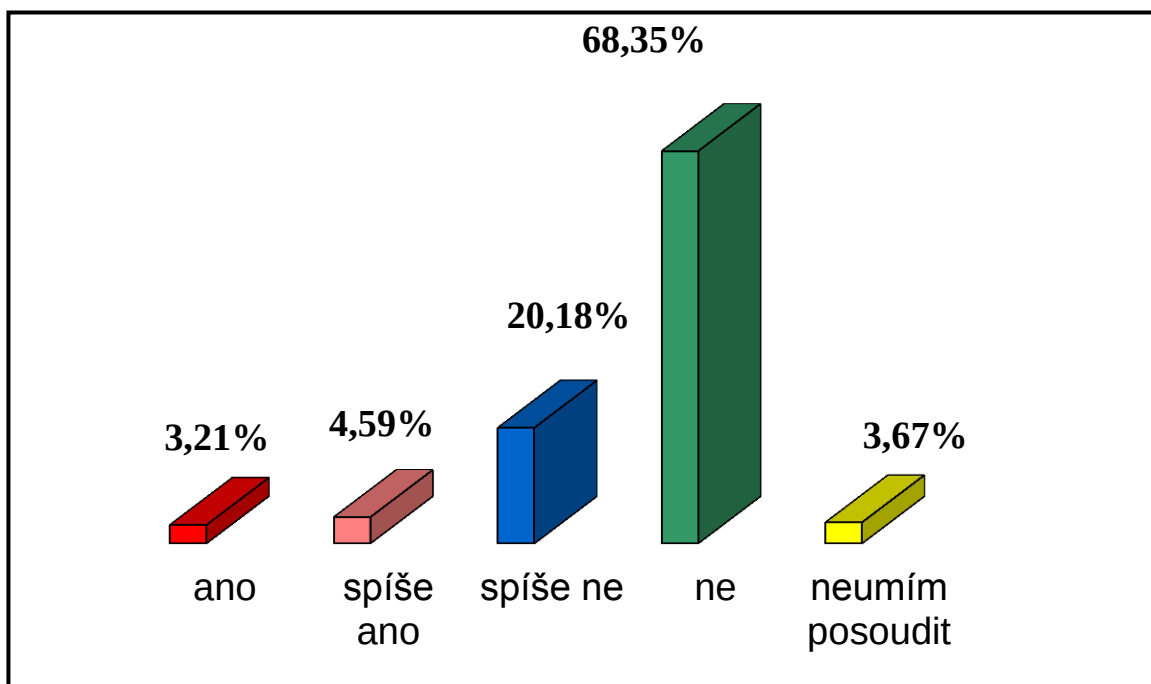
Z grafu č. 6 vidíme, že většinu z celkového množství respondentů, nejvíce zajímá manažerská problematika v rámci výchovného působení na pracovníky firmy v prevenci patologických jevů.

Tabulka 7 - Je materiální a technické zabezpečení odborníků ČR v oblasti prevence bezpečnosti cestovního ruchu na dostatečné úrovni?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%	<i>počet</i>	%
A skupina	1	1,16	5	5,81	14	16,28	61	70,93	5	5,81
B skupina	6	5,41	4	3,60	29	26,13	69	62,16	3	2,70
A+B skupina	7	3,55	9	4,57	43	21,83	130	65,99	8	4,06
C skupina	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
D skupina	-	-	-	-	-	-	4	100	-	-
F skupina	-	-	1	50	-	-	-	-	-	-
G skupina	11	78,57	1	7,14	2	14,29	-	-	-	-
C+D+F+G	-	-	1	4,76	1	4,76	19	90,48	-	-
A+B+C+D+F+G	7	3,21	10	4,59	44	20,18	149	68,35	8	3,67

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 7 - Je materiální a technické zabezpečení odborníků ČR v oblasti prevence bezpečnosti cestovního ruchu na dostatečné úrovni?

(Zdroj: Vlastný výzkum)

Z výše uvedené tabulky č. 7 a grafu č. 7 je zřejmé, že podle odpovědi většiny respondentů (68,3 %) není problematika materiálně technického zabezpečení v oblasti prevence cestovního ruchu na dostatečné úrovni.

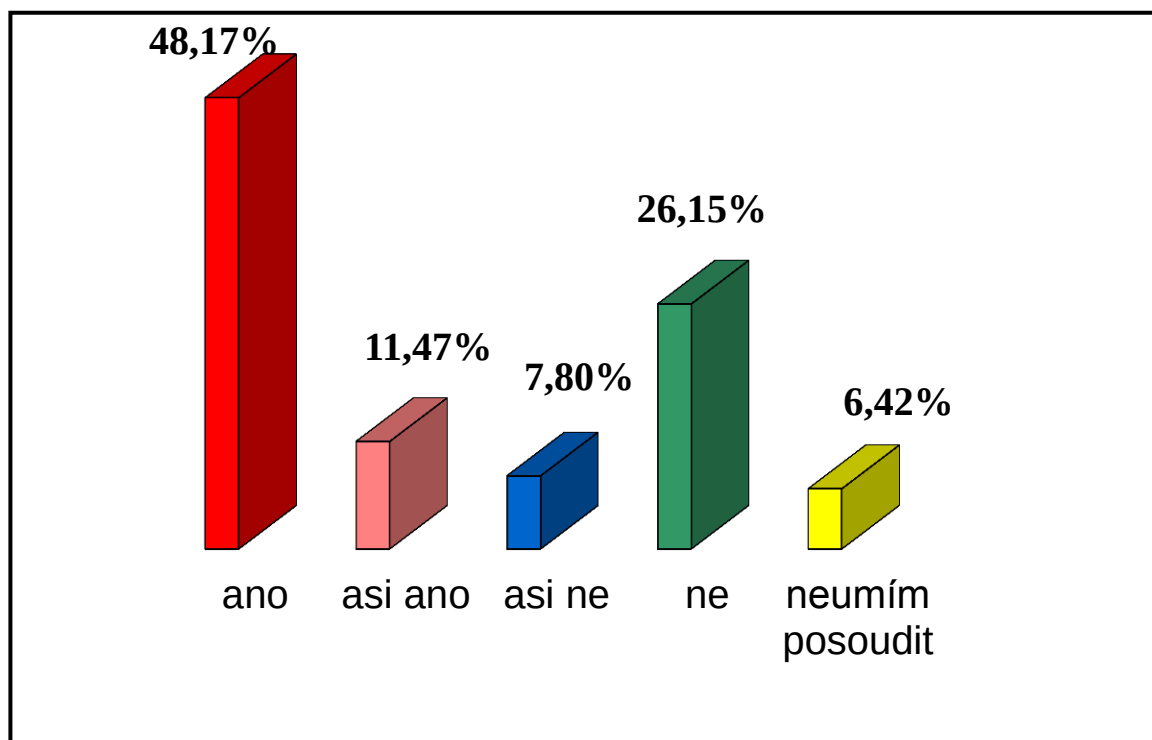
Tabulka 8 - Jste pro, aby občanům účastnícím se cestovního ruchu byla občanům zajištěna příprava, školení na náklady státu?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
A skupina	35	40,70	10	11,63	6	6,98	28	32,56	7	8,14
B skupina	54	48,65	14	12,61	10	9,01	26	23,42	7	6,31
A+B skupina	89	45,18	24	12,18	16	8,12	54	27,41	14	7,11
C skupina	14	7,11	-	-	-	-	-	-	-	-
D skupina	3	75	-	-	-	-	1	25	-	-

F skupina	1	50	-	-	-	-	1	50	-	-
G skupina	11	78,57	1	7,14	1	7,14	1	7,14	-	-
C+D+F+G	16	76,19	1	4,76	1	4,76	3	14,29	-	-
A+B+C+D+F+G	105	48,17	25	11,47	17	7,80	57	26,15	14	6,42

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 8 - Jste pro, aby občanům účastnících se cestovního ruchu byla zajištěna příprava, školení v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu na náklady státu?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

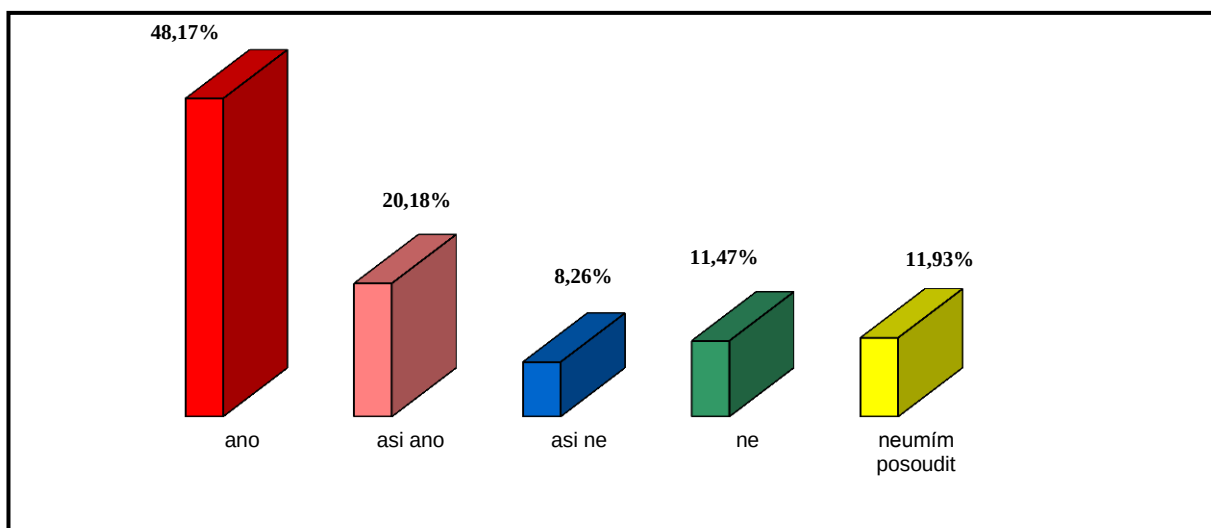
V grafu č. 8 a z tabulky č. 8 vidíme, že 48,17% respondentů souhlasí s tím, aby občanům účastnících se cestovního ruchu byla zajištěna příprava, školení v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu na náklady státu, 11,47% se pak k tomuto názoru přiklání ale 26,15% s tím nesouhlasí.

Tabulka 9 - Domníváte se, že občané postižení patologickými jevy by si léčbu měly hradit ze svých prostředků?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
A skupina	44	51,16	15	17,44	4	4,65	12	13,95	11	12,79
B skupina	48	43,24	24	21,62	13	11,71	12	10,81	14	12,61
A+B skupina	92	46,70	39	19,80	17	24	12,2	27,41	25	12,69
C skupina	14	7,11	-	-	-	-	-	-	-	-
D skupina	2	50	-	-	-	-	-	-	-	-
F skupina	1	50	1	25	1	25	-	-	-	-
G skupina	9	64,29	4	28,57	-	-	-	-	1	7,14

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 9 - Domníváte se, že občané v rámci prevence řešení problémů bezpečnosti v cestovním ruchu by si měli hradit přípravu, školení ze svých prostředků

(Zdroj: Vlastní výzkum)

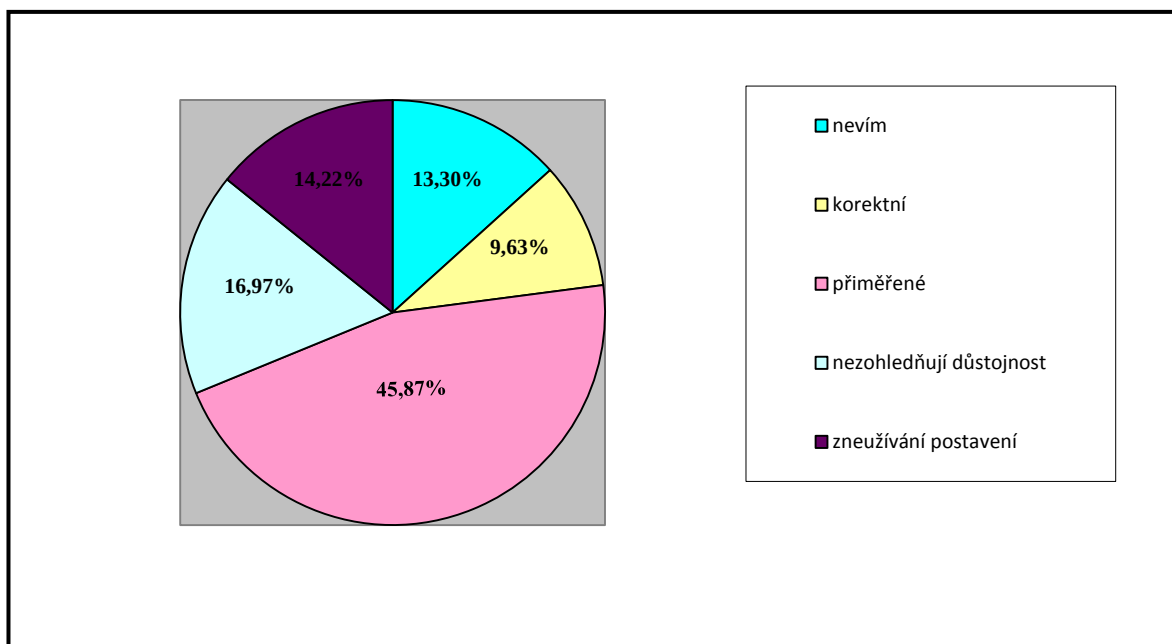
Z grafu a tabulky č. 9 můžeme vyhodnotit, že 48,17% respondentů se domnívá, že občané v rámci prevence řešení problémů bezpečnosti v cestovním ruchu by si neměli hradit přípravu školení ze svých prostředků sami a 11,47% s tím nesouhlasí.

Tabulka 10 - Jsou vztahy mezi občany a občany účastnících se v cestovním ruchu na dobré úrovni?

Skupina / odpověď	Nevím		Korektní		Přímeřené		nezohledňují důstojnost		zneužívání postavení	
	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>
A skupina	5	5,81	8	9,30	31	36,05	18	20,93	24	27,91
B skupina	24	21,62	10	9,01	51	45,95	19	17,12	7	6,31
A+B skupina	29	14,72	18	9,14	82	41,62	37	18,78	31	15,74
C skupina	-	-	-	-	1	100	-	-	-	-
D skupina	-	-	-	-	2	50	2	50	-	-
F skupina	-	-	-	-	2	100	-	-	-	-
G skupina	-	-	-	-	1	7,14	13	92,86	-	-
C+D+F+G	-	-	13	14,29	18	85,71	-	-	-	-
A+B+C+D+F+G	29	13,30	21	9,63	100	45,87	37	16,97	31	14,22

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 10 - Jsou vztahy mezi občany a občany účastnících se v cestovním ruchu na dobré úrovni?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafu a tabulky č. 10 vyplývá, že většina ze všech dotazovaných respondentů, 45,87 %, si myslí, že vztahy mezi občany a občany účastnících se v cestovním ruchu jsou na dobré úrovni.

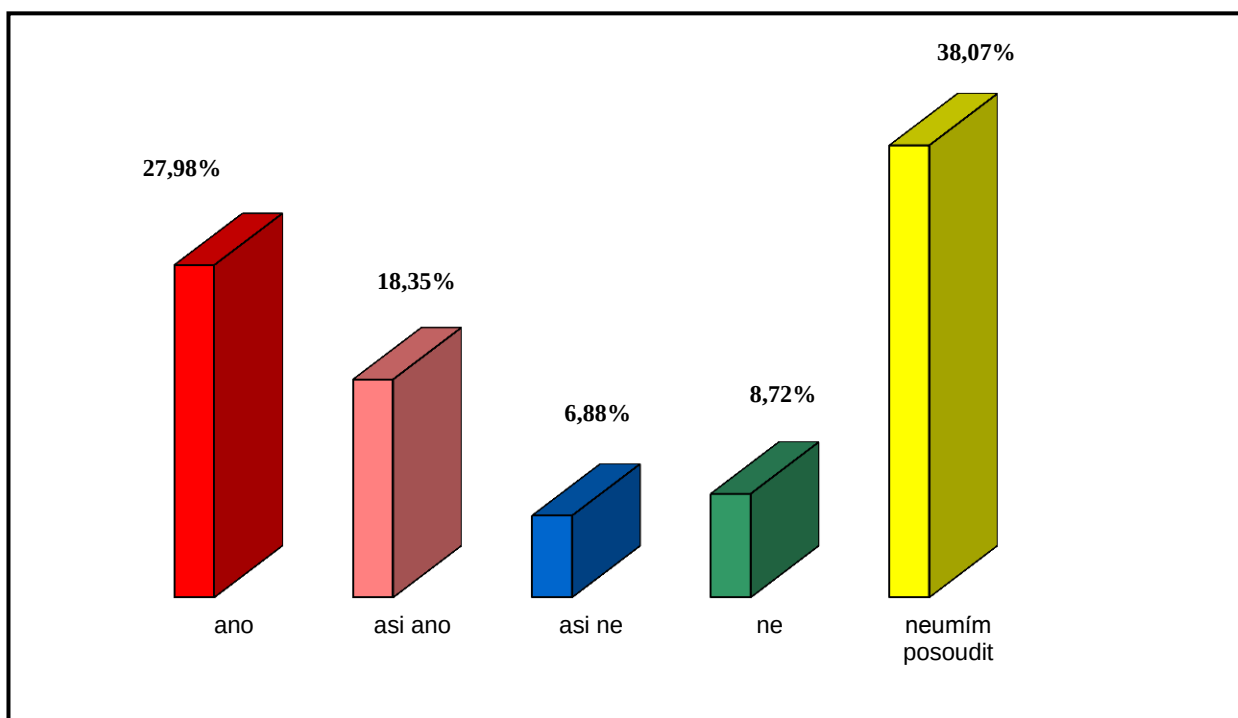
Tabulka 11 - Je vyšší úroveň chování na veřejnosti po školení, přípravě v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu?

Skupina / odpověď	Nevím		Korektní		Přiměřené		nezohledňují důstojnost		zneužívání postavení	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
A skupina	25	29,07	8	9,30	4	4,65	15	17,44	34	39,53
B skupina	27	24,32	27	24,32	10	9,01	4	3,60	43	38,74
A+B skupina	52	26,40	35	17,77	14	7,11	19	9,64	77	39,09
C skupina	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100
D skupina	3	75	-	-	-	-	-	-	1	25

F skupina	-	-	1	50	-	-	-	-	1	50
G skupina	6	42,86	4	28,57	1	7,14	-	-	3	21,43
C+D+F+G	9	42,86	5	23,81	1	4,76	-	-	6	28,57
A+B+C+D+ F+G	61	27,98	40	18,35	15	6,88	19	8,72	83	38,07

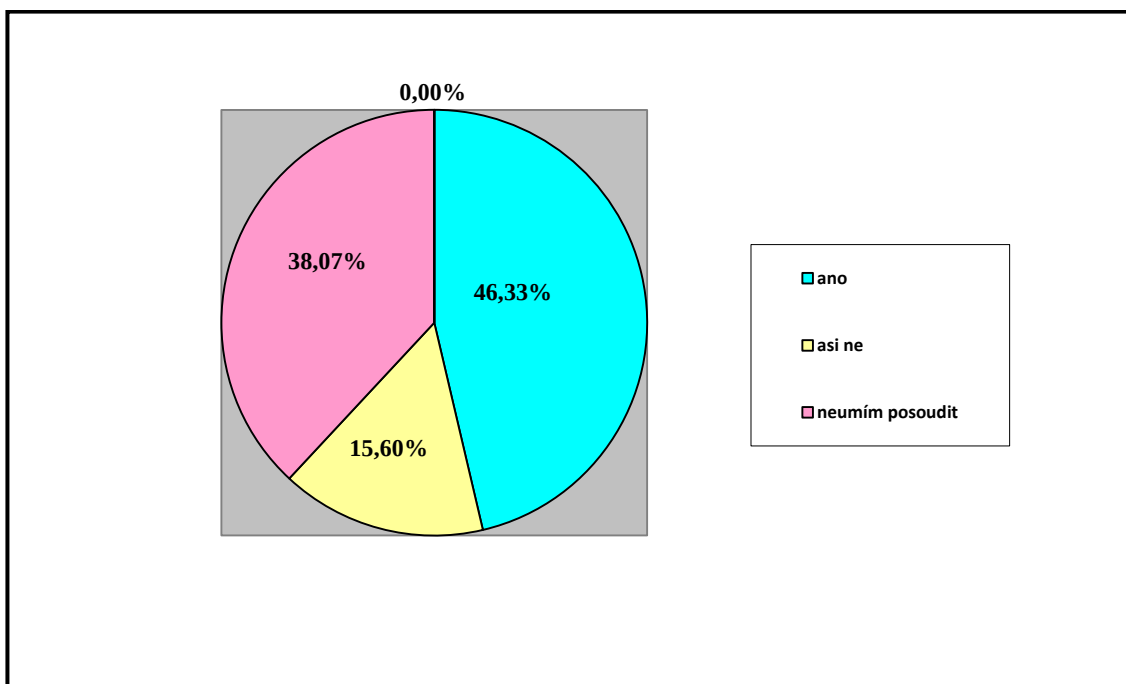
(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 11 - Je vyšší úroveň chování občanů na veřejnosti po školení, přípravě v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafu a tabulky č. 11 je možno vydedukovat, že většina respondentů (38,07%) neumí posoudit, zda je úroveň chování občanů na veřejnosti vyšší po školení, přípravě v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu.

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Ze všech dotázaných respondentů pak 46,33% označilo, že po školení přípravě v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu je vyšší úroveň chování občanů na veřejnosti a naopak 38,07% respondentů to neumí posoudit.

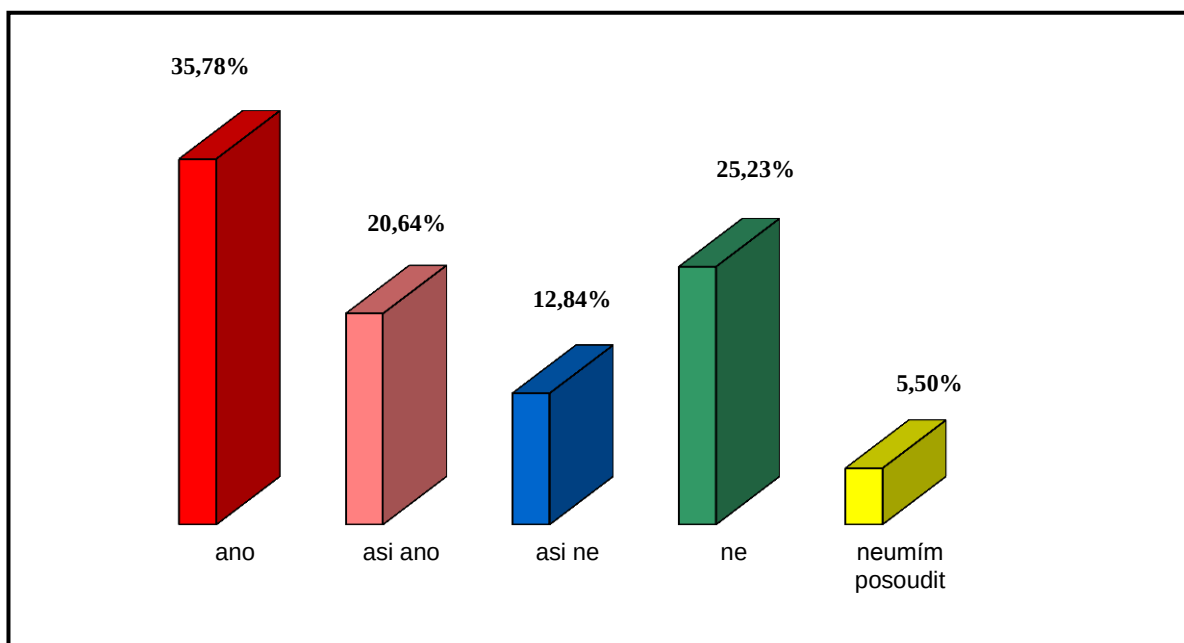
Tabulka 12 - Je povinností státu postarat se o občanů účastnících v cestovním ruchu?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
A skupina	25	29,07	20	23,26	10	11,63	23	26,74	8	9,30
B skupina	41	36,94	24	21,62	16	14,41	26	23,42	4	3,60
A+B skupina	66	33,50	44	22,34	26	13,20	49	24,87	12	6,09
C skupina	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
D skupina	1	25	1	25	-	-	2	50	-	-

F skupina	2	100	-	-	-	-	-	-	-	-
G skupina	9	64,29	-	-	2	14,29	3	21,43	-	-
C+D+F+G	12	57,14	1	4,76	2	9,52	6	28,57	-	-
A+B+C+D+F+G	78	35,78	45	20,64	28	12,84	55	25,23	12	5,50

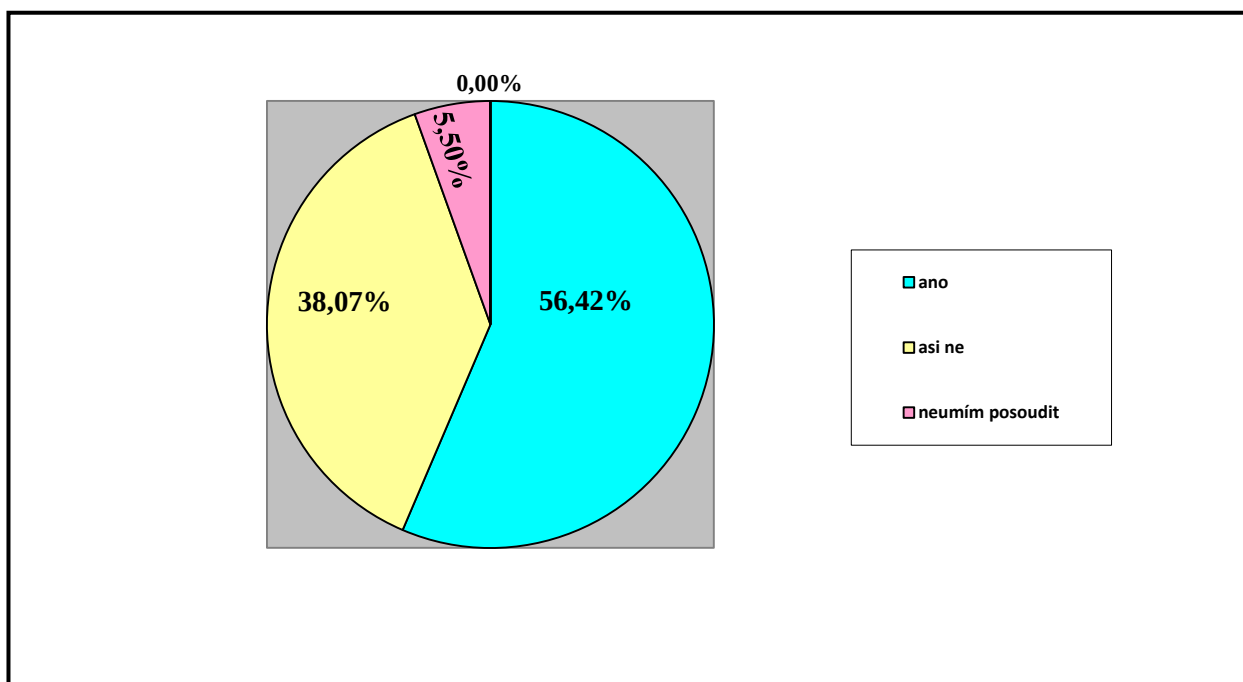
(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 12 - Je povinností státu postarat se o občanů účastnících v cestovním ruchu?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafu č.12 a tabulky č. 12 vyplývá, že 35,78% respondentů, což je víc než čtvrtina respondentů, si myslí, že postarat se o občany, kteří jsou účastníky cestovního ruchu je povinností státu, ale 25,23% je naopak opačného mínění.

Z celkového počtu respondentů si myslí, že je povinností státu postarat se o občany, který jsou účastníky cestovního ruchu s 56,42%, za to, že spíše "ne" vyjádřilo 38,07% a 5,50 % to nedokáže posoudit.

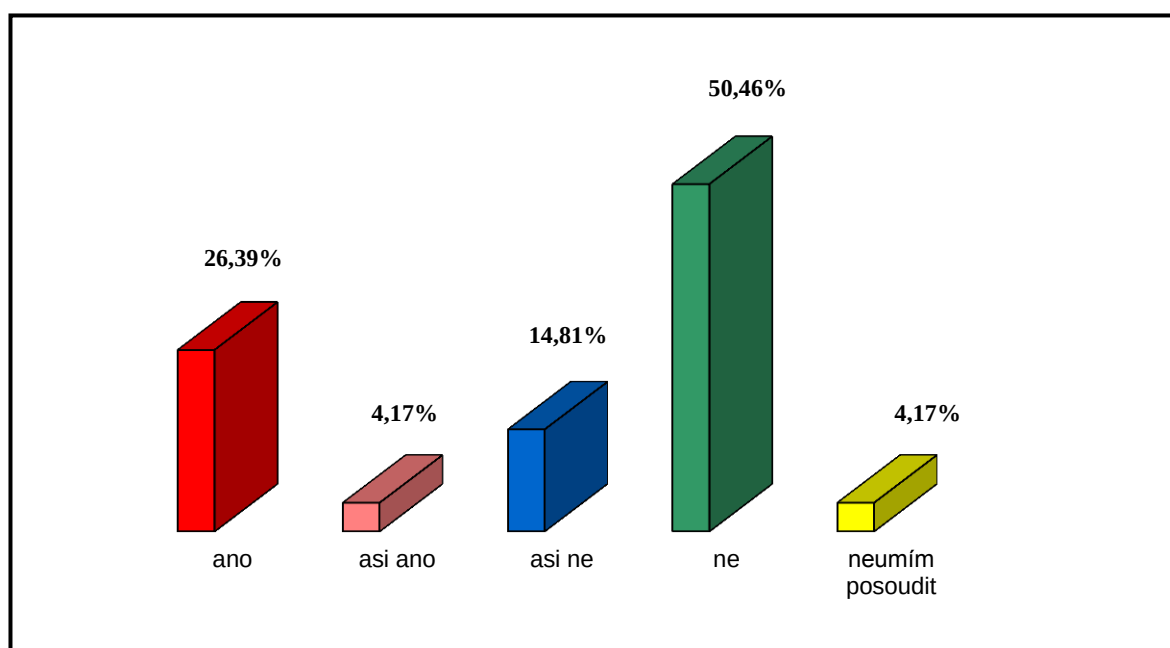
Tabulka 13 - Je správné, aby občané, kteří jsou účastníky cestovního ruchu a kteří odmítají plnit povinnosti spojených s bezpečností cestovního ruchu byli sankcionováni?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>
A skupina	36	41,86	4	4,65	9	10,47	32	37,21	5	5,81
B skupina	21	18,92	5	4,50	23	20,72	58	52,25	4	3,60
A+B skupina	57	28,93	9	4,57	32	16,24	90	45,69	9	4,57

C skupina	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
D skupina	-	-	-	-	-	-	4	100	-	-
F skupina	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
G skupina	-	-	-	-	-	-	12	100	-	-
C+D+F+G	-	-	-	-	-	-	19	100	-	-
A+B+C+D+F+G	57	26,39	9	4,17	32	14,81	109	50,46	9	4,17

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 13 - Je správné, aby občané, kteří jsou účastníky cestovního ruchu a kteří odmítají plnit povinnosti spojených s bezpečností cestovního ruchu byli sankcionováni?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

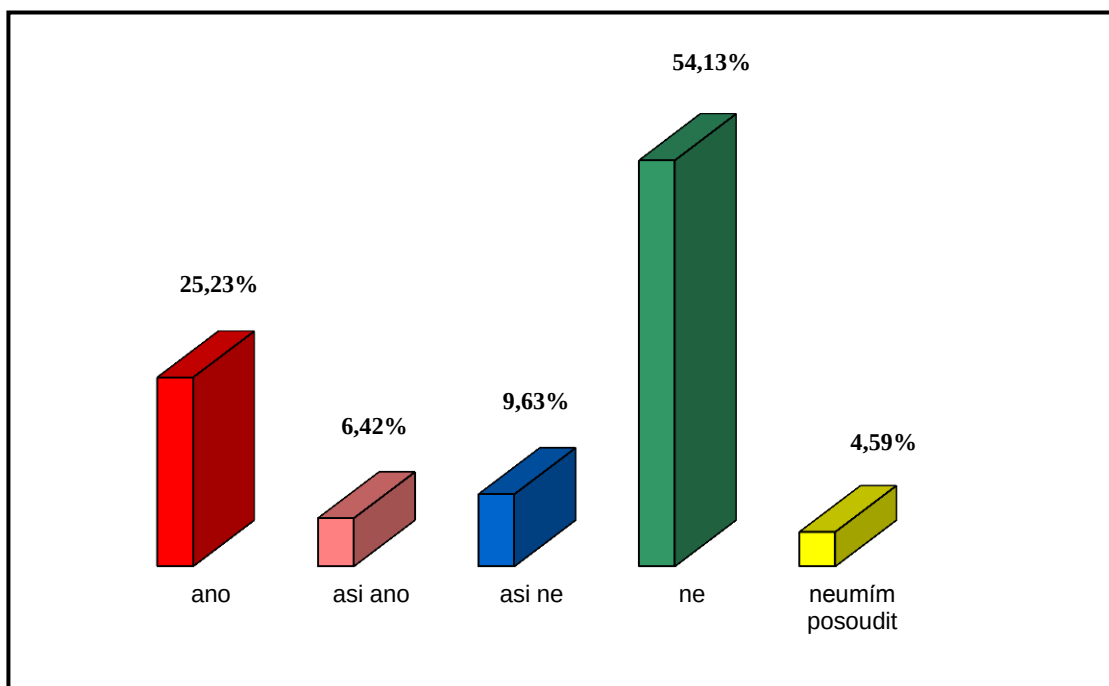
V grafu a tabulky číslo 13 vidíme, že 50,46% respondentů nesouhlasí s tím, aby občané, kteří jsou účastníky cestovního ruchu, a kteří odmítají plnit povinnosti spojených s bezpečností cestovního ruchu byli sankcionováni.

Tabulka 14 - Bylo by správné, aby se účastník cestovního ruchu pravidelně a povinně účastnil školení pod vedením odborníků v oblasti prevence?

Skupina / odpověď	ano		Asi ano		Asi ne		ne		Neumím posoudit	
	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>	<i>počet</i>	<i>%</i>
A skupina	27	31,40	7	8,14	3	3,49	46	53,49	3	3,49
B skupina	28	25,23	7	6,31	18	16,22	51	45,95	7	6,31
A+B skupina	55	27,92	14	7,11	21	10,66	97	49,24	10	5,08
C skupina	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
D skupina	-	-	-	-	-	-	4	100	-	-
F skupina	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-
G skupina	-	-	-	-	-	-	14	100	-	-
C+D+F+G	-	-	-	-	-	-	21	100	-	-
A+B+C+D+F+G	55	25,23	14	6,42	21	9,63	118	54,13	10	4,59

(Zdroj: Vlastný výzkum)

Graf 14 - Bylo by správné, aby se účastník cestovního ruchu pravidelně a povinně účastnil školení pod vedením odborníků v oblasti prevence?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafu a tabulky č. 14 vidíme, že většina respondentů odpovědělo, že by nebylo správné, aby občan jako účastník cestovního ruchu se pravidelně a povinně účastnil školení pod vedením odborníků. 25,23% si myslí, že to je správné.

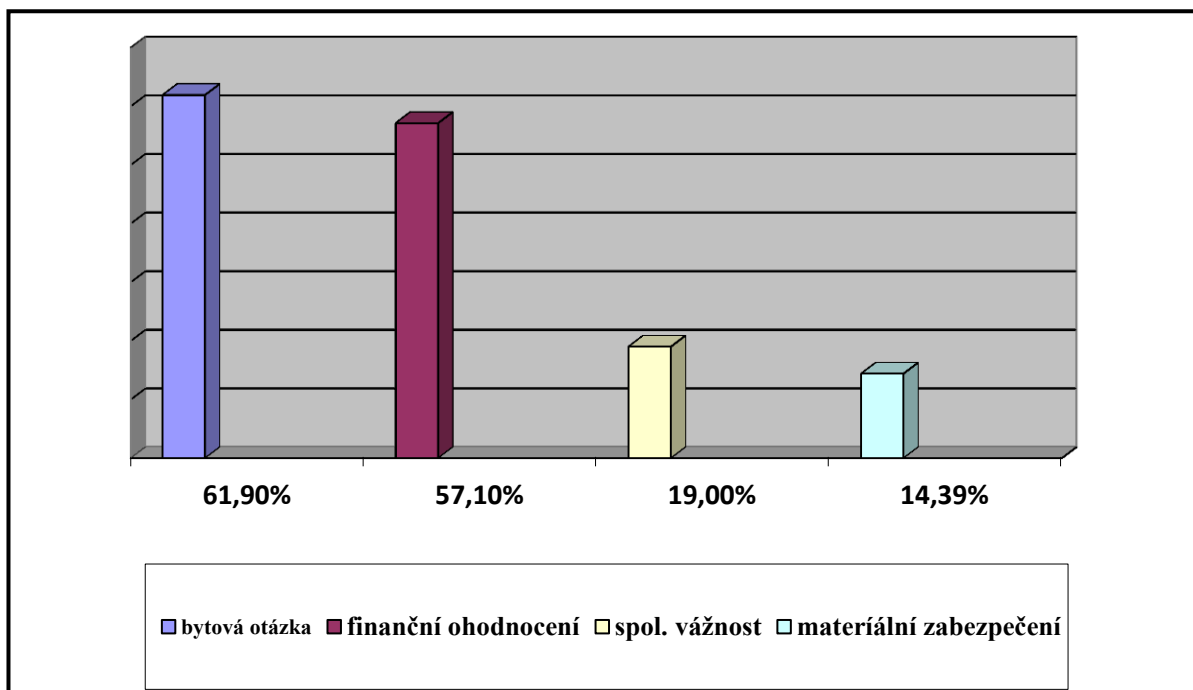
Tabulka 15 - Které reformní kroky byste provedli, kdybyste měli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy?

min. 2krát se opakovala odpověď	C+D+F+G	
	počet	%
řešit bytovou otázku	13	61,90
zvýšit finanční ohodnocení – motivaci	12	57,10
zvýšit společenskou vážnost a zodpovědnost občanů s patologickými jevy	4	19,00
zlepšit materiální zabezpečení	3	14,30

min. 3krát se opakovala odpověď	A	B	A+B	
			poč	%
snížit finanční ohodnocení	15	23	38	19,30
zrušit finanční ohodnocení na určitou dobu	6	21	27	13,70
odebrat všechny sociální dávky poskytované státem	7	11	18	9,10
zavést systém kreditních karet	4	12	16	8,10
zlepšit podmínky pro osobní hygienu	2	12	14	7,10
zavedení systému evidence a kontroly	4	7	11	5,60
Byty	2	7	9	4,60
zvýšit úroveň občanů s patologickými projevy	4	5	9	4,60
zlepšit sociální zabezpečení	0	7	7	3,60
více se věnovat individuálně starosti v oblasti prevenci profesionály	1	6	7	3,60
zlepšit hygienu prostorů	0	5	5	2,50
obnova řemeslné a jiné výroby	1	4	5	2,50
zvýšit počet profesionálních pracovníků s konkrétním přidělením občanů s pat. Jevy	2	2	4	2,00
léčení, zdravotní starostlivost	0	4	4	2,00

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Graf 15 - Odpovědi respondentů rozdělených podle délky trvání pracovního poměru na otázku které reformní kroky byste provedli, kdybyste mohli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy?

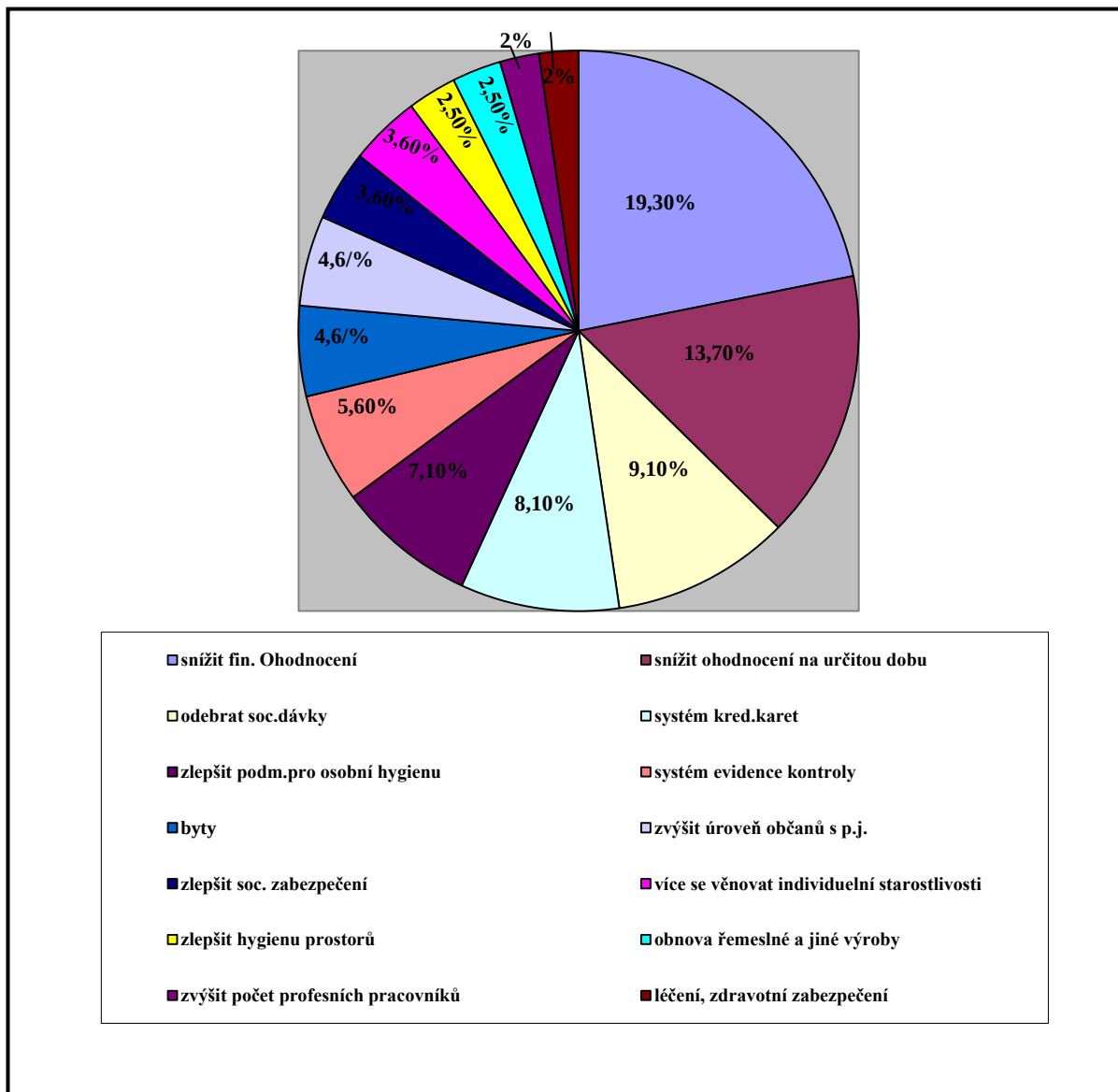

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z grafu a tabulky č. 15 vyplývá, že respondenti na otázku, které reformní kroky by provedli, kdyby měli možnost rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými

jevy se nejvíce vyskytovala odpověď řešit bytovou otázku (61,90%), dále to byla odpověď zvýšit finanční ohodnocení - motivaci což představovalo 57,10%. Naopak 19% z respondentů by zvýšilo společenskou vážnost a odpovědnost občanů s patologickými jevy a 14,30% respondentů by zlepšilo materiální zabezpečení.

Graf 16 - Odpovědi středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných respondentů na otázku které reformní kroky byste provedli, kdybyste mohli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

V grafu č. 16 a níže uvedené tabulky č. 16 vidíme, že ze středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní respondenti na otázku, které reformní kroky byste provedli, kdybyste mohli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy, nejčastěji odpověděli zlepšit bytovou problematiku, dále 13,70% respondentů by zrušilo finanční

ohodnocení na určitou dobu a 9,10% respondentů by odebralo všechny sociální dávky poskytované státem.

Tabulka 16 - Které morální problémy jsou charakteristické u občanů neaktivních v cestovním ruchu?

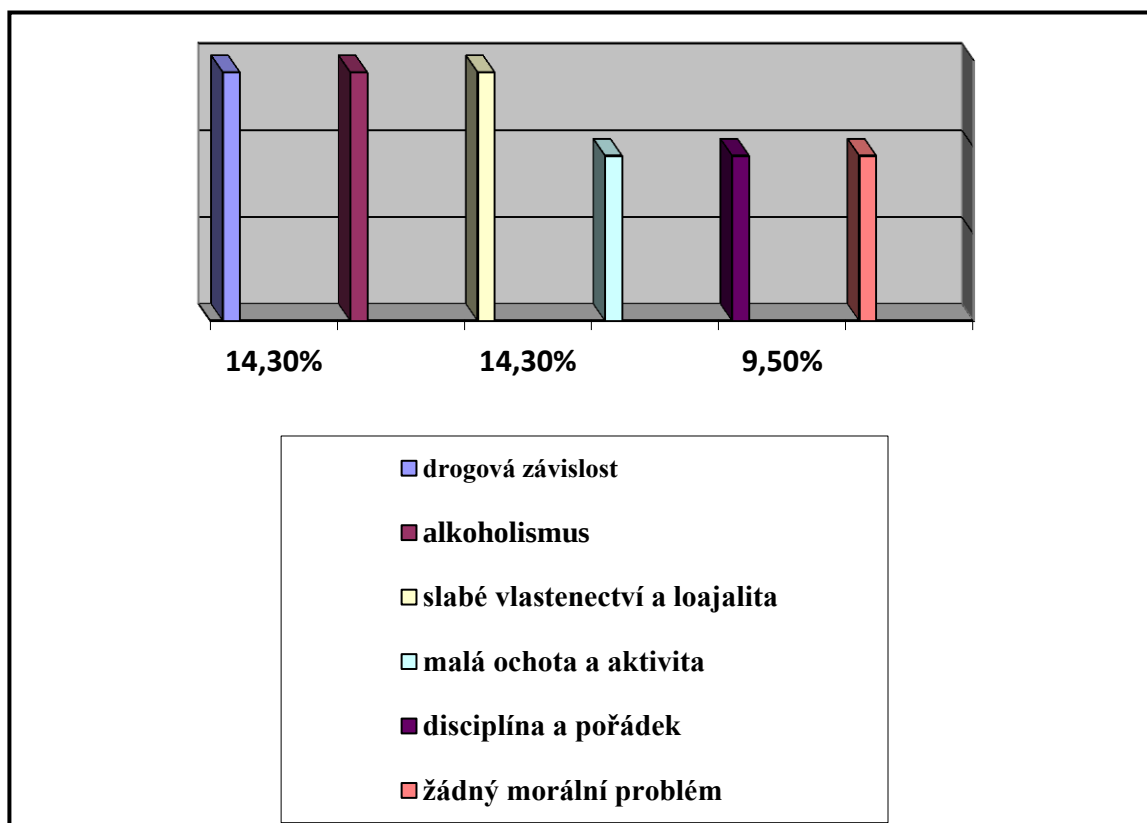
min. 2krát se opakovala odpověď	C+D+F+G	
	počet	%
drogová závislost	3	14,30
alkoholismus	3	14,30
slabé vlastenectví a loajalita	3	14,30
malá ochota a aktivita	2	9,50
disciplína a pořádek	2	9,50
žádný morální problém	2	9,50

(Zdroj: Vlastní výzkum)

min. 3.krát se opakovala odpověď	A	B	A+B	
			počet	%
šikanování ze strany majoritní společnosti	13	11	24	12,20
Korupce	3	13	16	8,10
vztahy ke společnosti	0	11	11	5,60
zneužívání pravomocí	3	4	7	3,60
Jednání	4	2	6	3,00
vztahy k majoritní společnosti	0	6	6	3,00
slabé vlastenectví	0	4	4	2,00
kolektivní vina	1	2	3	1,50
ponižování lidské důstojnosti	0	3	3	1,50
národnostní problémy	3	0	3	1,50

(Zdroj: Vlastní výzkum)

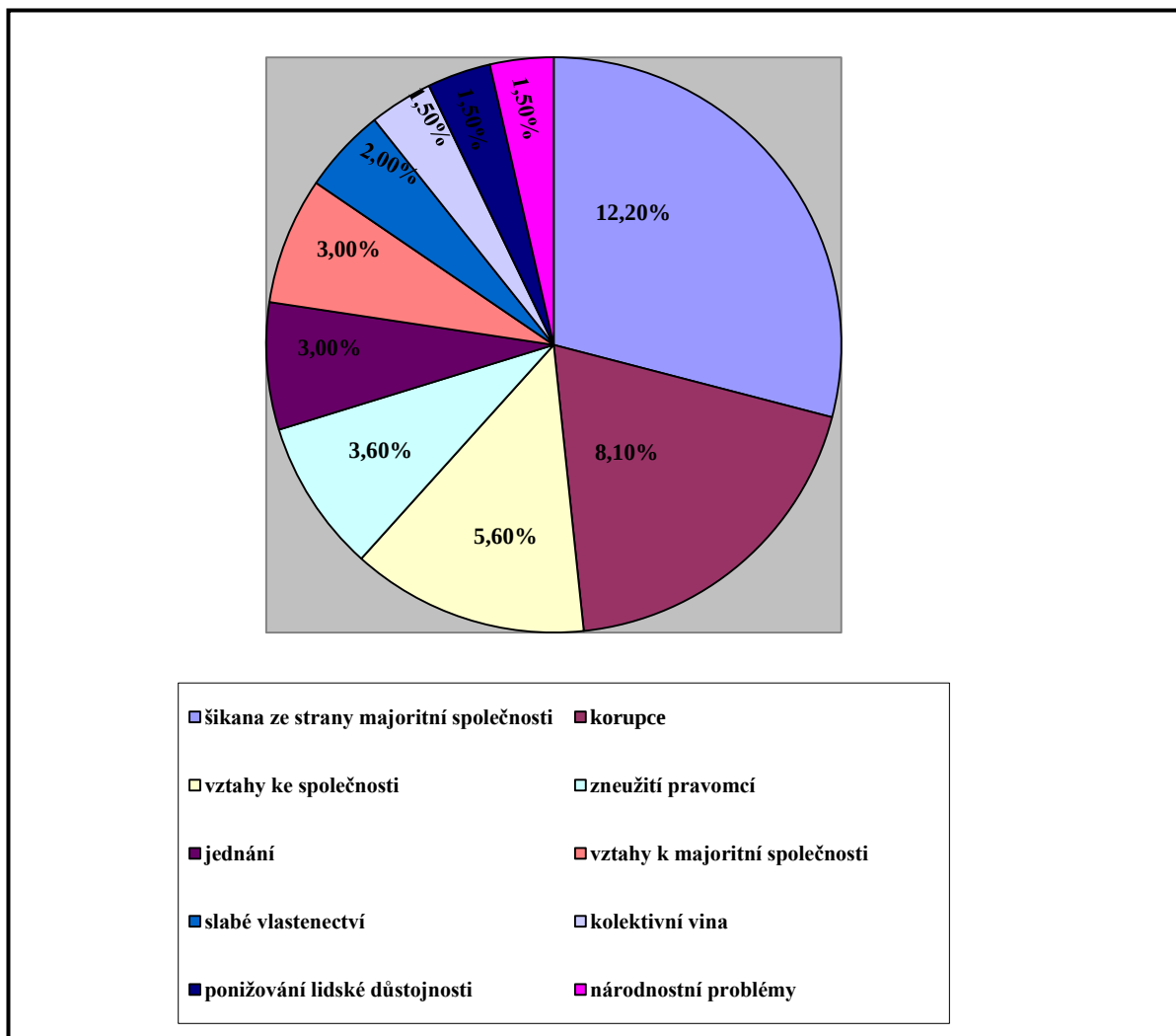
Graf 17 - Odpovědi respondentů rozdělených podle jejich osobní a společenské aktivity na otázku které morální problémy jsou charakteristické u občanů neaktivních?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z tabulky č. 17 a grafu č. 17, vidíme, že morální problémy jako drogová závislost, alkoholismus, slabé vlastenectví a loajalita jsou u respondentů rozdělených podle jejich osobní a společenské aktivity na otázku, které morální problémy jsou charakteristické u občanů neaktivních tak mají stejnou úroveň a to 14,30%. Disciplína a pořádek, malá ochota a aktivita a žádný morální problém jsou také na stejné úrovni a to 9,50%.

Graf 18 - Odpovědi středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných respondentů na otázku které morální problémy jsou charakteristické u občanů v současné společnosti?

(Zdroj: Vlastní výzkum)

Z takulky č. 18 i z grafu č. 18 vidíme, že středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní respondenti na otázku, které morální problémy jsou charakteristické u občanů, nejčastěji uvedli šikana ze strany majoritní společnosti (12,20%), korupce (8,10%) a vztahy ke společnosti (5,60%).

6.3 Vyhodnocení průzkumu

I. Okruh otázek souvisejících s charakterem občanů, kteří se aktivně podílejí na cestovním ruchu.

Na základě analýzy získaných údajů lze usuzovat, že respondenti, středoškolský a vysokoškolský vzdělaní občané pracující v zaměstnání krátkodobě, ale i dlouhodobě, si uvědomují existenci patologických jevů u některých občanů společnosti.

Z průzkumu vyplývá, že vlastnosti, které jsou typické a charakteristicky identifikovatelné u těchto občanů jsou drogová závislost 14,3%, alkoholismus 14,3%, vlastenectví a loajalita velmi slabé 14,3%. V rámci reformních kroků je třeba pro občany s patologickými jevy řešit bytovou otázku v 61,9% a 19,3% respondentů je za to, aby se pro tyto občany snížilo finanční ohodnocení. 87,61% respondentů je za to, aby občané s projevy nevole byly podporovány státem.

II. Názory občanů na bezpečnost cestovního ruchu v České republice v rámci společnosti.

Občané si uvědomují potřebu a důležitost toho, aby se odborná komunita společnosti v současnosti věnovala přípravě, školení v rámci prevence řešení bezpečnostních problémů a až 94,95% všech respondentů je shodné v tom, aby se tomuto problému zcela a výlučně věnovali profesionálové a odborníci v odpovídajícím oboru. Více než 59% respondentů je toho názoru, že v případě zvyšování počtu občanů aktivně zúčastněných na cestovním ruchu je výhodnější mít početně menší odbornou komunitu, která by zajišťovala prevenci v této oblasti, ale do tohoto procesu se musí zapojit celá společnost. Skoro 88% respondentů vyjádřilo názor, že občané účastnících se na školeních a různých příprav ohledně cestovního ruchu by měli být připravováni na řešení problémů týkajících se bezpečnostních problémů a 59,63% respondentů je za to, aby jim byla zajišťována státem. 68,35% respondentů se domnívá, že tato kategorie občanů by si měla léčbu z uvedených důvodů hradit z vlastních prostředků. Vztahy mezi občany a občany podléhajícími vlivem jevů podle výzkumu jsou přiměřené v 45,85%. Po léčbě je vyšší úroveň chování těchto občanů na veřejnosti 46,33%. Je povinností státu se postarat o občany, vyjádřilo tento názor 56,42%. V 65,28% respondentů je toho názoru, že spíše "ne" než-li "ano", aby občan u kterého se projevují nežádoucí jevy a odmítne přípravu a školení, byl trvale izolován od společnosti. V případě vyléčení občana s

patologickými jevy jsou v 50,92% zaměstnavatelé spíše ne než ano přijmout takového občana do zaměstnání. V rámci výchovného působení na pracovníky firmy v prevenci patologických jevů nejvíce zajímá manažerská problematika a to 53,21%.

III. Morální aspekty, prevence pro občany cestující a jejich vliv na bezpečnost cestovního ruchu.

Z průzkumu vyplývá, že 63,76% respondentů tvrdí spíše "ne" jak "ano", aby občan s patologickými jevy se pravidelně účastnil školení pod vedením odborníků v oblasti prevence.

6.3.1 VYHODNOCENÍ STANOVENÉ HYPOTÉZY.

Z výše uvedeného vyhodnocení dotazníkového šetření je možno konstatovat, že hypotéza *Hypotéza č. 1:* „Respondenti vnímají existenci patologických jevů ve společnosti“, se plně potvrdila.

6.3.2 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Předkládaná diplomová práce se věnuje otázkám bezpečnosti v cestovním ruchu aspolednosti v prevenci a občanů postižených nežádoucími jevy. Stejně jako se vyvíjí společnost, musí se vyvíjet i prevence se současnými změnami společnosti a charakterem činnosti odborníků v této oblasti.

Několik doporučení pro další posílení prevence a léčby občanů takto postižených v naší společnosti:

- orientovat mediální kampaň na podporu prevence a léčby lidí postižených těmito jevy a zvýraznit fundamentální hodnoty společnosti a její lidský charakter.
- posoudit základní hodnoty u těchto lidí a rozhodnout zda občané takto postižený znají tyto hodnoty, zda je umí definovat a zda rozumějí, jak se uplatňují v jejich praktickém životě.
- provést seriózní profesionální rozbor patologických jako nežádoucích jevů v celé společnosti odborníky na tuto oblast a předložit tento rozbor nejvyšším orgánem v ČR.
- zpracovat programy vzdělávání a zaměřit je na integraci do hodnotového prostředí společnosti a do jejího poslání.

- věnovat pozornost institucionalizaci přijatých opatření a jejich rozpracování na všechny úrovně společnosti, pravidelné hodnocení a vzdělávání v oblasti prevence a léčby.
- modernizovat a profesionalizovat vzdělávání u všech občanů postižených patologickými jevy společnosti.
- ve spolupráci se specialisty, odborníky na problematiku vytvořit koncepci na institucionalizaci v oblasti prevence bezpečnosti a s akademickými institucemi zaměřenými na identifikaci těchto jevů. Spracovaná diplomová práca môže byť použitá ako študijný materiál pre študentov a pre laickú a odbornú verejnosť na rozšírenie poznatkov v spracovanej oblasti.

ZÁVĚR

Cestovní ruch hraje v každé zemi velmi důležitou roli. Navzdory snaze Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO), která vynakládá úsilí při dosahování míru ve světě, je z pozice jednotlivých subjektů cestovního ruchu velmi těžké a komplikované přímo ovlivnit politickou situaci či rozvoj vnitrostátních nebo mezinárodních konfliktů.

Orgány odpovědné za vývoj cestovního ruchu v zemích by se proto měly soustředit na vylepšování těch faktorů cestovního ruchu, které jsou schopny samy ovlivnit. Na základě jejich postavení v žebříčku konkurenceschopnosti by tak mohly postupně pracovat na vylepšování svých pozic, čímž by zvýšily svou atraktivitu. Pravděpodobně největší samozřejmostí by měla být vysoká úroveň hygieny a dopravní infrastruktury, která v regionu stále nemá své pevné místo.

Dalším z důležitějších prvků úspěchu každé země, je investice do lidského kapitálu a jeho kvalifikace v interakci se zahraničními turisty, při poskytování očekávaných služeb. Výhodný krok by mohl pro většinu zemí znamenat i příchod zahraničních investorů, kteří by mohli přispět ke zlepšení informačních a komunikačních technologií, které jsou v současné době jasným projevem rozvoje. Na zisk zahraničních investorů je však třeba vytvořit výhodné prostředí pro podnikání.

Z krátkodobého hlediska by jednou z možností jak znovu nastartovat cestovní ruch v postižených oblastech, mohlo být snížení cen letecké dopravy vnitrostátních leteckých společností, které by přilákaly větší počet turistů podobně.

Odpovědné orgány a to ať už ministerstva nebo agentury cestovního ruchu mají s ohledem na dění a bezpečnostní situaci ve svých zemích náročný úkol, která představuje opětovné získání důvěry turistů. Do povědomí již existujících ale i potenciálních turistů by měli dostat pozitivní zprávy o zemi a vývoji její bezpečnostní situace prostřednictvím médií, či kampaní na zlepšení veřejného mínění. Pro turisty by měly být vždy dostupné informace týkající se rizik spojených s cestováním, jakož i kroků, které byly podniknuty na zlepšení aktuální situace. Viditelná musí být vždy snaha o obnovu cestovního ruchu co největšího počtu skupin z domácího prostředí země a to ať už přímo vládních orgánů nebo formou vzdělávání domácího obyvatelstva nebo školení pracovníků cestovního ruchu v otázkách bezpečnosti, jakož i organizováním speciálních akcí na přilákání co nejširšího spektra nových turistů.

Cíl diplomové práce byl splněn a stanovená hypotéza byla potvrzena.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

1. BOHÁČKOVÁ, Ivana a Magdalena HRABÁNKOVÁ. Strukturální politika Evropské unie. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2009, 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
2. CIHELKOVÁ, Eva. Vnější ekonomické vztahy Evropské Unie. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2003, 709 s. ISBN 80-717-9804-5.
3. ČEJKA, M. Dějiny moderního Izraele. Praha: Grada Publishing a.s., 2011, s.39, ISBN- 8024729105.
4. ČEJKA, M. Izrael a Palestina - Minulost, současnost a směřování blízkovýchodního konfliktu. Brno: Centrum strategických studií, 2005, s.149;193, ISBN 80-903333-9-7.
5. EICHLER, Jan. Mezinárodní bezpečnost na počátku 21. století, 1. vydání Praha: Ministerstvo obrany ČR – Avis, 2006, 476, p. ISBN 80-727-8326-2.
6. GALVASOVÁ, Iva, Jan BINEK, Jan HOLEČEK, Kateřina CHABIČOVSKÁ a Zdeněk SZCZYRBA. Průmysl cestovního ruchu [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008[cit. 2015-03-17]. Dostupné z: http://www.garep.cz/wp-content/uploads/2013/03/Prumysl_CR.pdf
7. GILBERT, M. Izrael: Dějiny. Praha : BB Art, 2002, s. 162, ISBN 80-7257-740-9.
8. HAD, Miloslav. Evropská společenství: První pilíř Evropské unie. 1. vyd. Praha: Ústav mezinár. vztahů, 1997, 149 s. ISBN 80-858-6438-X.
9. HESKOVÁ, Marie. Cestovní ruch: pro vyšší odborné a vysoké školy. Praha : Fortuna, 2011, s. 22, 216 s.
10. Houška, Petr. Průmysl cestovního ruchu v Evropské unii, Vyd. 1. Univerzita Jana Amose Komenského, 2013, 80 s. ISBN 978-80-7452-036-5.
11. JAKUBÍKOVÁ, D. Marketing v cestovním ruchu Praha: Grada Publishing,a.s., 2012 s . 19, ISBN 978-80-247-4209-0.
12. KADLEC, Miloš, SVOBODA, Milan. Památková péče, cestovní ruch a veřejná správa. [online]. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007. [cit. 2013-03-03]. Přístup z: [3].
13. KESNER, Ladislav, MORAVEC, Ivo, NOVOTNÝ, Radek, ŠKODOVÁ-PARMOVÁ, Dagmar. Management kulturního cestovního ruchu. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2008. 183 s. Přístup z: [4].

14. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v České republice na období 2014 - 2020 [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj[cit. 2015-03-17]. ISBN 978-80-87147-40-5.
15. KÖNIG, Petr. Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu: 2., aktualiz. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2009, 630 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-011-9.
16. Kotíková, Halina. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu, 1. Vyd. Praha: Grada, 2013, ISBN 978-80-247-4603-6
17. MALACH, Antonín. Jak podnikat po vstupu do EU: právo a podnikání, podnikatelské řízení, podpora podnikání v ČR a EU, podnikatelské a podpůrné instituce, podnikání a veřejná správa. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 524 s. ISBN 80-247-0906-6.
18. MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister, 2007, 210 s. ISBN 978-808-7029-138.
19. Mezinárodní Charta kulturního turismu, přístup z: [2];
20. MIRVALD, Stanislav a kol. Geografie cestovního ruchu. Západočeská univerzita, Plzeň, 1996, 128 s.
21. NETKOVÁ, Jarmila. Památkový fond a jeho využití v evropském cestovním ruchu. In: Kolektiv autorů: Cestovní ruch a Evropská unie – vybrané kapitoly. Sborník prací. Vysoká škola ekonomická, Praha, 2000, s. 49–70.
22. NOVACKÁ, Ludmila. Cestovní ruch a Evropská unie. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2011, 128 s. ISBN 978-80-7452-016-7.
23. PALATKOVÁ M., *Marketingová strategie destinace*, Grada Publishing Praha, 2006, 341 s. ISBN 80-247-1014-5
24. PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. Ekonomika turismu: turismus České republiky. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 262 s. ISBN 978-80-247-3643-3.
25. PALATKOVÁ, Monika. Mezinárodní turismus: analýza pozice turismu ve světové ekonomice, změny mezinárodního turismu v důsledku globálních změn, evropská integrace a mezinárodní turismus. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2014, 251 s. ISBN 978-80-247-4862-7.
26. PALATKOVÁ, M. Mezinárodní cestovní ruch. Praha: Grada Publishing a.s., 2011, s. 87- 88, ISBN 978-80-247-3750-8 63

27. PÁSKOVÁ, Martina, ZELENKA, Josef. Cestovní ruch – výkladový slovník. Praha : Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002. 448 s.
28. SEIFERTOVÁ, Věra. Průvodcovské činnosti. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4807-8.
29. SMOLÍK, Josef a Tomáš ŠMÍD. Vybrané bezpečnostní hrozby a rizika 21. Století. 1. Vyd. Brno, Masarykova univerzita. Mezinárodní politický ústav, 2010, 276 s. Monografie, Masarykova univerzita, Mezinárodní politický ústav, sv. č. 33, ISBN 978-802-1052-888
30. SVATOŠ, Miroslav. Zahraniční obchod: teorie a praxe. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 367 s. ISBN 978-80-247-2708-0.
31. TITTELBACHOVÁ, Šárka. Turismus a veřejná správa: průniky, dysfunkce, problémy, šance: státní politika turismu České republiky: systémový přístup k řešení problémů. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 196 s. ISBN 978-80-247-3842-0.
32. VANÍČEK, Jiří, RUX, Jaromír. Aktuální problémy cestovního ruchu „Kulturní cestovní ruch“. Sborník mezinárodní konference. Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2010, s. 123, 169 s.
33. VEBER, Jaromír. Podnikání malé a střední firmy. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
34. Veronika JANOUCHOVÁ 19.6.2012, Eva Heřmanová 3.3.2013, 25.4.2014, 3.6.2015, 8.8.2015
35. VITÁKOVÁ, Marie. Využití kulturních a přírodních památek pro cestovní ruch. Praha, 2007, přístup: [1].
36. ZELENKA, J., PÁSKOVÁ ,M.: Výkladový slovník cestovního ruchu. Praha: Linde Praha, 2012, s.15, ISBN 978-80-7201-880-2.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

1. BACHE, Ian. The Politics of European Union Regional Policy. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1998, 175 s. ISBN 1-85075-863-8.
2. BATES, D.; RASSAM, A. Peoples and Cultures of the Middle East, Prentice Hall. 2001, ISBN 9780136564898.

3. DILLINGER, William R. Poverty and regional development in Eastern Europe and Central Asia. Washington, D. C.: World Bank, 2007, 62 p. ISBN 08-213-7162-2.
4. EGYPT TOURISM REPORT. Egypt Tourism Report [serial online]. 2014 2nd Quarter 2014;(2):1-63. Available from: Hospitality & Tourism Complete, Ipswich, MA.
5. EICKELMAN. D, The Middle East: An Anthropological Approach. Prentice Hall, 1989 ISBN 9780135822890.
6. GÚČIK, Marian a kol.: Cestovný ruch – hotelierstvo - pohostinstvo. Výkladový slovník. SPN: Bratislava, 2006. ISBN 80-10-00360-3
7. HALL, Derek R, Melanie K SMITH a Barbara MARCISZEWSKA. Tourism in the new Europe: the challenges and opportunities of EU enlargement. Cambridge, MA: CABI Pub., c2006, 320 s. ISBN 978-184-5931-179.
8. HALL, M. ; TIMOTHY, D. ; DUVAL,D. Safety and Security in Tourism: Relationships, Management, and Marketing. Routledge 2012, s.4, ISBN 1136408193.
9. HAMARNEH, I. Geografie turizmu - Mímoevropská teritoria, Praha: Grada Publishing, a.s., 2012 s. 12-19, ISBN 978-80-247-4430-8. 62
10. CHWOK, René, Ettore GRECO, Alister MISKIMMON a Michael E. SMITH. Federica BINDI (dir.), 2010, The Foreign Policy of the European Union. Assessing Europe's Role in the World, Washington, DC, Brookings Institutions Press, 368 s. ISBN 10.1017/cbo9780511491702
11. KHIDAYER, E. Arabský svet, iná planéta ?. Bratislava: Marenčín PT, 2009 s.28, ISBN 978-80-8114-026-6
12. KHIDAYER, E. Život po arabsky. Bratislava: Marenčín PT, 2010, s.323, ISBN 978-80- 8114-050-1.
13. MANSFELD,Y. ; PIZAM, A. Tourism, Security and Safety. Routledge, 2006, s.6 - 32 ISBN 1136352716.
14. NOVACKÁ Ľ. a kolektív, Sprievodca a delegát v cestovnom ruchu, Vydavateľstvo Ekonóm, 2007, 380 s. ISBN 978-80-225-2342-4
15. NOVACKÁ Ľ., Cestovný ruch a Európska únia, Vydavateľský dom Elita Bratislava, Edícia Economics, 2010, 158 s. ISBN 978-80-89393-26-8

16. PARLIAMENT: HOUSE OF COMMONS: COMMUNITIES AND LOCAL GOVERNMENT COMMITTEE. European Regional Development Fund: Second Report of Session 2012-13. Londýn, 2012, 55 s. ISBN 978-0-215-04674-1.
17. Reitšpís a kol. Manažérstvo bezpečnostných rizik. Žilina: Žilinská univerzita v Žiline
18. RICHARDS, Greg (ed.). Cultural Tourism: Global And Local Perspectives. Haworth Press, Binghamton, New York, 2006, pp. 347. Přístup z: [5].
19. RICHARDS, Greg, MUNSTERS, Wil (eds.). Cultural Tourism Research Methods. [online], 2013, CAB International, United Kindom. Přístup z: [6] a zde [7].

Seznam použitých internetových zdrojů

1. CENTRAL ADMINISTRATION OF STATISTICS LEBANON, 2013. [online][cit. 2014-04-04] Dostupné na internete : <<http://www.cas.gov.lb/index.php/about-lebanon-en>>
2. CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY, 2014. [online],[cit. 2014-03-11] Dostupné na internete :<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/is.html>>
3. CNN Wire Staff,2012.New president: Egypt turns page to new era.[online],[2014-03-01] Dostupné na internete: <http://edition.cnn.com/2012/06/30/world/africa/egyptmorsi/index.html?_s=PM:AFRICA>
4. Co je Schengen. In: Euroskop.cz [online]. Vláda České republiky, © 2005-15 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/300/sekce/co-je-schengen/>
5. Česká republika v EU. Evropská komise [online]. 2012 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm
6. Čtvrtletní monitorovací zpráva o průběhu čerpání strukturálních fondů, fondu soudržnosti v programovém období 2007 - 2013. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d92e08b1-4e8b-4f35-b7f5>
7. DIPLOMACY AND FOREIGN AFFAIRS, Tourism industry in Israel.[online], [2014-04-03], Dostupné na internete: <<http://diplomacyandforeignaffairs.com/tourism-industry-inisrael/>>
8. ETHNOLOGUE. 2012. [online] [cit.2014-02-13]Dostupné na internete: <<http://www.ethnologue.com/language/aec>>

9. Evropský námořní a rybářský fond (ENRF). In: Evropská komise [online]. 2015 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_cs.htm
10. FREEDOM HOUSE, 2005, Global Survey 2006 : Middle East progress amid global gains freedom. [online], [2014-03-10], Dostupné na internete : <http://www.freedomhouse.org/article/global-survey-2006-middle-east-progress-amidglobal-gains-freedom#.U1N73_1_sms>
11. http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/index_sk.htm-10.12.2010
12. <http://mozgovna.pravda.sk/spolocnost/clanok/19379-preco-sa-vedu-vojny/> - 3.9.2015, 14.31 hod.
13. <http://style.hnonline.sk/vikend-140/zbohom-zbranim-takto-velka-vojna-zmenila-svet-622250> - 14.10.2015, 10.25 hod.
14. <http://turecko.travelon.sk/zaujímavosti/turecka-armada-a-jej-uloha-v-historii-0001/> - 23.8.1015, 11.34 hod.
15. <http://www.aktuality.sk/clanok/268331/rok-2015-5-najnebezpecnejsich-vojnovych-konfliktov-ktore-suzu-zem/> - 10.9.2015, 16.37 hod.
16. <http://www.bbc.co.uk/ethics/war/> - 5.1.2016, 8.54 hod.
17. http://www.domarmady.sk/data/att/848_subor.pdf - 21.10, 11.46 hod.
18. <http://www.infoweby.sk/spolocnost/konflikty-a-vojny> - 10.8.2015, 21.25 hod.
19. <http://www.mod.gov.sk/ozbrojene-sily-sr/> - 13.8.2015, 18.45 hod.
20. <http://www.teraz.sk/zahranicie/ukrajina-majdan-nepokoje-obete/77236-clanok.html> - 14.8.2015 o 10.55hod.
21. <http://www.topky.sk/cl/10/1429527/Svetovy-mier-stoji-na-mine--Toto-je-10-najvacsich-konfliktov--ktore-ohrozuju-globalnu-stabilitu> - 10.9.2015, 17.06 hod.
22. <http://www.vhu.sk/data/files/651.pdf>) – 16.8.2015, 18.32 hod.
23. http://zpravy.idnes.cz/nepokoje-v-turecku-kvuli-stavbe-na-taksimskem-namesti-ppr-zahranicni.aspx?c=A130703_203525_zahranicni_brm – 22.8.2015, 20.42 hod.
24. <https://dennikn.sk/294642/teroristicke-utoky-v-parizi-co-sa-stalo-v-piatok-vecer-suhrn/> - 28.1.2016, 13.40 hod.
25. <https://www.postoj.sk/3749/etika-vojny-a-mieru> - 6.8.2015 o 13.35 hod.
26. ISRAEL CENTRAL BUREAU OF STATISTICS, 2013. [online], [2014-03-08], Dostupné na internete: <http://www.cbs.gov.il/reader/?MIval=%2Fshnaton%2Fshnatone_new.htm&CYear=2013&Vol=64&CSubject=1&sa=Continue>

27. JEWISH VIRTUAL LIBRARY, 2014. [online], [cit.2014-04-03] Dostupné na internete: <<http://www.jewishvirtuallibrary.org/jsource/Politics/tourism.html>>
28. KLIMEŠ, David. 2015: Rok, který zatřese Schenginem. Hospodářské noviny [online]. 2014 [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: <http://archiv.ihned.cz/c1-63270980-2015-rok-ktery-zatrese-schengenem> 62
29. KÓVARI, I. ; ZIMÁNYI,K. Safety and Security in the Age of Global Tourism, [pdf.] Dostupné na internete: <http://ageconsearch.umn.edu/bitstream/104672/2/10_Kovari_Safety_Apstract.pdf>
30. LEBANESE MINISTRY OF INFORMATION, 2014. [online][cit.2014-04-10] Dostupné na internete:<<http://www.nna-leb.gov.lb/en/show-report/385/Lebanon-tourism-sector-atstake-amid-deteriorating-security-situation>>
31. MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECÍ A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOST SLOVENSKEJ REPUBLIKY, Cestovné odporúčania pre Egypt. [online] [cit.2014-04-05], Dostupné na internete : <[http://www.mzv.sk/servlet/content?MT=/App/WCM/main.nsf/vw_ByID/ID_C0B1D004B5A332B2C1257627003301E7_SK&CCONT=Afrika&OpenDocument=Y&LANG=SK&MENU=staty_sveta&TG=BlankMaster&URL=/App/WCM/Aktualit.nsf/\(vw_ByID\)/ID_905C26845B748FE6C1257C8D005D4A03](http://www.mzv.sk/servlet/content?MT=/App/WCM/main.nsf/vw_ByID/ID_C0B1D004B5A332B2C1257627003301E7_SK&CCONT=Afrika&OpenDocument=Y&LANG=SK&MENU=staty_sveta&TG=BlankMaster&URL=/App/WCM/Aktualit.nsf/(vw_ByID)/ID_905C26845B748FE6C1257C8D005D4A03)>
32. MINISTRESTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY ,[online][cit. 2014-04-08] Dostupné na internete : <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/politika/vnitropoliticka_a_rakteristika.html>
33. MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS AND EMIGRANTS OF THE REPUBLIC OF LEBANON, 2013. [online] [cit. 2014-02-22], Dostupné na internete: <<http://www.foreign.gov.lb/consulinformat.html>>
34. Platební balance [online]. ČNB, 2005[cit. 2015-03-31]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/publikace_pb/zpravy_vyvoj_pb/PB_2004.PDF 63
35. Platební balance v CZK - čtvrtletní. In: ČNB [online]. 2014 [cit. 2015-03-31]. Dostupné: https://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/platebni_bilance_q/bop_q_czk_2013.htm

36. Platební bilance v Kč - čtvrtletní. ČNB [online]. 2015 [cit. 2015-03-31]. Dostupné z:
https://www.cnb.cz/cs/statistika/platebni_bilance_stat/platebni_bilance_q/bop_q_czk.htm
37. Regionální politika. Euroskop.cz [online]. © 2005-15 [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8948/sekce/regionalni-politika/>
38. WORLD POPULATION STATISTICS, Israel Population 2013.[online] [2014-03-17,] Dostupné na internete:
<http://www.worldpopulationstatistics.com/israelpopulation-2013>
39. WORLD TOURISM ORGANISATION 2001. Global Code of Ethics for Tourism, s.2 [pdf.], [cit. 2014-02-05], Dostupné na internete:
http://www.unwto.org/ethics/full_text/en/pdf/Codigo_Etico_Ing.pdf
40. WORLD TOURISM ORGANISATION, Collection of tourism expenditure statistics,1995, s. 10, ISBN 9284401062, [pdf.] [cit. 2014-01-28], Dostupné na internete:
<http://pub.unwto.org/WebRoot/Store/Shops/Infoshop/Products/1034/1034-1.pdf>
41. www.mil.sk/data/att/11769_subor.ppt - 8.12.2015, 17.35 hod.
42. ZEIGER. A, 2012. 2012 breaks records for incoming tourism. The Times of Israel, [online],[cit. 2014-04-15], Dostupné na internete:<
<http://www.timesofisrael.com/2012-breaks-record-for-incoming-tourism/> >

SEZNAM ZKRATEK

PCO – Professional Congress Organiser

ACK ČR - Asociace cestovních kanceláří České republiky

AČCKA ČR - Asociace českých cestovních kanceláří a agentur České republiky

AHR ČR - Asociace hotelů a restaurací České republiky

ALD ČR Asociace lanové dopravy České republiky

A.T.I.C. ČR - Asociace turistických informačních center České republiky

CAF - Common Assessment Framework (Společný hodnotící rámec)

CEN - Comité Européen de Normalisation (Evropský výbor pro normalizaci)

ČIA - Český institut pro akreditaci

ČNI - Český normalizační institut

ČR - Česká republika

ČSKS - Český systém kvality služeb

ČSÚ - Český statistický úřad

EFQM - European Foundation for Quality Management (Evropská nadace pro řízení kvality)

ETAG - European Travel and Tourism Action Group (Evropská akční skupina pro cestovní ruch)

ETC European Travel Commission (Evropská komise pro cestovní ruch)

ETTC - European Travel and Tourism Council (Evropský výbor pro turistiku a cestovní ruch)

EU - Evropská unie

GMP - Good Manufacturing Praxis (Dobrá výrobní praxe)

GLP - Good Laboratory Praxis (Dobrá laboratorní praxe)

GTAT - General Tourism Achievement Test (Všeobecný test dovedností v cestovním ruchu)

HACCP - Hazard Analysis Critical Control Points (Analýza kritických kontrolních bodů)

HDP - Hrubý domácí produkt

HUZ - Hromadné ubytovací zařízení

ISO - International Organisation for Standardisation (Mezinárodní organizace pro normalizaci)

MMR ČR - Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

OSN - Organizace spojených národů

SCTE - Sistema de Calidad Turística Español (Španělský systém kvality v cestovním ruchu)

SQD - ServiceQualitätDeutschland (Systém kvality v Německu)

TEDQUAL - Tourism Education Quality (Kvalita vzdělávání v cestovním ruchu)

TQM - Total Quality Management (Celkový management kvality)

UN WTO - United Nations World Tourism Organisation (Světová organizace pro cestovní ruch)

WTO - World Trade Organisation (Světová obchodní organizace)

MICE - skratka z anglického slova **M**eetings, **I**ncentives, **C**onferences-Congresses, **E**vents-Exhibitions, čiže stretnutia, incentíva, kongresy/konferencie, podujatia. Niektorí odborníci často používajú namiesto MICE aj termín “The Meeting Industry

RevPAR – (Revenue per Available Room) – hlavný ukazovateľ výkonnosti hotelov; výška denných tržieb z ubytovania prepočítaná na každú dostupnú izbu (obsadenú aj voľnú).

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázok 1 - Předpoklady cestovního ruchu	27
--	----

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Potřebujeme, aby se odborná komunita společnosti v současnosti věnovala bezpečnostním problémům v cestovním ruchu?	52
Tabulka 2 - Domníváte se, že pro prevenci v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu ve společnosti je lepší mít výlučně profesionálních odborníků?	53
Tabulka 3 - V případě ohrožení zvyšování počtu občanů s aktivní účastí v cestovním ruchu ve společnosti je výhodnější mít menší odbornou komunitu v prevenci?	55
Tabulka 4 - Jste pro, aby občané, kteří se aktivně účastní v cestovním ruchu v zahraničí byli školeni?	56
Tabulka 5 - V případě proškolení občanů do zahraničí na cestovní ruch je to pozitivně akceptováno manažerem?	57
Tabulka 6 - Která problematika v rámci výchovného působení na občany v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu Vás nejvíce zajímá?	59
Tabulka 7 - Je materiální a technické zabezpečení odborníků ČR v oblasti prevence bezpečnosti cestovního ruchu na dostatečné úrovni?	60
Tabulka 8 - Jste pro, aby občanům účastnícím se cestovního ruchu byla občanům zajištěna příprava, školení na náklady státu?	61
Tabulka 9 - Domníváte se, že občané postižení patologickými jevy by si léčbu měly hradit ze svých prostředků?	63
Tabulka 10 - Jsou vztahy mezi občany a občany účastnících se v cestovním ruchu na dobré úrovni?	64

Tabulka 11 - Je vyšší úroveň chování na veřejnosti po školení, přípravě v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu?65

Tabulka 12 - Je povinností státu postarat se o občanů účastnících v cestovním ruchu?67

Tabulka 13 - Je správné, aby občané, kteří jsou účastníky cestovního ruchu a kteří odmítají plnit povinnosti spojených s bezpečností cestovního ruchu byli sankcionováni?69

Tabulka 14 - Bylo by správné, aby se účastník cestovního ruchu pravidelně a povinně účastnil školení pod vedením odborníků v oblasti prevence?71

Tabulka 15 - Které reformní kroky byste provedli, kdybyste měli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy?72

Tabulka 16 - Které morální problémy jsou charakteristické u občanů neaktivních v cestovním ruchu?75

Seznam grafů

Graf 1 - Potřebujeme, aby se odborná komunita společnosti v současnosti věnovala bezpečnostním problémům v cestovním ruchu?53

Graf 2 - Domníváte se, že pro prevenci v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu ve společnosti je lepší mít výlučně profesionálních odborníků?54

Graf 3 - V případě ohrožení zvyšování počtu občanů s aktivní účastí v cestovním ruchu ve společnosti je výhodnější mít menší odbornou komunitu v prevenci55

Graf 4 - Jste pro, aby občané, kteří se aktivně účastní v cestovním ruchu v zahraničí byli školeni?57

Graf 5 - V případě proškolení obcemi do zahraničí na cestovní ruch je to pozitivně akceptované manažerem?58

Graf 6 - Která problematika v rámci výchovného působení na občany v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu Vás nejvíce zajímá?59

Graf 7 - Je materiální a technické zabezpečení odborníků ČR v oblasti prevence bezpečnosti cestovního ruchu na dostatečné úrovni?	61
Graf 8 - Jste pro, aby občanům účastnících se cestovního ruchu byla zajištěna příprava, školení v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu na náklady státu?	62
Graf 9 - Domníváte se, že občané v rámci prevence řešení problémů bezpečnosti v cestovním ruchu by si měli hradit přípravu, školení ze svých prostředků	63
Graf 10 - Jsou vztahy mezi občany a občany účastnících se v cestovním ruchu na dobré úrovni?	65
Graf 11 - Je vyšší úroveň chování občanů na veřejnosti po školení, přípravě v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu?	66
Graf 12 - Je povinností státu postarat se o občanů účastnících v cestovním ruchu?	68
Graf 13 - Je správné, aby občané, kteří jsou účastníky cestovního ruchu a kteří odmítají plnit povinnosti spojených s bezpečností cestovního ruchu byli sankcionováni?	70
Graf 14 - Bylo by správné, aby se účastník cestovního ruchu pravidelně a povinně účastnil školení pod vedením odborníků v oblasti prevence?	72
Graf 15 - Odpovědi respondentů rozdělených podle délky trvání pracovního poměru na otázku které reformní kroky byste provedli, kdybyste mohli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy?	73
Graf 16 - Odpovědi středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných respondentů na otázku které reformní kroky byste provedli, kdybyste mohli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy?	74
Graf 17 - Odpovědi respondentů rozdělených podle jejich osobní a společenské aktivity na otázku které morální problémy jsou charakteristické u občanů neaktivních?	76
Graf 18 - Odpovědi středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných respondentů na otázku které morální problémy jsou charakteristické u občanů v současné společnosti?	77

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník.....	I
----------------------------------	----------

Příloha A - Dotazník

Dovolujeme si Vám předložit dotazník, jehož cílem je zjistit názory a postoje občanů na aktuální otázky a problémy související s bezpečností v cestovním ruchu v současných společenských podmínkách. Dotazník je anonymní! Z odpovědí na otázku si zvolte tu, která Vám nejvíce vyhovuje a shoduje se s Vašimi názory na daný problém. Za porozumění, pravdivé vyjádření a ochotu pomoci Vám předem děkujeme!

Označte své zařazení:

- ☐ A skupina: středoškolsky vzdělaní občané
- ☐ B skupina: občané vysokoškolsky vzdělaní
- ☐ C skupina: občané, kteří se v cestovním ruchu neúčastní
- ☐ D skupina: občané částečně se účastnící v cestovním ruchu doma
- ☐ E skupina: občané bez pracovního poměru
- ☐ F skupina: občané v pracovním poměru
- ☐ G skupina: občané účastnící se v cestovním ruchu – zahraničí

1. Potřebuje se odborná komunita společnosti v současnosti věnovat bezpečnostním problémům v cestovním ruchu?

- a/ ano
- b/ spíše ano
- c/ spíše ne
- d/ ne
- e/ neumím posoudit

2. Domníváte se, že pro prevenci v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu ve společnosti je lepší mít výlučně profesionálních odborníků?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

- 3. V případě ohrožení zvyšování počtu občanů s aktivní účastí v cestovním ruchu ve společnosti je výhodnější mít menší odbornou komunitu v prevenci?**

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

- 4. Jste pro, aby občané, kteří se aktivně účastní v cestovním ruchu v zahraničí byly školení?**

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

- 5. V případě proškolení občanů do zahraničí na cestovní ruch je to pozitivní akceptovány manažerem?**

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

- 6. Která problematika v rámci výchovného působení na občany v oblasti bezpečnostních problémů v cestovním ruchu Vás nejvíce zajímá?**

a / manažerská

b / právní

c / náboženská

7. Je materiální a technické zabezpečení odborníků ČR v oblasti prevence bezpečnosti cestovního ruchu na dostatečné úrovni na dostatečné úrovni?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

8. Jste pro, aby občanům účastnících se cestovního ruchu byla zajištěna příprava, školení v rámci prevence bezpečnosti cestovního ruchu na náklady státu?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

9. Domníváte se, že občané postižení patologickými jevy by si léčbu měly hradit ze svých prostředků?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

9. Jsou vztahy mezi občany účastnících se v cestovním ruchu na dobré úrovni?

a/ nevím

b/ korektní

c/ priměřený

d/ nezohledňující důstojnost člověka

e/ zneužívání postavení

10. Je vyššia úroveň správania sa na verejnosti po školení, príprave v rámci prevencie bezpečnosti cestovného ruchu?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

11. Je povinností státu postarat se o občanů účastnících v cestovním ruchu?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

12. Je správné, aby občané, kteří jsou účastníky cestovního ruchu a který odmítají plnit povinnosti spojených s bezpečností cestovního ruchu byly sankcionováni?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

14. Bylo by správné, aby občan jako účastník cestovního ruchu se pravidelně a povinně účastnil školení pod vedením odborníků v oblasti prevence?

a / ano

b / spíše ano

c / spíše ne

d / ne

e / nedokážu posoudit

15. Které reformní kroky byste provedli, kdybyste měli rozhodovat o sociálních otázkách pro občany s patologickými jevy?

.....

.....

.....

.....

16. Které morální problémy jsou charakteristické u občanů neaktivních v cestovním ruchu?

.....

.....

.....

.....

17. Odpovědi respondentů rozdělených podle jejich osobní a společenské aktivity na otázku které morální problémy jsou charakteristické u občanů neaktivních?

.....

.....

.....

.....

18. Odpovědi středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaných respondentů na otázku které morální problémy jsou charakteristické u občanů v současné společnosti?.....

.....

.....

.....

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Bc. Pavel Ďurčo, DiS.

Obor: Management cestovního ruchu

Forma studia: Magisterské kombinované studium

Název práce: Problémy bezpečnosti cestovního ruchu z pohledu občanů ČR

Rok: 2017

Počet stran textu bez příloh:¹ 81

Celkový počet stran příloh:² 6

Počet titulů českých použitých zdrojů: 36

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 19

Počet internetových zdrojů: 42

Vedoucí práce: PaedDr., Ing. Jan Zelinka, CSc.

1 zahrnuje počet stran od úvodu po závěr práce (seznamy použitých zdrojů již nepočítáme)

2 zahrnuje celkový počet jednotlivých stran příloh